

મહાપિરાજી મહારાજની અન્નાવેલી.

બોધ ચિંતામણી.

સોલ એજન્ટ:-

હરગોવનદાસ હરજીવનદાસ બુકસેલર.

૨૬૩૦, પાનકાર નાકા--અમદાવાદ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૮-૧૦ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ બાદશાહીનામ

વિષય ૬-૩૪

રૂપિરાજ મહારાજની બનાવેલી.

બોધ ચિંતામણી.

છાપી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

હરિભાઈ દસપતરામ પટેલ.

૩. શાહાપુર-અમદાવાદ.

સાલ એન-૨:-

હરજોવનદાસ હરજોવનદાસ યુકસેલર.

૩. પાનકાર નાકા-અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૬ ઠી.

પ્રત ૧૦૦૦.

પ્રસિદ્ધ કર્તાએ સર્વ હક્ક સ્વાધિન રાખ્યા છે.

સંવત ૧૯૭૬

સન ૧૯૨૦

અમદાવાદ-શાહાપુર વનમાળી વાંકાની પોળમાં પ્રસિદ્ધકર્તાએ
પોતાના “ અન્થોદય ” ગ્રીન્દીંગ પ્રેસમાં છાપી.

ક્રીમિન ૩. ૦-૮-૦

અનુક્રમણિકા.

નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧	અણસમજી બહુ સાધન આદરેરે.	૪૮
૨	અતિ ઉચ્ચમ આતમ જ્ઞાન.	૬૬
૩	અનંત જનમનું અજ્ઞાન વળગ્યું.	૨૧
૪	અરે જીવ શું કરવા આધડે.	૩૨
૫	આટલી વાતે ઉઠાસી.	૨૫
૬	આ તે સાચું કે સ્વપ્ન આ શું થયુંરે લોલ.	૬૨
૭	આનંદનો દરિયો ભલે આળ્યો	૫૫
૮	આભડથેટમાં બુદ્ધ બધું અંગરે.	૧૫
૯	આવો સંતો ઉમંગે ધુન્ય આદરિયે.	૫૨
૧૦	ઉચે કુળે જીવ અવતર્યોરે.	૧૬
૧૧	એવી રીતે બીણા બોલી રહી બીજરે.	૪૧
૧૨	એધા આવડલાં કુડનતાં બહુચારે.	૪૦
૧૩	એધા હાડીયા ઉઠાડી અમે થાક્યારે.	૪૧
૧૪	એશા આવોને એક શૂગીરે.....	૩૦
૧૫	કર કરે મનવા તું ધરમકાજ.	૩૭
૧૬	કણ ચરવા ટ્રેળે મળ્યાં કોગલાં.	૪૭
૧૭	કાયા માયા તો દેખીતી કારમી.	૧૩
૧૮	કાયરનું નહિ કામ.	૬૩
૧૯	કુણ કરે કુણ કરે કુણ કરે.....	૬૩
૨૦	કોમ્પોના છુટ્યો ન છુટે.	૬૧
૨૧	ખટ જોજનની ખેપ કરીને.	૨૨
૨૨	ખરની પેઠે પોતે ખાધુંરે.	૭
૨૩	ગોથાં ખાધાં ભવમાં ઘણુરે.....	૧૬
૨૪	ગોવિંદ બહુયા વિના વે વરસાં.	૯
૨૫	અપજ ચોર મનરે જીતો સંતો.	૬૦
૨૬	ચાકરી ચાકરી ચાકરીરે.	૮
૨૭	ચારે બુગમારે આવા અધરમી.	૫૦
૨૮	ચાલ હમારી ચાલો.	૨૩
૨૯	ચેલી લેરે બહુ છે ચાલી.	૧૪
૩૦	ચાલી ભક્તિ તો સંતોની લેવરે.	૨૬

નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૩૧	જતી રહેયે કાલ જવાનીરે.	૧૯
૩૨	જપ જપરે મનવા અજ્યા બપ. ૩૭	
૩૩	જમ દે નિત્ય અપાટરે.	૪
૩૪	જમરો કાળ અપાટરે માંથે મરણ.	૫
૩૫	બાણી બાણી મેં તો બાણીરે.....	૩૬
૩૬	બાળવી બાળવી બાળવીરે.	૯
૩૭	બુઢું બુઢું જીવિત ખડું બહુચમારે.	૯
૩૮	જેણે લખ્યા જડુરાયા.	૩૧
૩૯	જોતાં જોતાંમાં તન પડી જશેરે.	૧૧
૪૦	જોને જતા રહ્યા તારા જોડીઆરે.	૧૨
૪૧	જોને જાગીને મરણની માંથે ઘાત.	૨
૪૨	જો મળે જો મળે જો મળે.	૬૨
૪૩	જોરે મંગળકારી મૂર્તિ મોઢક કેરા લોગીરે.	૧
૪૪	જીલડા આજ કે કાલે બહુ. ૨૦	
૪૫	જીવ તણું નહિ જોર હિંડી શકે.	૬૪
૪૬	જીવો મારા પ્રાણજીવન હું તો.	૫૬
૪૭	કરશે કંચનના થાળમાં.	૩૩
૪૮	કાઠ્યાનાં દિલ દહાડી દુભાય.....	૩૫
૪૯	કોળ દેખી વડાઈ ન દાખીયે.	૪૬
૫૦	તજ તજરે મનવા તું મુઠી આશ.	૩૬
૫૧	તજ તજરે મનવા તું દુષ્ટ સંગ.	૩૬
૫૨	તાણી તાણીરે લીધાં તાણી.	૫૭
૫૩	તારા લેખમાં શો ભદ્રક લાગુરે.	૬
૫૪	તારા મનમાં બાણે છે મરવું નથીરે.	૨
૫૫	તાંડું શું છે તું જોને તપાસી.	૧૫
૫૬	તું તો લણતરની બાળમાં બૂંદ્યોરે.	૬
૫૭	તેં તો બહુયો છે થરીર ઠાઠ સાચોનેરે.	૧
૫૮	તેં તો દેહ ધરી છે નર તરવા.	૧૧
૫૯	ત્રીજી સમરણ ભગતી તો તારે.	૨૮
૬૦	થોડું જીવિત તું આળસુ થામાં.	૧૪
૬૧	થોડું જોડું બહુ છે થોડોરે.	૬

નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.	નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૬૨	હયાવાન, નિરમાન શુભ દીનનારે.	૫૧	૯૭	પડવેયે પરમાત્મા નથી છેડેરે.	૩૪
૬૩	દાસ ભક્તિ તો સાતમી દેખુરે.	૨૯	૯૮	પાપ મારગમાં કોડી ન પાલવેરે.	૩
૬૪	દાસી દાસીરે હું તો દાસી.	૫૭	૯૯	પાંચ તવનું બંધાણું પૂતણું.	૧૨
૬૫	દિલમાં દેખી લ્યોરે દેખી લ્યો.	૬૫	૧૦૦	પુન્ય મારગમાં કોડી ન પાલવેરે.	૩
૬૬	દુરિજનીયાં કેમ ઠરશેરે.	૫૦	૧૦૧	પોથી લેઈને ઝોઠા પેટનીરે.	૧૭
૬૭	દુરિજનીયાં છોને દાઝેરે.	૪૦	૧૦૨	પ્રગટે સાચી જો પ્રીતડી.	૭૩
૬૮	દુરિજનીયાં દુઃખદાઈરે.	૪૦	૧૦૩	પ્રભુ વિના ખીલ કુણ તારી.	૨
૬૯	દુરિજનીયાં જખ મારેરે.	૪૦	૧૦૪	પ્રાણિયા પ્રાણિયા પ્રાણિયારે.	૮
૭૦	દોહલી વેળાના બેલી દીનાનાથ		૧૦૫	બદરીપતિ નાથને કર બેલી.	૪૨
	દાતા.	૫૨	૧૦૬	બદરીપતિ નાથની બ્હીક રાખો.	૪૨
૭૧	ધર્યો મહેલ જોને થઈ ગઈ ગોડી.	૫૧	૧૦૭	બદરીપતિ નાથનું લેને બહાનું.	૪૨
૭૨	ધન્ય સંતોનેરે ધીરજ રાખી.	૬૦	૧૦૮	બદરીપતિ નામ બોલે તો.	૪૨
૭૩	ધન્ય ગોપીચંદરે વૈરાગને.	૬૦	૧૦૯	બાળક રૂવે બઢવા માટે.	૨૬
૭૪	ધન્ય ગોપીજનરે પ્રેમપણે હદ.	૬૧	૧૧૦	બીલ કીરતન ભગતીમાં બુઝોરે.	૨૮
૭૫	ધન્ય ધન્ય સમજણુરે.	૬૧	૧૧૧	બોલો બોલો જ્યજ્ય.	૫૩
૭૬	ધન્ય ભાગ્ય આનંદસાગર છોળે.	૬૯	૧૧૨	ભજન કર ધીરજ ધારીરે.	૪૮
૭૭	ધીરજ ધરને અરે અધીરા.	૨૫	૧૧૩	ભજન કર સતશુરને શરણુરે.	૪૮
૭૮	ધીરજ રાખે તેને ધન્ય છે.	૨૬	૧૧૪	ભજન વિના મૂરખ મરે.	૨૪
૭૯	નથી બાણતો એકાદશીનું નામરે.	૨૮	૧૧૫	ભજન વિના અફળ જનમ.	૨૪
૮૦	નમો નમોલુ દુરિજનના.	૪૫	૧૧૬	ભમતાં વીત્યા ભવ કેટલારે.	૨૭
૮૧	નરતન ગોકુળમાં ગિરધારી.	૫૫	૧૧૭	ભરપુર મોહો ભરેલા નર.	૩૧
૮૨	નરતન નગરીમાં મન ભાઈ.	૪૩	૧૧૮	ભલે શુકન થાઓ સારા આનંદ.	૬૧
૮૩	નરનારાયણ નરનારાયણ ભલડી.	૬૪	૧૧૯	શવ માંડી ભજન વિના ભટકે.	૧૧
૮૪	નરનારાયણ નરનારાયણ જપરે.	૬૫	૧૨૦	ભુધર હું તમને ભુલ્યોરે.	૧૮
૮૫	નવ બાથ ઝમકીથી જામની.	૪૭	૧૨૧	ભક્તિ વીના તો નર તારી.	૩૯
૮૬	નહિ કફે નહિ કફે નહિ કફે.	૬૨	૧૨૨	ભક્તિના લોગી દુનિયામાં.	૩૮
૮૭	નહિ ભડે નહિ ભડે નહિ ભડે.	૬૩	૧૨૩	ભક્તિ વીના તો સાધન એકે.	૩૮
૮૮	નારાયણ નર નારાયણુરે.	૧૯	૧૨૪	ભક્તિ ભાળીને બહાલો મારો.	૩૮
૮૯	નાવડી નાવડી નાવડીરે.	૮	૧૨૫	મનમાં ઘુંચાણા મૂરખારે.	૧૬
૯૦	નિશ્ચે રહેતું નથીરે માથે મોત.	૫	૧૨૬	મનડા કહું મારેરે માનવી લેને.	૫૯
૯૧	નિર્મળ મુંદર સંતોનાં નેણાં.	૭૦	૧૨૭	મનની ન કોઈ કરોરે પતિજ.	૫૯
૯૨	નૈષ્ઠિક બ્રહ્મચારી નારદજી.	૩૪	૧૨૮	મને તો તમારો મોટો ભડસો.	૫૨
૯૩	નંદરાયે નાણું નવ ખંડનું.	૧૩	૧૨૯	મધુગંધી શ્યાન ધરોધર માગતારે.	૪૯
૯૪	નંદલાલા અમે તો તારાં દાસડિયાં.	૫૩	૧૩૦	મનુવો અખંડ કરેરે.	૫૯
૯૫	પકડે કાળ પલકમારે.	૫	૧૩૧	મરણવા રસ માણુરે જીવે.	૬૪
૯૬	પછે નહિ મળે હોવો જ્યોગરે.	૨૭	૧૩૨	મરણવા ધરે મહિપાળ.	૩૫

નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.	નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧૩૩	માથા હિપર રહોત ભમે છે.	૨૧	૧૬૦	શું કરવા તું સુખને માટે.	૨૬
૧૩૪	માથે કોપી રહેલા છે કાળરે.	૧૫	૧૬૧	સાથા ભક્તિ છે આકાંક્ષી.	૬૬
૧૩૫	માની લેને શિખામણુ મારી.	૧૪	૧૬૨	સખી આજ સોનાનો સુરજ.	૬૬
૧૬૬	આને છે માફ માફરે.	૧૯	૧૬૩	સખી દુઃખલક્ષમાં ગયાં દુઃખીરે.	૪૧
૧૩૭	માયામાં મનડું મોહારે.	૧૭	૧૬૪	સદા સુખીયા જગતમાં સંત.	૩૫
૧૩૮	માયા મોહનગી નારીરે.	૭	૧૬૫	સતગુરુ ભેટે તો સહેજમાંરે.	૪૬
૧૩૯	માયા માયા કરતો મૂરખ.	૨૧	૧૬૬	સર્વે સગાં યદરીપતિને.	૪૪
૧૪૦	મારા સાચા સંગીરે યદરીપતિ.	૫૮	૧૬૭	સાંભળજો સગા સાચારે.	૧૬
૧૪૧	રટવા રટવા આવ્યો છે તું તો.	૧૦	૧૬૮	સીતારામને સગા કે સમજરે.	૧૧
૧૪૨	રહે છે જોઈ જોઈ રાજી.	૨૫	૧૬૯	સંત કલ્પતરુ શીતળ છાયા.	૫૩
૧૪૩	રાખોને રીત હમારી.	૨૪	૧૭૦	સંતો પ્રાંચમી અર્થન ભક્તિરે.	૨૯
૧૪૪	રાખો રાખો થરણે હવે.	૫૩	૧૭૧	સંતો ભક્તિ શ્રવણ પહેલી.	૨૮
૧૪૫	રામચરણ અનુરાગ્યા.	૩૧	૧૭૨	સંત શશીસમ શીતળકારી.	૫૪
૧૪૬	રૂપિરાજ સંત સખા શુરવીર.	૭૦	૧૭૩	હથિયાર કાયરના કરમાંરે.	૮
૧૪૭	રે મનડા માન સાચું છે મરવું.	૨૦	૧૭૪	હવે કુણ બધ કાશી ચિંતા.	૬૨
૧૪૮	રંગરેલ રામ સલા ધન્ય.	૭૦	૧૭૫	હરિ ગુણ ગાવામાં હુંશીલા.	૩૩
૧૪૯	લાખ વાતોની એક વાત લેજો.	૭	૧૭૬	હારે કામણીયાં કારમાં કરેલાં.	૬૮
૧૫૦	લાગી લાગીરે મને લાગી.	૫૬	૧૭૭	હારે કાળબાની વાત કોને કહીયે.	૬૭
૧૫૧	લાલચમાં લપટાણુ નર.	૩૬	૧૭૮	હારે જીવ પાપીરે જીવ પાપી.	૨૩
૧૫૨	લતમાં પછુ માયા વળગેરે.	૩૨	૧૭૯	હારે જોને બગીરે જોને બગી.	૨૨
૧૫૩	વારી વારી બાઈ વારી મારા.	૫૭	૧૮૦	હારે દિલમાં દેખી દ્યોરે.	૬૫
૧૫૪	વીરા વસ્તુ વિચારીને બહારીયે.	૪૬	૧૮૧	હારે દિલમાં દેખી દ્યોરે.	૬૬
૧૫૫	વીસ લક્ષણુ ગીરવા જ્ઞાનનાં.	૬૮	૧૮૨	હારે દિલમાં દેખી દ્યોરે.	૬૬
૧૫૬	વીસાર્યો તે વનમાગીરે.	૪૦	૧૮૩	હારે લેને લહાવોરે લેને.	૨૩
૧૫૭	વહાલીકા ચઢ્યો વહારેરે.	૧૭	૧૮૪	હારે વહાલીકે વાંસળી વગાડી.	૬૭
૧૫૮	વહાલીકા મને વહાલા રહેલ્યો.	૫૬	૧૮૫	હારે દેખો સખી ડાહરીઓ.	૬૭
૧૫૯	વેદ મરનાદા મેલી જેણે.	૪	૧૮૬	જ્ઞાનમાં ગુરુ દયાથી ગણે.	૩૨

ખોદ ચિંતામણી.

મંગળ પદ-રાગ ધોળ.

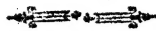
જીરે મંગળકારી મુર્તી મોદકકેરા ભોળીરે, સિદ્ધિ યુદ્ધિ કેરા નાવ-
લિયા; શુંદાળા સોનાનો સુરજ ઉગિયોરે. ૧ જીરે સિદ્ધિ સિદ્ધ દાતા માતા
ઉમિયા દેવીરે, આનંદ આપે મારા દેવલિયા; શુંદાળા સોનાનો સુરજ
ઉગિયોરે. ચાલો ચાલો સૈયરો પ્રેમ કરીને પુજ્યમરે, લાડકબાંધો જસોદાનો
જાઓ લાલ. સો. જીરે સોના કેરા સિંહાસને શોભતારે, થૈયે નંદકુવરને
નિરખી નિરખી ન્યાલ; સો. ૨ જીરે સોનાકેરા થાળ ભરી દ્યો સામટારે,
મોંઘા મોતીડાંની પશલી જોયે પાંચ. સો. જીરે આભુનાં વધામણામાં
જે કોઇ આવેરે, તેને એકે દહાડો નાવે ઉની આંચ. સો. ૩ જીરે કેસર
કંકુ ભરી છે કંકાવટીરે, ઉજળા ચોખલિયા તો ઝીણા અણીદાર. સો.
જીરે ગુલામ ગજરા તોરા રૂકા હારે, સેજે છામ ભરો ચંબેલી કુલડે
સાર. સો. ૪ જીરે પાણીચું શ્રીકૃષ્ણ ને દ્રેફળ પાનળીકારે, પંઘા ચંબે-
લીને ગુલામ અત્તર સાર. સો. જીરે મોંઘા મુલો ગુલાલ ઝીણા ઝાઝો
જોઇયેરે, આંખે છાંટયો હોય તો ખટકે નહિ લગાર. સો. ૫ જીરે સાકર
કેરાં સુંદર સાને સુખકારે, સોના કળશ ભરી દ્યો મંગાજનાં નીર,
સો. જીરે અલખેલાને વાઘા જોઇએ જોખતારે, રૂઠો રતન જડેલો સુકુટ
શોભે શિર. સો. ૬ જીરે પુજન કરીને ઉતારી છે ચારતીરે, હસતે મુખે
સ્હામું જોયું એવી દેવ. સો. જીરે ગાય શીખેને મંગળ પદ સાંભળેરે,
તેનો બેલી ધારો દુલ્લભ કેરો દેવ. સો. ૭

પ્રકરણ ૧ જી.

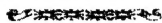
(કાળના ભય વિષે-રાગ પરજ.)

તેં જાણ્યો છે શરીર ઠાઠ સ્થાયનોરે, આ તો કાચારે કુંચો છે કાચનો
રે. તેં તો ૦ ટેક. તેં તો જાણી છે જવાની જશે નહિ ટળીરે, એક પળમાં
અલોપ થશે વીજળીરે. તેં તો ૦ ૧ તેં તો જાણ્યું છે મોજે કરીને મકા-
લવુંરે, જરૂર એક દિન છે ચડપ લઇને ચાલવુંરે. તેં તો ૦ ૨ તું તો રીઝ્યો
છે રૂપાળી જોઇ રાણિયોરે, એક દિને લેખમાં લખ્યાં છે મશાણિયારે.
તેં તો ૦ ૩ તેં તો જાણ્યો છે અમર ચુડો ને ચોટલોરે, એક દિન વેરાગણ
થેસ વળશે રોટલોરે, તેં તો ૦ ૪ તેં તો જાણ્યું છે રસુંજો કરીશું રૂડીરે,
એક દિન આકલાનાં તુર તો જશે ઉડીરે. તેં તો ૦ ૫ તેં તો જાણી છે

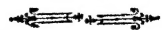
કમાણી તારા કામનીરે, એક દિન ભમરો ભુસાંવે ચીઠી રામનીરે. તે તો ૬ છાજે કેટલા દહાડા તે બહેલ છાજતીરે, રૂટે શિખામણુ ધરને રૂપિરાજનીરે. તે તો ૭

પ્રભુ વિના બીજ કુણ તારી બેઝ છેરે, હરીને ભજે તો સુખડાંની રેલ છેરે. પ્રભુ ૦ ટેક. સગાં સંબંધી મતલબ કેરાં સ્વારથીરે, નાડી તુટે ત્યારે કોઈ કોઈનું નથીરે. પ્રભુ ૧ ગાડી રથડા વળિ હાથી ને ઘોડવારે, મહેલીને મરવું રહેવું છે દહાડા ઘોડવારે. પ્રભુ ૨ મોટા રંગનાં ભરેલાં રૂડાં માળિયારે, એક દિન સુવું છે મશાણુમાં અકાળીયારે. પ્રભુ ૩ ઘણા દેશોમાં હુકમ જેના ગાજ્યારે, રૂડા એવાના પિટાઈ ગયા રાજ્યારે. પ્રભુ ૪ ભણ્યા ગણ્યા મરી ગયા કેકે ભોગિયારે, રામના શરણુ વિના ભવોભવ રોગિયારે. પ્રભુ ૫ ડાહ્યા ડાહ્યા જે નર વખણાતા દેશમારે, પ્રભુને ભણ્યા વિના પેકા વ્યંતર વેશમારે. પ્રભુ ૬ કાયા કોમળી આ તો અગન કેરા કાજનીરે, રૂટે શિખામણુ ધરને રૂપિરાજનીરે. પ્રભુ ૭

તારા મનમાં જાણે છે મરવું નથીરે, જેવું પાંપળાના પાનને ખરવું નથીરે, તારા ૦ ટેક. જોને તારા જોતાં જોતાં કંઈક જતા રહ્યારે, અમીર કેટલાક ઉદય થે ઉડી ગયારે. તારા ૧ જોને માનવી અમુદય કેકે મરી ગયારે, તેમાં હુપદ બોચાણુ તે તરી ગયારે, તારા ૨ જોને વીરહાક કેકે દેતા બહારમારે, એવા બહાદુરોનાં વીતી ગયાં ખારમારે. તારા ૩ જોને જે ટેકાણે ઘાલી મોઢ ઘાટીરે, એક દિન એ ટેકાણે તાણી ખાંધે ઠાઠીરે, તારા ૪ જોને જે જગાએ વાળાં રૂડાં વાજ્યારે, એક દિન એ જગાએ લેવાનાં છે છાજ્યારે. તારા ૫ જોને જે નરોની વહેંચાણી વધામણીરે, એની કળોતરીયો લખાણી અળખામણીરે. તારા ૬ ખારે માસ કાળ ચોટય મારે ખાજનીરે, રૂટે શિખામણુ ધરને રૂપિરાજનીરે. તારા ૭

જોને જાગીને મરણની માથે ઘાતછેરે, વરતી જાણે તો નરતન વડી વાતછેરે. જોને ૦ ટેક ૦ નામ રૂપ તણે એક દિવસ નાશ છેરે, આતો ઉગરવાની જગમાં ભુડી આશ છેરે. જોને ૧ પાંચ દિવસનો પડંણુ તુંતો પ્રાણીયારે, છતી ગયા જેણે જગનો જીવન જાણીયારે. જોને ૨ ચાર ઘડીનું ચોઘડીયું આતો ઉલશેરે, જીવના ધારેલા વિચાર બધા ખુલશેરે. જોને ૩ કેર કરીને રહેવું છે કાળ કેટલારે, જરૂર જવાના જનમીયા છે જેટલારે. જોને ૪ અરે આથી શું કુલે છે ભુડા આવડોરે, તારા અધ્યક્ષનો ઉકળે છે તાવડોરે. જોને ૫ ઘડી ઘડીયે આવરદા ઘડી ભય છેરે,

એક દીન એમાંથી માતનો ઉપાય છે. જોને ૦ ૬ સોખત કરી લે તું અ-
તાના સમાજનીરે, રૂટે શિખામણુ ધરને રૂપિરાજનીરે. જોને ૦ ૭

(૫૬ રાગ ગરબી-ભુંડું થવા વિષે.)

પુનઃ મારગમાં કોડી ન પાલવેરે, આડા મારગમાં વાવરે અજાણુ;
ભુંડું થવાનો ડોળ સંતો ભાળજ્યોરે. ટેક. ઉપજ ઓછી ને ખરચ ઘણું
આદરેરે, વ્યસન આમાં ને વહેમનો વેચાણુ. ભુંડું. ૧ જીઠ સાથે જડેલ
જેનો જીવડોરે, કુડી સાહેદી પુર્યાના કોઠ; ભુંડું. દીનોનાથ રૂઠયા ત્યારે
ઘાલ્યાં કાકલારે, ધણીધણિયાણી ધુણે જોડાજોડ. ભુંડું. ૨ દોરા ચીકી-
ઓમાં નિત્ય વરે દોકડોરે, બાધા આડીયો ચાલતી સદાય; ભુંડું. આખા
ઘરનાં માણસ થયાં આળસુરે, કોઈ ઉઘમને વાયરે ન જાય. ભુંડું. ૩
ખાવા સર્વેને જોઈયે સાંઝે સુતરે, આવે લાણુમાં જહીતું જહીતું અન્ન;
ભુંડું. છતે છાણે ઉજેરા જેવું આંગણુરે, છતે પાણીએ ટેક જેવું તજ;
ભુંડું. ૪ વાટે ઘાટે આંગણે ખળે ખેતરેરે, પડયું પાડોશીનું ચોરવાનો
ચાલ; ભુંડું. નિત્ય ઘરમાં કંકાસ થાય કારમેરે, લેછે તાળિયો ને લોક
જીવે તાલ. ભુંડું. ૫ દેવું કરતાં ન હરે જરા દીલ્લુરે, લેત દેત મરો દાદી-
યાનાં ઢાણુ; ભુંડું. હરી અથે તો હાથ લાગે ઝુજવારે, ઠકા બાજીઓમાં
લાડુવાનાં લડાણુ. ભુંડું. ૬ ચોરી ચાડી કુકર્મની ચિન્તા નહિરે, મહેનત
મજૂરીમાં લાખ ગણી લાજ; ભુંડું. શીખ સારી નકોરને તો ના ગમેરે.
રૂડું સર્વેને ચડાય રૂપિરાજ. ભુંડું. ૭

(૩૬ થવા વિષે.)

પાપ મારગમાં કોડી ન પાલવેરે, પરમારથમાં પુરણ પ્રેમ; વેળા
વળવાની સુણે કોઈ વારતારે. ટેક. ઉપજ હોય એથી ખરચ ઓછું
આદરેરે, વ્યસન અન્ન વિના નહીં નહીં કાંઈ વહેમ. વેળા. ૧ સત્ય સાથે
જડેલ જેનો જીવડોરે, પવિત્રાર્થ પુરી ઉજળો આચાર; વેળા. દોરા ચીકી-
ઓમાં વરે નહીં દોકડોરે, નવ દેખે દેવાળાનું દાર. વેળા. ૨ આખા ઘરનાં
માણસ થયાં ઉઘમીરે, કોઈ આળસને વાયરે ન જાય; વેળા. રૂડું દીસે
રળીયામણું આંગણુરે, અધીકાર જેવો આવકાર થાય. વેળા. ૩ આખા
ઘરનાં માણસ એક સંપનારે, ખરા ખોટાને ઓળખે ખચીત; વેળા. સાચા
સંતોની નિત્ય જેને સંગતીરે, ચોર કામમાં કોઈનું ન ચિત્ત. વેળા. ૪
દેવું કરતાં દુભાય ખુબ દીલ્લુરે, દુષ્ટે ધોચેલા આપવા છે દામ; વેળા.
હરી અથે તો ખરચ કરે હર્ષમારે, જુડયા ખાતે ન વાવરે બદામ. વેળા.

પ કરે કાછડીને જીભ કળજે કર્મીરે, જીડી દાનતો થાય નહીં ભાવ; વેળા.
પ્રભુ દયા કરી પડે જેને પાંચસારે, એજ વેળેથી સુધરેસ્વભાવ. વેળા. ૬
આપી વાત માને એનું નામ માનવીરે, લુક લવરીમાં લાખ ગણી લાજ;
વેળા. શીખ સારી નહોરને તો ના ગમેરે, રૂઠું સર્વેનું ચઢાય રૂપિરાજ.
વેળા. ૭

(નરકના અધિધારી વિષે.)

વેદ મરજદા જેણે મહેલી વેગળીરે, મીઠીવાણી ને પેટમાંતો પાપ.
એતો જમનાં ઘરાક સંતો જાણુજેરે. ટેક. કામ જોતાં શરદનાં કૃતરારે,
કેધ જોતાં છ'છેડેલો સાપ. એતો. ૧ લોભ ઝાઝો ને લાંચ કેરા લાલચુરે,
દુષ્ટ બુદ્ધિવાળા દાડના પિતાર; એતો. જીવહત્યા કરનાર વેણુ જીકકારે,
ગાંજાખોર ચોરી અવેરીના ચાર. એતો. ૨ દયાહીન નવ વાવરે દસુંદનેરે,
દગાખોર તથા નાત તોડનાર; એતો, રૂઠું પરતું દેખીને જીણે જઈ રૂવેરે,
પશુ પંખીયાંની આંખ ફોડનાર. એતો. ૩ જીકું કલકં ચઢાવે જાણી
જેધનેરે, જીકી સાહેલી પુર્યાનું જેને જોર; એતો. ચારય પાણીથી ચાકરી
ખને નહીરે, નાળે નિસાસા બારણામાં ઢોર. એતો. ૪ કરી જાણે નહિ
શુભ ખટ કર્મનેરે, હાર યોદવામાં ખૂબ હુંશિયાર; એતો. જેને માલમ
મળે નહિ મોક્ષનીરે, કુટે ચલમને કાન કુંકનાર. એતો. ૫ ધન હરવામાં
ખારે માસ ધાંખનારે, ચેકા મુંડવામાં લાખગણું ચિત્ત; એતો. લુણુહરામી
લખાડ સુવા લાગનારે, રૂડી ગમે જેને અસુરોની રીત. એતો. ૬ ઘાત કરી
જાણે વિશ્વાસઘાતનીરે, કરે ધુળધાણી રાંક કેરૂ કાજ; એતો. શીખ સારી
નહોરને તો ના ગમેરે, રૂઠું સર્વેનું ચઢાય રૂપિરાજ. એતો. ૭

(પદ રાગ લાવણી-જમના ઝપાટા વિષે.)

જમ દે નિત્ય ઝપાટારે, કોધ ચેતનહારા એતો; જમ દે નિત્ય ઝપા-
ટારે. ટેક. ઠીઠી ઠીઠી દાંત કરો શું, પળમાં બગડે પીઠી; ટીઠી ટીઠી ઘણુંની
બગડી, ચક્રપ આવી ગઈ ચીકી. જ. માતપિતા જાણે સુત મારો, થાય
દિન દિન મોટો; મોત નજીક આવે છે એક દિન, ખેલ થશે ભાઈ ખોટો.
જ. બંધવ જાણે બંધવ મારો, જીવો જીગોજીગ જોડી; કાળ અચાનક
આવી પકડશે, તરત નાખશે તોડી. જ. નારી જાણે સુજ નાવલીયો,
અમર તપો અવિનાશી; એક દિન ઝટીયાં ઝકપ ઉતરશે, કરશે કાળ
ઉદારી. જ. સોળ અંગ શણગાર સજીને, લેખકશાં શું રીઝો; એક દિન
લાલ વેરાગણુ ખનવું, વેશ બદલવો બીજો. જ. દર્પણુ લેઈ શું સુખડું
દેખો, સમજો જનની શેહેમાં; એક દિન કરશે કાગ કોળાહળ, ચક્રપ સુ-

બારે ચેહેમાં. જ. દારા પુત્ર પરિવાર તજીને, બહુ મિલકત મેલી; રૂપિરાજ રઘુનાથ વિના નથી, કોઈ બરાબર બેલી. જ.

—૩૩—

જખરો કાળ અપાટોરે, માથે મરણ બીક છે મોટી; જ. ટેક. જતર જાણો મંતર જાણો, તંતર જાણો ટાળા; મોત બડો મરદાન મરદ બ્યાં, ધ્રુજ પડે ધારાળા. જ. વૈદ બોલાવો સૈયદ બોલાવો, કરો ઉકાળો ફૂટી; ખુટી તેતો જરૂરજ ખુટી, ખુટીની નહીં ખુટી. જ. લોંબકું ખોડો શીખો સરોદો, તત્વ વિચારો તાબાં; નાડી ભેદમાં દહાડી રમો પાણુ, વળશે ઉઘાં વાળાં. જ. જોષ જુઓ નિદોષ ભણીને, કોશ શુકન ના કાઢો; જમકિકરનો અજબ અપાટો, ગજબ કરી દે ગાદો, જ. વેશ ઉતારો કેશ ઉતારો, દેશ ઉતારો દુબે; પકડે આવી મોત પલકમાં, જીવલડો શું ઝુઝે. જ. રોટી બદલો ચોટી બદલો, લોટી બદલો લાખો; દરદ મરદ ને ગરદ કરી દે, મોત મરદ છે આખો. જ. ધરમ ધરો અધરમને મેલી, ખતિથી દ્યો બેલી; રૂપિરાજ રઘુનાથ વિના નથી, કોઈ બરાબર બેલી. જ.

—૩૪—

નિચે રહેવું નથીરે, માથે મોત અપાટો મારે. નિ. ટેક. ફાટ્યા ફુટ્યા શુરે ફરો છો, જુઓ વિચારી જગમાં; વણસતાં કાંઈ વાર ન લાગે, રોગ ભયો રગરગમાં. નિ. હાડ ભરો ધન માટ ભરો મન ઘાટ કરો ભલે મોટા; પાટ કાઠે સહુ ઘાટ આટ પળ પાણી તણા પરપોટા. નિ. ઝગ ઝગ ઝગ મેવાડી મોળિયાં, ઝગ ઝગ દીપે ડગલા; લાકડાંની ચેહો લાગી ત્યારે, થયા ધુળના ઢગલા. નિ. ડહાપણુ ડાહ્યા કોમળ કાયા ઉડ્યા પલકમાં એતો; કેડા મહોરે વાર નથી કાંઈ, ચુપ કરીને એતો. નિ. કાશીવાસી અતિ ઉદાશી, જંગલવાસી બેગી; કાળ અપટમાં ચપટ થયા કંઈ, ભાત-ભાતના ભોગી. નિ. મીઠી વાણી પુરા પુરાણી, જાણી વાતો ઝાઝી; કાળ ક્રોળિયો કરી ગયો કુણ કિતાબવાળા કાઝી. નિ. સગાં સંબંધી રૂવે સ્વા-રથે, વિનતા રૂવે વરેલી; રૂપિરાજ રઘુનાથ વિના નથી, કોઈ બરાબર બેલી. નિ.

—૩૫—

પકડે કાળ પલકમાંરે, કાંઈ અજબ અપાટો આતો. પકડે ટેક. જીવ વિચારે અભયદાન, દઈ, મેદાન કરીને મહાલું; કાળ વિચારે ખેદાન કરવા, મોગ મળે નો ઝાલું. પકડે, ગડ્ ગડ્ ગડ્ ગડ્ નોખત ગાળે, જખડું લરકર બાલું; કાળ હસે છે ખડ્ ખડ્ ખડ્ કોઈ, સાળો મહાઈં ભાલું. પકડે. ચોડો નાચે વરચોડામાં, ઝગઝગ ઝગકે ઝુઝ્યો; બેડે બેને જમડા નાચે, લાકડકડા શું ફુડ્યો. પકડે. નાડી સાડી ધરસૂત્ર પુત્ર ભેઈ, જીવાડો સાઈં જાણે; કાળ

વિચારે ફક્ત કરવા. ત્રાસ પડાવું યાચે. પકડે. જમાદાર સરદાર ત્યાર ત્યાંહાં, છડીદાર નિત્ય બેલે; અમલદાર બળદાર કાળ તો, ગણે તરખલા તેલે. પકડે. રોખડ શીઝે નંગ રંગ બેઈ, અંગ બરાબર ઝોપે; ખલક મલક ફરખાન કરી દે, કાળ પલક બે કોપે. પકડે. દેહ આળ પંખાળ ખ્યાલ છે, શીખામણ આ છેલ્લી; રૂપિરાજ રઘુનાથ વિના નથી, કોઈ બરાબર બેલી. પકડે.

(પાપી માણસને ઠપકો-રાગ ધોળ.)

ચોટો ફાટી જ કુણુ છે ચોરીરે, પ્રાણિયા પાપીરે, પ્રભુ જાણે છે ચિત્તની ચોરીરે, પ્રાણિયા પાપીરે. ૧ કંક તારાથી પુન્યવાન પાટોરે; પ્રાણિયાં તેં તો વાળી નાંખ્યો આંક આટોરે, પ્રા. આન તારાથી બાપડાં સારારે; પ્રા. તુરછ તેનાથી કર્મ છે તારારે. પ્રા. કુળ બિંચું ને કામ તારાં કાળારે; પ્રા. હૈયે વાસ્યાં છે ટંકશાળી તાળારે, પ્રા. ૪ રૂદે રોશન વાળે ને વેણુ રૂંડારે; પ્રા. શેઠ ભોળા ને કાટલાં કુડારે. પ્રા. ૫ પશુ પાડમાં મનુષ્ય દેહ પામીરે; પ્રા. બરેખાત એક પુંછડાની ખામીરે, પ્રા. ૬ તારાં લક્ષણુ કહેતાં મરૂં લાજરે; પ્રા. રૂપિરાજ રામ કેમ થાય રાજરે, પ્રા. ૭

(અજ્ઞાની લેખધારીઓને ધિક્કાર.)

તારા લેખમાં શો ભદ્રક ભાળુરે, જીવડા જીઠારે; તારૂં અંતર તો વાસના વાળુરે, જીવડા. ૧ નથી નાક તણી ઢાંડી સ્હામાં નેણારે; જીવડા. નથી બહાલાં વેરાગનાં વેણારે, જીવડા. ૨ નથી રસનાનો સ્વાદ તેં તો રોક્યોરે; જીવડા. માલ મફતનો ખાઈ પંડ પોખ્યોરે, જીવડા. ૩ નથી શંકર કે રામ લીધા સાધીરે; જીવડા. આતો આદરી છે ઉલટી ઉપાધીરે, જીવડા. ૪ દામ જખવામાં જાય તારા દહાકારે; જીવડા. તારા અંતરમાં ઘાટ થાય આકારે, જીવડા. ૫ ટેવ ભુંડી ને તાણીયાં ટીલાંરે; જીવડા. દોર ભડકે ને ભોળવાય ભીલાંરે. ૬ તારૂં મન ભણે હીણી વાતે હાજરે; જીવડા. રૂપિરાજ રામ કેમ થાય રાજરે, જીવડા. ૭

(અજ્ઞાની પુરાણીઓને ધિક્કાર.)

તુતો ભણતરની જાળમાં ભૂદ્યોરે, ચાવળા ચહાવારે. વિષય વન-માંહે માનમાં કુદ્યોરે, ચા. ૧ શોક આગ્રમાં શુભ કર્મ રોક્યારે; ચા. દોષ દીપડાં નજીક તેં નદેખ્યારે, ચા. ૨ ધર્મદેશ ભૂદ્યો થયું ધુળધાણીરે; ચા. પીવા દોડે છે આંજુવાનાં પાણીરે, ચા. ૩ પેટ ભરવાનાં સંમ છે ચોથારે; ચા. ગળજ ગુફામાં ખૂળ ખાય ઝોથારે, ચા. ૪ લોભ કુંગરીયે

ચઢીને હું ટાણુરે; ચાં તોએ સમજે છે ભાગ્યશાળી શાણુરે, ચાં ૫
કાંટા કુટુંબના ભયોભય ભાગેરે; ચાં પૂણું પથ્થરા તો માન તણા
વાગેરે, ચાં ૬ જાણી જુઝીને જકક કરે આઝીરે; ચાં રૂપિરાજ રામ કેમ
થાય રાજરે, ચાં ૭

(અજ્ઞાની માણસોને જ્ઞાન થવાના સાધન વિશે.)

લાખ વાતોની એક વાત લેજો, શીખામણુ છેલીરે; દયા રાખીને
અમદાન દેજો, શીખામણુ. ૧ પરધન સાપ પથરો પ્રમાણુ; શીખામણુ.
પરનાર જનેતા જાણુ, શીખામણુ. ૨ જુઠ સાથે જરૂર વૈર બાધો; શીખા-
મણુ. સાસ ઉસાસે રામતાર સાધો, શીખામણુ. ૩ ગુણુ ગોવિંદના
આનંદભર ગાવો; શીખામણુ. કામ ક્રોધ લોભ સંગે બાધો દાવો,
શીખામણુ. ૪ પોતપોતાનો ધર્મ સર્વ પાળો; શીખામણુ. એમાં અવળું
દેખાય તેને ટાળો, શીખામણુ. ૫ શિવ વિજયનું એક નામ સાચું; શી-
ખામણુ. બીજું બાતલ કરોડ કામ કાચું, શીખામણુ. ૬ જ્ઞાન મેળવવા
સાંભળો ગિતાજી; શીખામણુ. રૂપિરાજ રામ એમ થાય રાજી, શીં ૭

(પામરને વિષયી થવાના બોધ વિશે-૫૬ રાગ ગરબી.)

માયા મોહનની નારીરે, અક્કલ ગઈ કયાં ઉડી; મૂરખ તો કહે છે
મારીરે, અક્કલ. ૧ નંદરાયનું કયાં ગયું નાણુરે; અક્કલ. તન છુટયું આવે
ટાણુરે, અક્કલ. ૨ રાવણની કયાં ગઈ રિદ્ધિરે; અક્કલ. લાંબુરીયે લુટી
લીધીરે, અક્કલ. ૩ માખ્યો જાણુ મધ માફરે; અક્કલ. જશે પ્રાણુ સહિત
પરભાયુરે, અક્કલ. ૪ ખર ગુણુ ઉપાડે ખાસીરે; અક્કલ. જમનારા
બેકા કાશીરે, અક્કલ. ૫ ઉંદર દર ગોડે આપેરે; અક્કલ. માંહી વાસ
પૂર્યો જઈ સાપેરે, અક્કલ. ૬ દમકા મારા નવ દાખેરે; અક્કલ. રૂપિરાજની
શીક્ષા રાખેરે, અક્કલ. ૭

ખરની પેઠે પોતે બાધુરે, ખુટલને ધન શા ખપનું; બાંડે કુળ
બેજ્યું બાધુરે, ખુટલ. ૧ પરમારથમાં નવ પેઠેરે; ખુટલ. બગ ધ્યાન
ધરીને બેઠેરે, ખુટલ. ૨ મીયાં કણુ ચોરે સુઠેરે; ખુટલ. પછે અજ્ઞા ચોરે
ઉઠેરે, ખુટલ. ૩ કીડી કણુ સંચય કરશેરે; ખુટલ. ચટતેતર તે કણુ ચર-
શેરે; ખુટલ. ૪ અકરમીએ આખ્યો ઊંજરે; ખુટલ. પારકા લોગવશે
પુંજરે, ખુટલ. ૫ પશુ પાખી પેટ ભરે છેરે; ખુટલ. એમ ઠોઠનું પેટ
કરે છેરે, ખુટલ. ૬ ચિત્ત માંહી દયારસ ચાખેરે; ખુટલ, રૂપિરાજની શિક્ષા
રાખેરે, ખુટલ. ૭

હથિયાર કાયરના કરમારે, પામરને ધન એ પેરે; જીવ નરકે બશે
જરમારે, પામર. ૧ રવિ તેજ દુવડને રંગડેરે; પામર. બહુ ભણુતરથી
ખર બગડેરે, પામર. ૨ મેવાથી માદો મરશેરે; પામર. વ્યકળની પરને
વરશેરે, પામર. ૩ અસવારી કરશે અધારે; પામર. હતો ધૂળ મળ્યાને
ધધારે, પામર. ૪ અણુભણુ પુસ્તક લઈ લવશેરે; પામર. નકડીને વાળી
લજવેરે. પામર. ૫ શાણો સિંહ પાંજરે પેસેરે; પામર. ખર સાકરથી
દુઃખ સેહશેરે, પામર. ૬ રૂપિરાજ શીખામણુ રૂકીરે; પામર. દુરિજ-
નીયાં કહે છે રૂકીરે, પામર. ૭

(પદ રાગ ગરબી.)

ચાકરી ચાકરી ચાકરીરે, કરી લેને પ્રભુજીની ચાકરી; જીવ્યાના
ભરૂંસા જુડા કરીરે; કરી લેને; ટેક. દીધો મનુષ્યનો દેહ તને દુર્લભ,
કમળાના સ્વામીયે કૃપા કરીરે. કરી લેને. હોજાની ચાકરીમાં ગુણ ઉપા-
ડતો, કંઈકવાર વહેવા તું કાંકરીરે. કરી લેને. ૨ માંકડું થયો ત્યારે
ગોડીયાને માટે, ઘેર ઘેર હીજતો ભાખરીરે. કરી લેને. ૩ વાદીની
ચાકરીમાં ઘંટીઓ વહેતો, એ તો પીડા અતિ આકરીરે. કરી લેને. ૪
લુટો થયો ત્યારે લેંટાળાં છોકરાં, જોળામાં તેડતો ખમા કરીરે. કરી લેને.
૫ વેડીયાના ભવમાં પેટને વરાણીયે, ઉથામ્યા પથરા ડાંચા કરીરે. કરી
લેને. ૬ વરી લેને હવે વીરનો વાલ્યો, સાધુ સંગતે સમતા કરીરે.
કરી લેને. ૭

નાવડી નાવડી નાવડીરે, તને હરી ભજ્યાની રીત નાવડી; એજે ઉમ્મર
જોધ આવડીરે, તને હરી ભજ્યાની. ટેક. ઘોઝારા કથમ તું તો સુવો નહિ
ગર્ભમારે, ભારે મારી જુડા આવડીરે. તને હરી. ૧ પૂજ્યાં નહિ તેં તો
પ્રેમથી પાપીયારે, ગંગા ગોદાવરી કે આવડીરે. તને હરી. ૨ કહોને ભજન
વિના કાયા શા કામનીરે, વારી વિના જેવી વાવડીરે; તને હરી. ૩ રામના
નામ વિના જીભડી રોચુવારે, ફાચો ફાચો કરે જેથી ફાવડીરે. તને હરી.
૪ હાથે કીધા વિના સાથે નહિ આવશે, તાવેતો ત્રાંબડી કે તાવડીરે. તને
હરી. ૫ શીશે તો મ્હોંત ફરે જેવો સિચાણોરે, લેછે ઝડપમાં વાવડીરે.
તને હરી. ૬ રૂદિયા મધ્યે વાણિ વીરની રાખજેરે વિચારી આજ વાર્તા
વડીરે. તને હરી. ૭

પ્રાણિયા પ્રાણિયા પ્રાણિયારે, ભજી લેને પ્રભુજીને પ્રાણિયા; આવશે
જમ ઉધરાણીરે. ભજી લેને. ટેક. નાત ને ભાત કાંઈ જમ નથી જોતારે,
કુણ વાઘરી ને કુણ વાણિયારે. ભજી લેને. ૧ અમરપટો નથી લાગ્યા

એકેરે, બાવા બાબુ કે બબ્બાણિયારે. બજી લેને. ૨ હજી લગી કર ન વસ્થા
હેચેરે, ભંડાર્યા ભુઈમાં ભાંણિયારે. બજી લેને. ૩ ઉડી ગધ કંઈક રાખ થઈ
અખળારે, મોટા બપાડતી માંણિયારે. બજી લેને. ૪ જતા રહ્યા તારી
નજરો આગળરે, પાખરે તોરી પલાણિયારે. બજી લેને. ૫ સોડયો તાણી
કંઈક ભુઈમાં સૂતારે, પીરાંની પાગથી પકાણિયારે. બજી લેને. ૬ ખાધા
વીર કહે છે કેટલાકરે, કાજી પડિત ને પુરાણિયારે. બજી લેને. ૭

બળવી બળવી બળવીરે, નવ બાણી જવાની બળવી; પ્રભુની રીત
મહેલી પાળવીરે. નવ બાણી. ટેક. ધર્યો નહિ કંઈ ધર્મમાં દુકડોરે,
ચોરીની પંચાત ચાળવીરે. નવ બાણી. ૧ ગર્યાં સુણ્યા વિના થઈ ગયો
ગાભરોરે, સૂતર વિના જેવો સાળવીરે. નવ બાણી. ૨ નવરાઈ મળી ત્યારે
પારકી નિંદારે, ફરીને ઘેર ઘેર ફાગવીરે. નવ બાણી. ૩ પોતાનું મેળવેલું
ભોગવશે પારકારે, મઝે લુટાય જેવા માળવીરે. નવ બાણી. ૪ પરમાર-
થમાં કોડી ન પાલવેરે, વાસીદે પાયલી વાળવીરે. નવ બાણી. ૫ હરીનું
નામ તજી હાંસિમાં હુસિયારરે, બોલી ઘટે તે તારી બાળવીરે. નવ બાણી.
૬ રીસે ભરાણા વીર કહે રામજીરે, ભાલાળા જમ મેલ્યા ભાળવીરે. ૭

(૫૬ રાગ હુમરી.)

જુકું જુકું જીવીત ખંડે જાણ્યમારે, જુકું જુકું. ટેક. જુડી જનની
જુડી જાયા, જુડી મોહ ભરેલી માયા, કાચ કુંપો છે ત્યાં મમતા તાણ્ય-
મારે. જુકું જુકું. ૧ સદાય તે છત કોની છાજ, તે દેખી શું થઈએ
રાજ; આતશખાજ આશા લાંબી આણ્યમારે. જુકું જુકું. ૨ ગમને
જાન્યો વાદળ ગોટો, પાણીમાં પ્રગટયો પરપોટો; ખેત્ર બધો એમ ખોટો
સુરખા માણ્યમારે. જુકું જુકું. ૩ ધીરજ રાખી મનમાં ધારે, અટપણું
છે તનમાં ભારે; નરક ભર્યું નવ દારે વપુ વખાણ્યમારે. જુકું જુકું. ૪
રેલ કરીને ફોગટ ફટકયો, ઇંધરને ચરણે નવ અટકયો; ભેદ વિના તું
ભટકયો ચારે બાણ્યમારે. જુકું જુકું. ૫ પરખી લેને પુરૂષ પુરાણી, જગ-
માંથી ગુણ જોને જાણી; પૃથ્વીમાં જેમ પાણી ઠરે નિચાણ્યમારે. જુકું
જુકું. ૬ જાએ તો જગજીવન જાએ, નાએ તો હરી આગળ નાએ; રૂપિરાજ
કહે રાએ સંત સવાણ્યમારે. જુકું જુકું. ૭

ગોવિંદ જાણ્યા વિના તેં વરસાં ગાળિયારે, ગોવિંદ. ટેક. ગળે પાસ
ખાંધી જમ અહરે, કાપો કાપો મુખથી કહેશે; રંગ ભરેલાં રહેશે મંદિર
ખાળિયારે. ગોવિંદ. ૧ શૂરો પૂરો શૂરાપાને, કૃષ્ણ કથા નવ ગોઠે કાને;
ભજની જન ભગતને ખળ તેં ખાળિયારે. ગોવિંદ. ૨ હૈયામાં નવ ધર્મી

હરિને, ભુડાઈ બેહોરી જહાજ ભરીને; દયા વિના તે દાન કરીને આજિ-
યારે. ગોવિંદ. ૩ અકબગાઈમાં ઉંમર આખી તરતન ચિંતામણી ગોઈ
નાખી; રૂદિયા મધ્યે રાખી તીખી પાણિયારે. ગોવિંદ. ૪ ધર્મરાજની
આગળ ધરશે, ત્યાંહાં તારાં ગાતર થરથરશે; કોંધી જમડા કરશે અરે
ઠંઠાણિયારે. ગોવિંદ. ૫ મરણુ ઘાત તો નહિ મટવાની, જાગી બે નથી
વાર જવાની; સાથે નાવે વાલ રાવાની વાણિયારે. ગોવિંદ. ૬ વસ્ત્ર આભૂ-
ષણુ લુટી લેશે, બહાર જઈને આળી દેશે; રૂપિરાજ કહે ડાટયાં રહેશે
રાણિયારે. ગોવિંદ. ૭

રટવા રટવા આવ્યો છે તું તો રામનેરે, રટવા રટવા. રેક. બીજાનું
સુખ બેઠને બળમાં, વેર વગરની વાટે વળમાં ચિત્ત વિષે તું ચળમાં
દેખી દામનેરે. રટવા રટવા. ૧ પંચ વિષય લાગ્યાતા પ્યારા, જતા રહ્યા
કોટી જનમારા; તું સમજીને કરી લે તારા કામનેરે. રટવા રટવા. ૨ કેક
જનમ તેં કેરજ કરીયા; દેખ્યા તેથી દુઃખના દરિયા; આ ભવમાં સુખ
ભરિયા સેવે શ્યામનેરે. રટવા રટવા. ૩ અરે હવે નવ અખજ ઉથામે,
ઝરણાં રાખી ઈરખા જામે; પૂરણુ આનંદ પામે વૈકુંઠ ધામનેરે. રટવા
રટવા. ૪ કાળ ગણે નહિ કોકપતિને, બેશી ડોશી વેદ જતીને, શંખણી
અને સતિ ને હુકમી હજમનેરે. રટવા રટવા. ૫ ચાર ઘડી કેડે ચોઘડીયું,
નર તન વણસમજ્યેથી નડીયું; પડશે કે તન પડીયું જા પૂછ ગામનેરે.
રટવા રટવા. ૬ રૂપિરાજ વાણી કહે વહાલી, ચેત અરે જાવું છે સાલી;
ખોઈશમાં તું ખાલી આઠે જામનેરે. રટવા રટવા. ૭

લાગી લાગી હરકતો લોકાં રાજનીરે; લાગી લાગી. રેક. એ માટે
વિસર્થો અવિનાશી, વિશંભર વૈકુંઠના વાસી; ખખર જીવે છે ખાસી,
હજી આજનીરે. લાગી લાગી. ૧ ભરમાઈશમાં દોલત ભાળી, રૂપા કેરી
ખાટવ રૂપાળી; વાલ તણી નથી વાળી, તારા કાજનીરે. લાગી લાગી. ૨
કાયા માયા કાચી કેવી, દેવ દહિત નવ રાખે દેવી; ઝુંપડી સળગી જેવી,
શુની છાજનીરે. લાગી લાગી. ૩ લાખો જનમ ધરીને લોટયો, દીધી હતી
ત્યાં મ્હોતે દોટયો, ચકલાં ઉપર ચોટયો, જેવી ખાજનીરે. લાગી લાગી. ૪
આવ્યો તો તું લાભજ લેવા, દામ કર્યો તેં ઉલટા દેવા; સદાય કરજે સેવા,
સંત સમાજનીરે. લાગી લાગી. ૫ સંતપુરૂષના શબ્દ સહે નહિ, દોષ
બીતરના તેથી દહે નહિ; રોડી ગંધ રહે નહિ, જેવી પ્યાજનીરે. લાગી
લાગી. ૬ અંત સમે જમડા આવી લે, રહેવું પડશે વદનેવીહલે, શીખા-
મણુ સમજી લે રૂપિરાજનીરે. લાગી લાગી. ૭

(પદ-રાગ હુમરો.)

સીતારામ સગા છે સમજરે, સમજરે સમજરે; હો સીતારામ. ટેક.
અંત સમે કાંઈ કામ ન આવે, થોડા ગાડી અને ગજરે. હો સીતારામ.
૧ આળસ મહેલીને જાગ્ય અજ્ઞાની, સતસંગમાં જવા સજરે. હો સીતા-
રામ. ૨ શ્રી ઘનશ્યામ સદા સુખદાયક, અગમ અગોચર અજરે. હો
સીતારામ. ૩ મહાવ મળ્યા વિના મનુષ્યા જનમની, મહેનત ન આવે
મજરે. હો સીતારામ. ૪ અંતરમાં ધરી લેને અરે તું, સદગુરુ જ્ઞાન સૂર-
જરે. હો સીતારામ. ૫ રૂદિયા મધ્યે દાસ વીરનો વાલ્યમ, ભરપૂર
વસીયો છે ભજરે. હો સીતારામ. ૭

તેં તો દેહ ધરી છે નર તરવા, તરવા તરવારે; તેં તો દેહ ધરી છે
નર તરવા. ટેક. માન કહ્યું હવે તો નવ માંડે, ભાર ઝાઝો શિર ભરવારે.
તેં તો. ૧ મૂઠપણું મૂકીને કરચ મહેનત, ધ્યાન પ્રભુજનું ધરવારે. તેં તો.
૨ મ્હોતની આગળ આ જગમાંહી, એકે ન પામે ઉગરવારે. તેં તો. ૩
તત્પર થા અરે આળસ તજીને, હરકત ભવ તણી હરવારે. તેં તો. ૪
જમની જમાની કરીનેરે જીવડા, આવ્યો છે ભક્તિ આદરવારે. તેં તો. ૫
મ્હોત ફરે તારા શિર પર મૂરખ, દિલડામાં લાગજો ડરવારે. તેં તો. ૬
રાખી પતીજ દાસ વીરનો વાલ્યમ, દાસ ઉસાસે સમરવારે. તેં તો. ૭

ભવ માંહી ભજન વિતા ભટકે, ભટકે ભટકે ભટકેરે. ભવમાંહી. ટેક.
કૃષ્ણ કૃપા વિતા કોટી જનમ લગી, લાખચોરાગીમાં ભટકેરે. ભવ માંહી.
૧ પાપ તણું ફગ પામીશ પ્રાણી, જમડા તો કાપશે ઝટકેરે, ભવ માંહી.
૨ આ તનની ન કર લાંબી આશા, મોતી ફટકીયાં તો ફટકેરે. ભવ માંહી.
૩ બેઝી નથી પ્રભુ વગર બીજો, જ્યારે શરીરની તાડિયો છટકેરે. ભવ
માંહી. ૪ બાળ જીવાની વીતી થયો છુટો, નરહરિમાં મન ન ટકેરે. ભવ
માંહી. ૬ વીર કહે પ્રભુ કૃષ્ણ વરી લે. પાપની ગાંઠડી પટકેરે. ભવ માંહી. ૭

જોતાં જોતાંમાં તન પડી જાશેરે, જોતાં જોતાંમાં તન પડી જાશે;
જાશે જાશે જાશેરે. જોતાં જોતાંમાં. ટેક. જીલ દુઝી થઈ ગમરાશે જીવડો,
એમાન થઈને બકાવશેરે. જોતાં જોતાંમાં. ૧ તેલ ખૂટયું એટલે જ્યમ તે
પળે, બત્તી બળીને ખૂંડાશેરે. જોતાં જોતાંમાં. ૨ પ્રાણ ગયા પછી તન
ખાલી પડશે, ખોખું જનાવર ખાશેરે. જોતાં જોતાંમાં. ૩ જે સ્થળે મંગળ
જીવતીયો ગાતી, પીટણી ત્યાંહી પીટાશેરે, જોતાં જોતાંમાં. ૪ મુશ
પીનાશને જમના સિપાઈ, પારો ઉન્હો કરી પાશેરે, જોતાં જોતાંમાં. ૫

પા નાં ખાતાં ઉકેલી પૂલશે ઉત્તર શેરે અપાશેરે. જોતાં જોતાંમાં. ૬
દેહ છતે દાસ વીરનો વાલમ, સમરી લે સાસ ઉસાસેરે. જોતાં જોતાંમાં. ૭

(રાગ ધૌળ.)

પાંચ તત્વનું બંધાણું પૂતણું, પ્રાણી પૃથ્વીરે વાયુ અગ્નિ આકાશ;
ગંદી દેહ કેરો શો ગારબો. તેં તો પરચું છે વજના પાડનું, પણ રહે-
વાનીરે એક પળની ન આશ. ગંદી ૦ ૧ લોહી મૂત્ર જીભે કહેતાં લાજ્યે,
એ બે વસ્તુનોરે આનો પ્રગટ્યો છે વેંડ; ગંદી ૦ જેમ વિદ્યાનું ભરીયુંરે
જાજરૂ, ઉપર એ દાહ્યેરે કિનખાખનો ખંડ. ગંદી ૦ ૨ મળ મૂત્ર પડ અને
પાચના, ઉપર મઢીયુંરે વળી ચામડું આણું; ગંદી ૦ હાથ પગમાં તો હાલે
છે હાડકાં, નથી ચંદનરે રૂપું કનક રૂપાણું. ગંદી ૦ ૩ આંખે પીયા ને
સુખમાં તો ઊલ છે, વળી નાકેરે નિત્ય વહે છે લેંટ; ગંદી ૦ નવ દારમાં
નરકની ખાણ છે, વળી ઘટમાંરે પાડ્યો આંતરડે વેંટ. ગંદી ૦ ૪ ધીનો
ભરીયોરે કામધરી ગાડવો, નવ બગડયુંરે વીતીયા બાર માસ; ગંદી ૦ પાંચે
પકવાન ઉતાર્યાં પેડમાં, વીતી રજનીરે આવી વિધાની વાસ. ગંદી ૦ ૫
કીડે બંધાણી શિરની ખોપરી, ભુંડા ભરીયારે વળી પેટમાં કરમ; ગંદી ૦
આવા તનની ખતાવીરે વાનગી, ઝાઝું કહેતારે જીભે આવે છે શરમ.
ગંદી ૦ ૬ ભલે માનો શરીર સોના સાવનું, મરો કૂકીરે નથી ખૂનીની જૂટી;
ગંદી ૦ રૂપિરાજનાં વાક્ય રોકડાં, ગાંડે બાંધજેરે સંતો ન જાય છુટી.
ગંદી ૦ ૭

જેને જાતા રહ્યા જોડીયા, વળી વસીયારે તારા મિત્ર મસાણું;
જીવડલા જાવું છે જાણુજે. તાળી લેતો હશી તું તો તાનમાં; એના ઉડ્યારે
એક પલકમાં પ્રાણ. જીવડલા. ૧ કામકાજે સ્હામા સ્હામી કહાવતા, હતી
હેયેરે એક એકની ઓથ; જીવડલા. અણુ બોલ્યે ગયા એનો એકલા,
લીધી લોકેરે એની શમશાને લોથ. જીવડલા. ૨ ઉચાં ખરચ કરી મેળવી
આખરૂ, એતો થઈ ગયારે જેને સ્વના સમાન; જીવડલા. નાત જાતમાં
કાઢીતી નામના, એનો ઉપાડ્યારે જેમ પાકેલાં પાન. જીવડલા. ૩ પગ
ધરતી ઉપર નવ ધારતા, પાધ બાંધતારે વળી આંબળી આંટે; જીવડલા.
વળી પુખ્તની સેજમાં પોદતા, એનાં ઓઢિયારે જીભે કાઢિયાં કાંટે.
જીવડલા. ૪ મોટી હુંશે કરાવ્યાંતાં માળીયાં, માંહે જડીયારે વળી તકતા
રૂપાણા; જીવડલા. એમાં વસતારે વાસ્યા મસાણિયા, માંહી મહાદ્યારે
પછે કાગડા કાળા. જીવડલા. ૫ તન કંઈકનાં તાવે તમ્બાકીયાં, પીડે લી-

ધારે વળી કંઈકના પ્રાણ; જીવડલા. કંઈક પાછા થયા પરદેશમાં, વેરે ઉતાર્યો વળી કંઈકને વહાણુ. જીવડલા. ૬ બાજીગરના બનાવેલા બંગલા, સ્વારા શોભેરે, પણ રહે પણ પાંચ; જીવડલા. રૂપિરાજ કહે તેડાં રામનાં, નવ છોડેરે એતો લીધે લાંચ. જીવડલા. ૭

કાયા માયા તો દેખીતી કારમી, પણ વણસંતારે કાંઈ લાગે ન વાર; પલકની આશા નહિ પડની. સૂનાં સ્વમામાં દોલત સાંપડી, જાગી જોતારે નવ દીડી લગાર; પલકની આશા નહિ પડની. ૧ વહાણુ બેસીને ચાલ્યો બહેવારીયો, જાણું ધર્મુતુંરે એણે જાવે જરૂર; પલકની. મધ્ય દરિયામાં મહોંત ફરી વળ્યું, દેશ રહી ગયોરે પછે પોતાનો દૂર. પલકની. ૨ વરકન્યા બેઠાં એક બહેલમાં, નહોતો છુટ્યોરે કાંઈ કાંકણુદોરો; પલકની. કડ્યું ઉપરણી કેડે કાંટીયું, ચૂડો શેડયો ત્યાંતો કન્યાએ કોરો. પલકની. ૩ રાજ દશરથે મંડપ રોપીયો, વહાણું વાતારે પુત્ર બેસશે પાટ; પલકની. રઘુનાથજી ચાલીયા રાતમાં, પછે પીતાબેરે શોધી સ્વર્ગની વાટ. પલકની. ૪ રાજ સગરે જગન રચ્યો રૂડો, લેવા ઇન્દ્રનીરે મોટી પદવી તો પેહેલી; પલકની. કાળ કોપ્યો કપીલજીને કારણે, સાક હજારરે સુત થઈ ગયા સેલી, પલકની. ૫ ઉતર્યો પીઠી ચોળાવી ઉત્તરા, હૈયે હર્ષનારે મોટા અરણુવ અડિયા; પલકની. જુગોજુગ જાણ્યું જીવશે જોડલું, અભેમ્યજીરે તરત ચકાવે ચઢીયા. પલકની. ૬ જોવો પાણીમાં પરપોટો પ્રગટ્યો, એને વેરાતાં રે વાર વર્તાં ન થાય; પલકની. રૂપિરાજ કે રંગ પતંગનો અકવાડિયુંરે આવતાં ઉડી જાય. પલકની. ૭

નંદરાયે નાણું નવ ખંડનું, લીધું લોભમારે દીધું દરિયામાં દાટી; અંતે તો જાણું છે એકલું, જમ ઝડપીને લેઈ ગયા જીવને, પછે પડનીરે મળી માટીમાં માટી. અંતે તો. ૧ માનધાતાને પરણીતી પૃથ્વી, કાળ કોપીનેરે તકે લેઈ ગયો તાણી; અંતે. લાખો દેત સગા હતા લાંકમાં, રાજ રાવણુરે પીવા નવ રહ્યો પાણી. અંતે. ૨ ગણતાં નવ નીકે લોહારમાં, પાણી પથીયારે તુરી બંધાતા તાજ; અંતે. આખો દેશ પડ્યો મહેલી એકલા, ચટ ચાલીયારે રાજ છોડીને રાજ. અંતે. ૩ દશ ઘર વચ્ચે જનમિયો દીકરો, વાળં વગડાવ્યારે ગાયાં મંગળ ગાણાં; અંતે. શાક વરસ જીવી પોતે ચાલીયો, સગાં સર્વેનારે દિલ ખૂબ દુભાણાં. અંતે. ૪ બસે બારીવાળો એક બંગલો, ભાત ભાતનીરે માંહે સોનેરી શોભા; અંતે. પડ્યો મૂકીને ચાલીયો પ્રાણીયો, એના અંગનેરે ખપ આપીયા શોભા. અંતે. ૫ પાર વિનાની પરણ્યો પ્રેમદા, મોટી મમતામારે હતો જીવ્યાનો

હેતુ; અંતે. હજારો હતા દાસ હજુરમાં, છોડી સર્વેનેરે ચાલીયો ચિત્રકેતુ.
અંતે. ૬ પુન્ય પાપ લેઈ પરલોકમાં, જાતું છવકારે એમાં નહિ મીનમેળ;
અંતે. રૂપિરાજ કહે રત્ન સમને, બેલી બળવંતરે અંતે અક્ષલ અલેખ.
અંતે તો. ૭

(રાગ દાદરા.)

ચેતી લેરે જાતું છે ચાલી, જાતું છે ચાલી જાતું છે ચાલી. ચેતી.
ટંક. ધોંગા ધોરી તાજ તારા તોરી, મમતા દાખમાં ખાલી. જાતું છે ચાલી.
૧ ન ગણે વેળા કે ન ગણે કવેળા, જમના દૂત જશે આલી. જાતું છે. ૨
બાળે કેને જળમાં ઝીકે કેને, હાટે ઘોરમાં ધાલી. જાતું છે. ૩ જાગ બેડિયા
છેયાં અને છોડીયો, તિરીયા તજવી છે વહાલી. ૪ વડા વેપારી ભૂપાળને
લીખારી, હેંડી જાય છે હાલી, જાતું છે. ૫ સંદિર મેંના કોઠાર અરે કેના,
સંગ નાવે એક પાલી. જાતું છે. ૬ તારા કાળે રૂડી રૂપિરાજે, આહવી
શીક્ષા આલી. જાતું છે. ૭

માની લેરે શિખાણુ મારી, શિખામણુ મારી શિખામણુ મારી.
માની. ટંક. સુપને સંપતી કરોડ શેજ કંપતી, જુવે જગી તો સિખારી,
શિખામણુ. ૧ વીજળીવાળું અલપ અજવાળું, ધન તન એ રીતે ધારી.
શિખામણુ. ૨ જાતું જો તે પડયાં મહેલો પોતે, હાથી ઘોડલા હજારી.
શિખામણુ. ૩ લુટી લેશે કાઢો કાઢો કરશે, અંતે ગ્રેમદા પ્યારી, શિખા-
મણુ. ધર્મ કેરી કારમી કચેરી ત્યાંહી શી ગતિ તારી. શિખામણુ. ૫ ચારી
રામની કરોડ વશા કામની, બીજી ચારી નરક બારી. શિખામણુ; ૬ તારા
કાજની રચના રૂપિરાજની, લેજો અંતરે ઉતારી. શિખામણુ. ૭

થોડું જીવિત તું આળસુ થા માં, આળસુ થા માં તું આળસુ થા
માં. થોડું. ટંક. ધારી કાનને નકોર કહું માનને અવળે મારગે ભિજમાં.
તું આળસુ. ૧ દુર્લભ દેવને દેહ મળી છે તને, રટી લે રામજી રૂદામાં. તું
આળસુ. ૨ વડી વધામણી આ મળ્યો છે ચિન્તામણી, ખોઈને હવે ખોઈ
ખામાં. તું આળસુ. ૩ જાણી જોઈનેરે કામધેનુ દોહિને, પાછ કૃતરાને
પામાં. તું આળસુ. ૪ પ્રાણિ પાપી કલપ ઝાડ કાપી, રખે ચેતવે ચૂલામાં.
તું આળસુ. ૫ વિજની જ્યોતિ પરોવી લેવું મોતી, દષ્ટિ રાખ દેખવામાં.
તું આળસુ. ૬ અંતર આણી રૂપિરાજની વાણી, જમને હાથ હવે જામાં.
તું આળસુ. ૭

તાફું શું છે તું જોને તપાસી, જોને તપાસી તું જોને તપાસી; તાફું શું છે તું જોને તપાસી. ટેક. જાણું જાને નહિ આવે સંગાથે, ઓરો ઓસરી અગાસી. તું જોને તપાસી. ૧ કુટી કુંણી લાવી ધખાવે ધુણી, જ્યારે નાકય જાય નાસી. તું જોને ૨ વરૂ મધ્ધર ઘડાં શિયાળ ગિધ કાગડા, તને રહ્યાં છે તકાસી. તું જોને. ૩ પાયદળ પાલખી છડી ચામર સૂરજ-સુખી, સરવે સુપના વિદાસી. તું જોને. ૪ નગર નામથી ધરા ને દામ ધામથી, એક દીન થવું છે ઉદાસી. તું જોને. ૫ દેખત ભૂલી કોમટ મરે કુલી, રે અજળ વાત આ શી. તું જોને. ૬ વેદની વાચા રૂપિરાજ કહે સાચા, વાહાલા વૈકુંઠવાસી. તું જોને. ૭

(૫૬-રાગ ગરબી.)

માથે કોપી રહ્યા છે કાળરે, ઉંઘ તને કેમ આવે; પાણી પહેલી ખાંધી લેને પાળરે, ઉંઘ તને કેમ આવે. ૧ નથી એક ઘડીનો નિરધારરે, ઉંઘ તને. આતો સુપના જેવો સંસારરે, ઉંઘ તને. ૨ અદ્યા એળે જોયો અવ-તારરે, ઉંઘ તને. તારા માથે છે જમનો મારરે, ઉંઘ તને. ૩ તારા મનનું ધાર્યું થશે ધુળરે, ઉંઘ તને. ચાર તોલાં છે મણુમાં ભૂલરે, ઉંઘ તને. ૪ કરી આવ્યો છે ગર્ભમાં કોલરે, ઉંઘ તને. થોલ આવેલું થાય છે કથોલરે, ઉંઘ તને. ૫ જોતાં જોતાં આયુષ્ય ખૂટી જાયરે, ઉંઘ તને. તારા કાલા-પણુમાં લાગી લાલરે, ઉંઘ તને. ૬ કાંકે આવેલું ખૂંડશે અંજરે, ઉંઘ તને. તારે કાળે કહે છે રૂપિરાજરે, ઉંઘ તને. ૭

આભકશેટમાં ખૂંડયું ખડું અંગરે, સાફ થાય શી રીને; નથી નહાતો ગોદાવરી કે ગંગરે, સાફ થાય શી રીને. ૧ દેવમંદિરમાં નથી કર્યા દીપરે, સાફ. નથી કરતો તું ટેલીયાની દીપરે, સાફ. ૨ નથી ચપટી કરાવ્યાનો ચાલરે, સાફ. ખાવા તાકે મફતનો માલરે, સાફ. ૩ દેવ દરશનનું નિત્ય નથી નેમરે, સાફ. આખી પૃથ્વીનાં વહોરી લીધાં વહેમરે, સાફ. ૪ નથી વાવરતો દેવની દમુધરે, સાફ. નથી વાવરતો વિપ્રની વિમુધરે, સાફ. ૫ નથી દીધાં તીરથમાં દાનરે, સાફ. નથી આપ્યાં અતિથીને માનરે, સાફ. ૬ નથી કરતો તું ખળાની ખેરાતરે, સાફ. રૂપિરાજની ન રાખી રૂંદે વાતરે, સાફ. ૭

(૫૬-રાગ પરજ.)

ગોથાં ખાધાં ભવમાં ઘણુરે, થયો હાથે હેરાન; ચિંતાને કુંગરે જઈ
ચઢયો, હારે ભૂંચો પોતાનું જ્ઞાન, ભજન વિના મુલો ભાટકી. ૧ નાકક-
ટાની ન્યાતમારે, ઘણે હરખે ઘુંચાય; એમાં તો નહ મળે આખરૂ, હારે
શીદ અવળો જિજ્ઞાસ. ભજન વિના, ૨ કાયા દમીને કલેશ વહોરીયોરે,
વિના સમજણુ વિચાર; જાળવી બાણી ન જાતરા, હારે જ્ઞાન વિના ગમાર.
ભજન. ૩ ઉધે માથે ઝુલે એકલોરે, પોતે પૂજવા કાજ; મનમાની વાધે
માનતા, હારે એજ ફાળ્યો ધજાજ. ભજન. ૪ નાગા ફરે કંઈક નાગહારે,
વળી વસ્તીમાં વાસ; તપસીની બંધાણી ટોળીયો, હારે લુંડી અંતરમાં
આશ. ભજન. ૫ જાળવે ઝીણું જીવકારે, જાણે કરીયે કલ્યાણ; તાકે મા-
ણસનાં તુંબલાં, હારે પાપી પળમાં લે પ્રાણ. ભજન. ૬ વાડે પુરાણાં
વેવઝારે, બીજો જાણે નહિ બોધ; રચના મુણી રૂપિરાજની, હારે કરે
અંતરમાં શોધ. ભજન. ૭

મતમાં ઘુંચાણાં મૂંખારે, જેવી પંખીની જાળ; ઓઢીને રાખે
અમાગીયા, હારે ચેલા કરવા ચડાળ, બૂંચાં ચોરાશીમાં બાંધાં. ૧
નીકળે તો દીજીયે તુંતરેરે, માવ ભક્તિ ભોજન; વિચાર વાડીમાં વધા-
મણાં, હારે પ્રભુ થાશે પ્રસન્ન. બૂંચાં. ૨ તૃણજાના તોરમાં ટુટી મરેરે, વળે
જરીયે ન જપ; ધંધો કરીને ઢળી પડે, હારે સંત સાથે નહિ સંપ. બૂંચાં.
૩ ગળાં રેશીને ઘાણું કરેરે, નવ ખરચે ન ખાય; પાપનો લઈને પોટલો,
હારે અતે એકીલો જાય. બૂંચાં. ૪ પટકાઈ ડહોળવા પાપીયારે, ઉધું
બોલે અજાણુ; લાંચો ખાવા લાલચુ, હારે બાંધ્યા પડપંચે પ્રાણુ બૂંચાં.
૫ હરી ભજન ક્યારે બહોરીયેરે, કહે છે નથી નવરાઈ; રખડવા મુંઢે રાવણે,
હારે આખી ઉમ્મર ગમાઈ. બૂંચાં. ૬ કઠુખાજમાં કઠુ ઉચારે, બોલે
બહેંકેલા બોલ; રીઝે વાલ્યમ રૂપિરાજ કહે, હારે તેનો બાંધ્યો નહિ
તોલ. બૂંચાં. ૭

ઉચે કુળે જીવ અવતર્યોરે, કર્યો નીચેરાં કામ; લપટાણો ખૂબ
લોભમાં, હારે દહાડી જંગળે છે દામ. ભૂંચો પડયો ભવજાળમાં ૧ કુટુંબના
કાંઠા કારમારે, લેધાં મુંસરાં શરીર; આખરૂને કુંગરે આથડે, હારે શોક
અચકી છે શીર. ભૂંચો પડયો. ૨ વડાલાં વડ વીંટી વળ્યારે, નથી નાઠાનો
લાગ; ખુંચે ખુમારાના કાંકરા, હારે તોચો નાવે વૈરાગ. ભૂંચો પડયો. ૩
કપટી ગુરૂ મળ્યા કાગહારે, અંખો શેડયાની આશ; દશમોડયો ડાહ્યા-
ણુને બાંધુવે, હારે ઉચું ભાળે આકાશ. ભૂંચો પડયો. ૪ અધું બેઠને

થાય આકળેરે, ઘણે દુઃખે ગભરાય; ધંધાવટોળની ધૂળમાં, હારે આંખો
મીંચી અથડાય. ભૂલો પડ્યો. ૫ તુળણા આંતરડીયો કળકળેરે, પાડે ભૂખે
પોકાર; પાપની ખાડમાં ઝઈ પડ્યો, હારે કુણુ ખમા કહેનાર. ભૂલો
પડ્યો. ૬ મારગ બતાવે કોઈ મહાત્મારે, તેનું માને નહિ વેણુ; રસ્તે
ચઢાવે રૂપિરાજ તો, હારે સ્કામાં ચઢાવે નેણુ. ભૂલો પડ્યો. ૭

૮૨૨૯૮૨૨૯

પોથી લઇને બેઠો પેટનીરે, નથી ભક્તિમાં ભાવ; બહેમ ભરાણો
વાંચતાં, હારે દામ ઉપર છે દાવ. નહિ સરે કામ એમાં કોઈનું. ૧ આંધળી
દળેને ખાય કૂતરે, ન રહે થાળામાં લોટ; હોકા પીયેને હુંકારા ધરે,
હારે થાવ કર્મ તણો કોટ. નહીં. ૨ પરિક્ષીત સાત દહાડે પહેંચીયારે,
હારે ચરણે હળુર; સિત્તેર વીતી ગયાં મુણતાં, હારે દોષ કીધા નહિ દૂર.
નહીં. ૩ લોભી લપટ ભટ લાલચુરે, એવો આપે ઉપદેશ; કરતા હોય સો
કીજયે, હારે માયા પીએ હમેશ. નહીં. ૪ કાકો અજમેર ગયા કાગળેરે;
કરી વાંચનારે કાણુ; ગીતાનો અર્થ ખેલો ગોઠવે, હારે જીવ પામરની
બાણુ. નહીં. ૫ પાપી શ્રોતા હતા પહેલથીરે, ભુલો સમજાણો ભેદ;
વાંદરનો ઘા થયો વાતમાં, હારે ત્રાસ પામ્યા છે વેદ. નહીં. ૬ ગોપીયોના
રાસ ગાઈ ગાઈનેરે, ઉર પેઠા અવગુણુ; રહોડાં થયાં રૂપિરાજ કહે, હારે
હવે કહું કરે કુણુ. નહીં. ૭

—૩૩૩૩૩૩૩—

(પદ-રાગ પરજ.)

માયામાં મનહું મોહુરે, પામર પ્રાણી; ધલુ માંહે ચિત્ત ન મોહુરે,
પામર પ્રાણી. ટેક. જીવલડા બાંધે માથે તું દશ મહિના વૂલ્યો, દહાડા
હવે ભૂલ્યોરે. પામર. ૧ જોને લ્યા તુતો બળતો તો જઠરાની ઝાળે,
ઉગાઈ દીનદયાળેરે. પામર. ૨ કરકતા તારી કાયાને કમીયા ને કીડા,
પસ્તાતો પામી પીડારે. પામર. ૩ ખાદું ને ખાડું તીજું જનેતા તારી
ખાતી, તે થકી બળતા થાતીરે. પામર. મુંઝાતો મૂરખ આળા તે ચાંમ-
ડાની માંડી, ત્રીકમજી બેલી ત્યાંહીરે. પામર. ૫ ગોઝારા તે તો મળ ને
મૂતરમાં ખાધાં ગોથાં, પૂછાવી જોને પોથારે. પામર. ૬ સંભાર્યા સાતે
મહિને રૂપિરાજ કહે છે સ્વામી, અલબેલો અંતરભમીરે. પામર. ૭

—૩૩૩—

(ગર્ભની સ્તુતિ વિષે.)

બહાલીડા ચઢ્યો બહારેરે, બલવંત બેલી; કપાશે બંધન ક્યારેરે
બળવંત બેલી. ટેક. વાહાલાજી મારા નથી આ વેળે કોઈ માફ, છે શરણું
એક તમાફરે. બળવંત. ૧ વાહાલાજી મારા વડાઈ આપની વિચારો,

અપરાધ ન બેસો મારોરે. બળવંત ૨ વાહાલાજી મારા સગપણુ તમારું એક સાચું, બીજું તો સરવે કાચુંરે. બળવંત. ૩ વાહાલાજી મારા પિતા તમે ને તમે માતા, બુધરજી મારા આતારે. બળવંત. ૪ વાહાલાજી મારા તમે છો દીન કેરા બધું, શામળિયા ગુણના સિંધુરે. બળવંત. ૫ વાહાલાજી મારા નખળી વખતના છો નાણું, જગ સરવે મિથ્યા બાણુરે. બળવંત. ૬ શરણાગત કેરી સંભાળ સ્વામી છો લેનારા, રૂપિરાજ હૃદે રહેનારારે. બળવંત. ૭

બુધર હું તમને બુદ્ધ્યોરે, ભટકું છું ભવમાં; એ માટે દુઃખમાં બુદ્ધ્યોરે, ભટકું છું ભવમાં. ટેક. સ્થાવરના ભવમાં જીવન હું આંક થઈ થપાણે, કોહોવાડે ત્યાંહી કપાણેરે. ભટકું છું. ૧ જનાવર કેરા જનમે ન સુખની વેળા બાણી, પાસ્યો નહિ વખતે પાણીરે. ભટકું છું. ૨ લાખો રેશ મેં અજના અવતાર વહાલા લીધા, ત્યાં દૈત્યે ઝટકા દીધારે. ભટકું છું. ૩ ભોરંગના ભવમાં ચરણે વિના હું પેટ ચાલ્યો, ત્યાં સાણસડેથી આલ્યોરે. ભટકું છું. ૪ કૃતરાની કાયા પામીને વીણી ખાધા કહકા, ત્યાં ભૂખના વેઠ્યા ભડકારે. ભટકું છું. ૫ અવતાર ખરેરે ઊંટોના કેટલાકે કાઢ્યા, અણુ તોળ્યા ભાર ઉપાડ્યારે. ભટકું છું. ૬ રૂપિરાજ સાચા સ્વામી હવે તો શરણે રાખો, લેઈ જનમ ચૂક્યો છું લાખેર. ભટકું. ૭ સાંભળજો સગા સાચારે, અલબેલા અરજી, મથાનહી બોલું વાચારે,

અલબેલા અરજી. ટેક. નરકની પીડા અકચાવી કુંડમાં મેં ન્યાળી, ગર્ભ-વાસે તો હદ વાળીરે. અલબેલાં ૧ મટાડો મહેરખાની કડીને સંકટ મારું, વહાલા નહીં ગુણ વીસાડેરે. અલબેલાં ૨ કથા તમારી કાન્ડા હું સ્ખાંભ-ળીશ કરણે, તીર્થાટણ ચાલિશ ચરણેરે. અલબેલાં ૩ નાગયણુ તમને નેહથી નીરખીશ નેણે, વળિ કીરતન ગાઈશ વેણેરે. અલબેલાં ૪ સ્વામી તમારા હરિજનની કડીશ હાથે સેવા, શિર નામિશ હું સુર દેવારે. અલબેલાં ૫ તથાપિ ત્રિકમ નાવે પતીજ મારી તમને, તો જમાન આપું જમનેરે. અલબેલાં ૬ ભગવતનું અરજી સુણી રૂપિરાજ કહે દલ ભેટયું, સંકટ પ્રાણીનું છેદયુંરે. અલબેલાં ૭

વીસાર્યા તેં વનમાળીરે, જીવલડા ભુઠા; ભરમાણો માયા ભાળીરે, જીવલડા ભુઠા. ટેક. આવ્યો છે તું આ દુનિયામાં દેહ ઈંદ્રી દમવા, કયમ રસ્તે લાગ્યો રમવારે. જીવલડાં ૧ આવ્યો છે તું તો ભક્તના ભેદ સરવે ભણ્યા, કયમ ગણીત બેઠો ગણવારે. જીવલડાં ૨ આવ્યો છે તું તો

ચતુરભુજને રક્તે ચઢવા, કયમ પાછો લાગ્યો પડવારે. જીવડલાં ૩
આવ્યો છે તુંતો જમડાની આપીને જમાની, એ બૂદ્યો કેમ અજ્ઞાનીરે.
જીવડલાં ૪ આવ્યો છે તુંતો ગુણુરે ગોવિંદના ગાવા, કયમ લાગ્યો મોહ
મચાવારે. જીવડલાં ૫ આવ્યો છે તું તો બદરીપતીનું ધરવા બહાનું, કયમ
છળ આદરિયું છાનુંરે. જીવડલાં ૬ આવ્યો છે તું રઘુવરને રૂપિરાજ કહે
રીઝાવા કયમ જોયું જમપુર ભવારે. જીવડલાં ૭

—*—*—*—*—*—

જતી રહેશે કાલ જવાનીરે, છાકે છે શાથી; દિલડાની ટાળ દિવાની
રે છાકે છે શાથી. ટેક. શોભીનો તેં તો માન્યો છે દેહ તારો સાચો, છે
કાયા ઘડુલો કચોરે ૧ મનસૂળો તેં તો ધાર્યો છે દેહ માટે મોટો, છે
પાણીનો પરપોટોરે, છાકેછે ૨ કોઈ દહાડો તેં તો પડવાની ધારી નથી
કાયા, પણ વાદળની છે છાયારે. છાકેછે ૩ ટળિ જશે જોતાં જોતાંમાં
દેહ પ્રાણી તારો, જેમ વિજળીનો ઝબકારોરે. છાકેછે ૪ જોને દયા સૂતા
શમશાને કંઈક તારા જોવા, નવ કોઈ રહ્યા મુખ લેવારે. છાકેછે ૫
હજારો ઉપર હુકમ ચલાવતા હાકમડા, પણ ઝડપી ચાલ્યા જમડારે.
છાકેછે ૬ રસનાયે જીવડા રટરે રૂપિરાજ કહે છે રસિયો, જે વિશ્વ સક-
ળમાં વસિયોરે છાકેછે ૭

—*—*—*—*—*—

માને છે માફ માફરે, જાગીને જોને; તલભાર નથી કાંઈ તાફરે,
જાગીને જોને. ટેક. માણુક ને મોતી કેરી દુકાનો જેણે માંડી, હાંડયા લેધ
કુટી હાંડીરે. જાગીને જોને ૧ ભંડાર ધનના ભરિયા ભૂપાળે બજવી
ભાલા, પણ ચાલ્યા ઠાલાભાલારે. જાગીને ૨ કીરતિયો જોનાં નાણાંની
સંભળાતી કાને, તે સૂતા જઈ શમશાનેરે. જાગીને. ૩ સંચરતા હાથી
ઘોડા હજારો જેની સાથે, તે હાંડયા ખાલી હાથેરે. જાગીને ૪ સંસાર
સરવે દેખીને કરતો જેની શેહેમાં, તે ચોટયા જઈને ચેહેમારે. જાગીને ૫
કીધાં હોય હાથે કરીને દાન પુન્ય કોડે, તે જાય જીવની જોડેરે.
જાગીને ૬ રૂપિરાજ કહે હૃદયમાં રહેનારા જેથી રીઝે, કામો તો એવાં
કીજેરે. જાગીને ૭

—*—*—*—*—*—

નારાયણુ નર નારાયણુરે, જીભેથી જપને; પ્રાણી થા હરિ પારાય-
ણુરે, જીભેથી જપને. ટેક. પહેલેથી મ્હોતે ચેતવવા મોકલ્યાં છે પળિયાં,
વળિ ગાતર સરવે ગળિયારે; જીભેથી ૧ કેડયોમાં વસિયું કળતર ને
પગનું બળ પરવાયું, હાથોનું જોરજ હાથુંરે. જીભેથી ૨ વંડી ગયાં વેણું
નેણું તેજ માંડયું ટળવા, બળ સરવે લાગયું બળવારે; જીભેથી. ૩ લાગે-

શ્રીની પદવી તાકે છે હજી લેવા, જવ નહિ વધે વડ જેવારે; જીભેથી ૦ ૪
અવતાર પાછો માણસનો આવશે નહિ આવે, પછે થશે પસ્તાવોરે;
જીભેથી ૦ ૫ પરવારી લેને માણી શા સુખથી સુવે છે, જમડા તો વાટ
ભુવેછેરે; જીભેથી ૦ ૬ રૂપિરાજ કેરી રચના તું અંતરમાં ઉતારે, માં જીતી
બાજી હારેરે. જીભેથી ૦ ૭

(કાળના લય વિષે-રાગ ગરબી.)

જીવડલા આજ કે કાલ જાવું, ઉડી જાશે રાખ થઈ તન આપું;
જીવડલા ટેક. પડયાં જાળે પાંખી તે પકડાશે, કમળ ખીલ્યાં તેતો ખાચત
કરમાન; જનમિયા તે તો જરૂર મરી જાશે જીવડલા ૦ ૧ ગયા બેરે ગાદિ-
પતિ પાઈ ગોથાં, પડયાં મૂકી ચાલીયા પાંડત પોથાં; થયાં પછી થોરે
સડી નડી થોયાં જીવડલા ૦ ૨ ખમા ખમા કહેવાતાં પડતાં આખડતા,
ચતુરથી જે ને પુકે દળ ચઢતાં; ભુલ્યો એનાં નામ હવે નથી જડતાં.
જીવડલા ૦ ૩ ગુણીજન જેની આગળ નિત્ય ગાતા, વળી દેશ વિદેશમાં
વખણાતા, તે તો ગયા કાળને પૂરે તણાતા. જીવડલા ૦ ૪ નવા નવા પોશાક
પહેરી નિકળતા, મ્હોટા મ્હોટા મહિપતિને જઈ મળતા; બહુ એવા
લાજ્યા મસાણામાં બળતા. જીવડલા ૦ ૫ કુલો કાનેહટકાવી ફાંકડા ફરતા,
ધમક ધમ ધરતી ઉપર પગ ધરતા; દીકા એ તો નજરે ઠાઠડિયોમાં ફરતા.
જીવડલા ૦ ૬ જેને ઘેર ગડગડ પ્રાંભાળુ ગાળે, વળી વાજાં છત્રીશ વેગમાં
વાળે; રાજ એવા જળતા બેયા રૂપરાજે. જીવડલા ૦ ૭

રે મનડા માન સાચું છે મરવું, ખીલ્યાં પાંદડાં એને નહીં મટે ખર-
વુંરે. મનડા ટેક. પડયા ચહેમાં કંઈક તો વરસ પચીશે, વળી ફેટલાક તો
વહિ ગયા વીશે; ત્રિયા મ્હેલી ટળવળતી કોઈયે ત્રીશેરે. મનડા ૦ ૧ ખુટે
કાળે કૈંક અગાશીયાં ખસિયા, રહ્યા ખપી પરદેશમાં કૈંક રસિયા, દીકા
કંઈક દોહોત વિષહરે ડસિયારે. મનડા ૦ ૨ બાળાવયમાં શોધી લીધાં કંઈક
ખળિયે, ફૂંચી જાણે વાંદર ચોળાની ફળિયે, કહાડી નાંખ્યા કંઈકના વંશ
કોગળિયેરે. મનડા ૦ ૩ બળી ગયા ભૂમિ વિષે કંઈક લોગી, ઉડી ગયા કં-
ઈક તારી આગે ઉલોગી; જતા રહ્યા જાણુ દિગંબર ભોગીરે. મનડા ૦ ૪
નિચું કરી કાંધ ન કોઈને નમતા, મહા અલિમાન અને અતિ મમતા,
લાજ્યા એના શમશાને કાગડા લમતારે. મનડા ૦ ૫ લખેશરી કોડપતી
કંઈક લોકો, હતો જેના હાથમાં હેમનો હોકો, પડી ગઈ એવાની આચીંતી
પોકોરે. મનડા ૦ ૬ સહી નહોય સપનાની દોહત સાચી, કાયા માયા એજ
રીતે જાણુ કાચી, રખે રૂપિરાજ કહે રાચીરે. મનડા ૦ ૭

(પદ, રાગ ધોળ.)

માયા માયા કરતો મૂઝામ, ઠામ ઠરી નવ બેઠોરે; સંતસમામાં સ્નેહ
ન રાખ્યું, પાપસભામાં પેઠોરે. ૧ અડપ જીવનની આશા લાંબી કોતક
આતે કેવુંરે; ફાંસી દેતાં ચડયું કુલેકું, આ જગતું મુખ એવુંરે. ૨ તરવાર
ઉપર મધનું દીપું, જીભડી જીદી થાશેરે; વરણાગીમાં વાંકો ચાલે, જમડા
ઝાલી જાશેરે. ૩ ફીકા વળુદું ફૂતરું દોડે, જાંચે નહિ તે જરિયેરે; વિષય
વળુદો વળખાં વીણે, દુખ્યો દુઃખને દરિયેરે. ૪ કલાલ કેરા વરનો ઉદર,
દાડ પીને ડોલેરે; ઝડપ કરીને મનિયે જાલ્યો, ફાંડી કાળજ શેલેરે. ૫
ભાદરવાનો મહો ને તો, વિલાસ જશે વડોરે; ધન જોખનના ધમધમા-
ટમાં, ગરવ કરે ને ઘેલોરે. ૬ ખારા રણમાં ખૂટક પ્રાણી, મુગજળ દેખી
મોહ્યોરે; રૂપિરાજની શીખ ન રાખી, અજગળ આંચળ દોહ્યોરે. ૭

માથા ઉપર મહોત ભમે છે, પડાક પડડી જાશેરે; મનનાં ધારયાં,
મનમાં રહેશે, અવળા પડશે આશેરે. ૧ કયાંથી આવ્યો કયાં જવાનો
તપાસ કરને નેનોરે; શોધી કાઢને સદગુરૂ જોશી, ઉકેલ પાડે એનોરે. ૨
સોમણ તેલે સૂઝ પડે નહિ, વણ દીવે અધારૂં; જ્ઞાન વિના બહુ જોથાં
ખાધાં વળગ્યાં હું ને માફરે ૩ હાપણ બધા જગતનું હોજ્યું, નજર
નિર્મળી નાવીરે; વાટે ઘાટે વદતો હ કયો, કોમટ ફોજેતી ફાંચીરે. ૪ અખો-
રિયાને સૂઝ ન આવે, ભટકે ભુંડે કામરે; વંકડ જીવને વિચાર નાવે, કરતાં
કાળું કામરે. ૫ જ્ઞાન પૂછડી સોયે વરષે કાઢી તોયે વાંકીરે; દીકું કરતાં
ત્રેપન વીત્યાં, ભુંડી વાણાં ભાખીરે. ૬ કાશી જાત્રા કરી કાગડે, વિષ્ટા રહી
ગઈ વહાલીરે; રૂપિરાજની શીખ ન રાખી, જોયો મનખો ખાલીરે.

અનંત જનમનું અજ્ઞાન વળગ્યું, દેખ્યા દુઃખના દહાડારે; મુપને
સાચા સદગુરૂ ન મળ્યા, વઠેલ મળિયા વાડારે. ૧ એ માટે આથડે અ-
ભાગી, ચોરાશીને ચાકેરે; અશુભ કરમનો પાર ન આવ્યો, છળમાં
હજીયે છાકરે. ૨ કોક મુન્યના જોગે કરીને, નરતન મળ્યું નાવરે; ખેવ-
દીને ખોળી જીવે તો, લાખેણી છે લહાવરે. ૩ રસ્તેજતાં રતન ચિન્તામણ,
મળિયું જોને માણીરે; લીખારણ થઈ સ્વપ્ને લોગી, રાજ કેરી રાણીરે. ૪
જાગી જીવે તો ઝુંપડી દીકી, ઝોઝઝ ન મળે એકરે; મનખાં ટાણું મટી
જશે તો, દુઃખના દરીયા દેખેરે. અકરમીને અમૃત લાકેયું પીતાં અળસ
આણીરે, ઢળી ગયું ને રૂવે ધ્રુષકે કામ થયું ધૂળધાણીરે. ૬ આ ભવ હારે
એ ને એવા, ભાગ્ય વિના મરાળરે; રૂપિરાજ કહે ચેતીને રહેને, કોપી
રહ્યો છે કાળરે. ૭

ખટ જોજનની ખેપ કરીને, ગોધે ખેંચી ઘાણીરે; સુગુરૂ વિનાનું સાધન શિખરો, પત્થર ઉપર પાણીરે. ૧ દમડા મારે દેશવિદેશે, ચંતા લઇને ચાલેરે; ઊંટ હોડની આશા જોવી, શિયાણુ વાને સાલેરે. ૨ દિશ ભૂલીને અવળી દિશાએ, ધમ ધમ કરતો ઘાયોરે; મનમાં જાણે મજલ કંઈ છું, દેખીતો છે ડાહ્યોરે. ૩ પરગામ જઇને છોલો પડીયો, પનોતી પગને પુણીરે; સદગુરૂ કેરા સંગ વગર તો, અકુરૂ એવી ઉણીરે. ૪ સાધન કરતાં છવાશી વીત્યાં, સમજણુ રહી ગઈ છેટેરે; અંતર દષ્ટિ જરા ન આવી, ભગવત ક્યાંથી ભેટેરે. ૫ ચતુરાઈમાં શીદને ચમકે સુગરી તુજથી સારીરે; મધનો પૂડો માખી ખનાવે, જાળી જગથી ન્યાડીરે. ૬ રામ ચરણમાં રહ નવ લાગી, ફંફં માર્યો ફોકરે; રૂપિરાજની શીખ રાખજે, સમાધ જશે શોકરે.

ઈતિ પામરનું અંગ-પ્રથમ પ્રકરણ સમાપ્ત.

અથ વિષયોનું અંગ.

પ્રકરણ ૨ જું.

(૫૬ રાગ-પરજ.)

હારે જોને જાગીરે જોને જાગી, હારે ઉઠ આજસ મહેલીને અમાગીરે; જોને જાગી. ટેક. હારે હઝાં હઝાં હઝાં થાય જમના હઝાં, હારે માથે વાગે છે મહોતનાં નગારારે. જોને. ૧ હારે તું તો ખાટયો છે ખેતરને ખેડી, હારે હૈયાકુટયા ચાલી તારી હેડીરે. જોને. ૨ હારે તું તો નહાલ થયો મેળવીને નાણાં, હારે આજકાલ થતાં આવશે આણીરે. જોને. ૩ હારે તું તો ફુલ્યો છે આખરૂની ફાળે, હારે એનો કબજો કીધેલ છે કાળેરે. જોને. ૪ હારે કૂડાં કર્મ કરી મેળવી કમાણી, હારે એ તો અતે થવાની ધૂળધાણીરે. જોને. ૫ હારે શીદ હરખે છે કામ કરી હોંછું, હારે ચેત તું તો છે ાળનું ચચાણુરે. જોને. ૬ હારે રૂપિરાજ તણી રાખ કાંક રેહેણી, હારે કરી કામ નાવે એકલી કહેણીરે. જોને. ૭

હારે લોભ લાગ્યો, લોભ લાગ્યો; હારે તારે હાથે કરીને માર
માગ્યો. લોભ લાગ્યો. ૨૬. હારે દશ મળે તો પચીસ લેવા દોડે, હારે
જીલમ કરી કરી દમડા બેડે. લોભ લાગ્યો. ૧ હારે મળે સેંકડું તો ચાહે
આધી વાતો, હારે તારા ઘટમાં હજાર કેરી ઘાતો. લોભ લાગ્યો. ૨ હારે
લોગબેગે હજારને માળે, હારે પછે લાખ તણી લાલચો ઉછાળે. લોભ
લાગ્યો. ૩ હારે લાખ મળે તોયે નહિ વાળે લમણો, હારે બૂમ પાડી પાડી
લોભ કરે બમણો. લોભ લાગ્યો. ૪ હારે કોડપતિ થવા આદરે ઉધામા,
હારે મોટા શાહુકાર આવે ઉઠી સહમારે. લોભ લાગ્યો. ૫ હારે પછે અ-
રખ ખરખ તણી કરે આશા, હારે જ્ઞાન વિના તો ના મટે નિસાસારે.
લોભ લાગ્યો. ૬ હારે રૂપિરાજ કહે લોભ રાગ મોટો, હારે ત્રણલોક તણું
રાજ તો બે ટોટો. લોભ લાગ્યો. ૭

હારે જીવ પાપીરે જીવ પાપી, હારે ફૂડી કલપનાહજીને ન કાપીરે.
જીવ પાપી. ૨૬. હારે દોષ બુદ્ધિયે દેખે પરાઈ દારા, હારે તારી અંખોમાં
ઘાલને અંગારારે. જીવ પાપી. ૧ હારે તારા હીણી વાને કાન છે હડીકા,
હારે માગે આણીદાર ખેર તણા ખીલારે. જીવ પાપી. ૨ હારે લુંક લવરી
તો ગોળ જેવી લાગે, હારે તારીજ ભડી જરૂર હામ માગે. જીવ પાપી.
હારે ચિત્ત કરે ભાન ભાતના ચાળા, હારે કશું નહિ બને કર્મના કાળારે.
જીવ પાપી. ૪ હારે હૈરે હુંપદની નિત્ય બળે હોરી, હારે આખી ઉમર
તો રાખમાં રોળીરે. જીવ પાપી. ૫ હારે જીભ બોલમાં ન વળ્યો જાપ
જરીયે, હારે દોટ કાઠીને પડ્યો દુઃખ દરિયેરે. જીવ પાપી. ૬ હારે તાંડું
મન ભૂત તણી પેરે ભટકે, હારે રૂપિરાજ તણા સંત બેઠા છટકે.
જીવ પાપી. ૭

હારે લેને લહાવોરે લેને લહાવો, હારે હવે નહીં મળે ફરી યોગ
આવોરે. લેને. ૨૬. હારે કપટ મહેલીને કામકાજ કરીરે, હારે સાસ
ઉસાસે શામળો સમરીયે. લેને. ૧ હારે સંત મેળાવો નીરખીયે સ્નેહે,
હારે દોષ અડવા ન દીજીયે દેહે. લેને. ૨ હારે ચરણ પામ્યો છે ચાલ-
વાને માટે, હારે તીરથ સંચરીયે ન રાવણાને સાટે. લેને. ૩ હારે લોક
લાજ તણ રામ નામ લીજે, હારે પાત્ર પરખીને અન્નદાન દીજે. લેને.
૪ હારે તન નોડીને હરીગુણ ગાઈયે, હારે સાચા મારગમાં શીદને સંતા-
ઈયે. લેને. ૫ હારે હરી અર્થ કરી લેને તારી માયા, હારે પડી રહેશે તે
માણસે પરાયારે. લેને. ૬ હારે રહેણી રહ્યા પછી કહેણી તો કથી જે,
હારે રૂપિરાજ તણી રીતે રામ રીઝે. લેને. ૭

(રાગ કૃગ.)

ભજન વિના મૂરખ મરે પડીરે. ભજન વિના. ટેક. કંઈકે દિવસ
કંકાસમાંકાઢયા, કંઈકે દિવસ તને ઉઘ નડીરે ભજન વિના. ભજન વિના
મૂરખ. ૧ કંઈકે દિવસ તો બાલપણે બગાડયા, જવાની તો દીવાની જેવી
બગડીરે ભજન વિના. ભજન. ૨ કંઈકે દિવસ છુટ્ટાપણે બગાડયા, ગો-
વિંદને સમર્થા ન ઘડીરે ભજન વિના. ભજન. ૩ સુખમાં છળ કરમાં
છળ કપટી, છાતી વચ્ચે દુખેની સઘડીરે ભજન વિના. ભજન. ૪ કંઈકે
દિવસ ખોયા કળ્યામાં, ચલમ કલમની કેફ ચઢીરે ભજન વિના. ભજન.
૫ આજકાલ કરતારે અધરમી, પંડ જશે પણ મહી પડીરે. ભજન વિના.
ભજન. ૬ સાંભળ કહે રૂપિરાજ શિખામણ, જમડા બાંધી જશે જકડારે
ભજન વિના. ભજન. ૭

~~~~~

ભજન વિના અકૂળ જનમ તારોરે ભજન વિના. ટેક. દેવ વિનાનું
શુનું જયમ દેવળ, પાણી વિના પનઘટ આરોરે; ભજન વિના. ભજન. ૧
માન વગર મેમાન જગતમાં, દાન વગર નહિ સારોરે; ભજન વિના.
ભજન. ૨ દાન વિનાની કથા સુણવી જયમ, જ્ઞાન વિના ઘોઝારોરે; ભજન
વિના. ભજન. ૩ પાણી વિના કદી પ્યાસ મટે નહિ, કહોળ ભલે દરિયો
આરોરે; ભજન વિના. ભજન. ૪ પેટ અથ ખોલે શીદ પાપી, હરી અરથે
કરથ હોકારોરે; ભજન વિના. ભજન. ૬ ચેત ચેત રૂપિરાજ કહે છે, વિકૃલ
વરવાનો વારોરે; ભજન વિના. ભજન. ૭

~~~~~

(શ્રી રૂપિરાજ મહારાજના સંપ્રદાય વિષે-પદ, રાગ ગોડી.)

ચાલ હમારી ચાલો, હમારા હો ને ચાલ હમારી ચાલો. ટેક. છત્રીશ
પાખડ સર્વે તણને, જુનો મારગ ઝાલો. હમારા. ૧ જે માંગે સનકાદિક
સંચર્યા, પ્રેમ તણો પીને પ્યાલો. હમારા. જે મારગે સહામો આવે
શામળિયો, નટવર નંદાણો લાલો. હમારા. ૩ જે મારગે પાંચ પાંડવ
પરવર્યા, ઝાલી ભજનનો ભાલો. હમારા. ૪ જે મારગે કરે વીર વોળાનું,
બળવંત લછમન બાલો. હમારા. ૫ જે માંગે હરી ભરપૂર ભાસે, ઠામ
ન દીસે કોઈ ઠાલો. હમારા. ૬ જે મારગે રૂપિરાજ કે વાલમો વહાલાથી
લાગશે વહાલો. હમારા. ૭

~~~~~
(રહેણી પાળવા વિષે)

ગળોને રીત હમારી, હમારા હો ને રાખોને રીત હમારી. ટેક. જાણી
જોઈને કોઈ જીવ ન મારવા, કેફની કરશે માં યારી. હમારા. ૧ દાડ માંસ

બોરી પર દારા, ચારે હરામ જેવાં ધારી. હમારા. ૨ દેવ બ્રહ્મ વળી વે-
દની નિંદા, ખારાથી જાણજો ખારી. હમારા. ૩ જીવું વચન કદી જીએ
ન બોલવું, પવિત્રાર્થ મહને ખ્યારી. હમારા. ૪ પોત પોતાનો ધર્મજ પા-
ળવો, દયા દિલમાં ઉતારી. હમારા. ૫ નારાયણની નવધા ભક્તિ, ભવ
સંકટ ભાગનારી. હમારા. ૬ રૂપિરાજની આ રીત પાળશેા તો તરશેા
સંસારી. હમારા. ૭

(શ્રી રૂપિરાજ મહારાજની ઉદાસી વિષે.)

આટલી વાતે ઉદાસી, અમારૂં દિલ આટલી વાતે ઉદાસી. ટેક. હરિ
સ્મરણનો તાર તુટે તો, પ્રાણ જશે જાણે નાસી. હમારૂં. ૧ નાસ્તીકનું
સુખ નજરે પડે તો, તન મન કંપે છે ત્રાસી. હમારૂં. ૨ ભોખ ધર્યો તોએ
માયાના ભોગી, અરરર સમજણુ આ રી. હમારૂં. ૩ કથામાં આડી વાતો
કરે તો, વદન મૂકે એ વાસી. હમારૂં. ૪ નારી કે નર નજરે ગમે નહિ,
રૂપ ધન રાજનાં મિજાસી. હમારૂં. ૬ ધ્યાનની વેળે કોઇની વાણી ન ધાતે,
તે વાણી કારમી કળયાશી. હમારૂં. ૬ કરજ કરે રૂપિરાજને કારણેરે, એ
તો ઉદાસી વળી ખાસી. હમારૂં. ૭

(પ્રસન્નતા વિષે.)

રહે છે જોઇ જોઈ રાજ હમારૂં દિલ રહે છે જોઇ જોઇ રાજ. ટેક.
નામ મધ્યે એક નરરે નારાયણુ ધ્યાન મધ્યે એ ધરિયાજ હમારૂં ૧
બ્યાસની વાણિમાં પ્રાણુથી બહાલી, ગોવિંદે ભાગેલી ગીતાજ. હમારૂં ૨
આશ્રમમાં એકલશૂંગીનો આશ્રમ; જામે છે ત્યાં પ્રીત ઝાઝી. હમારૂં ૩
તેત્રીશ કોટીમાં સૂરજ સંકર, વિષ્ણુ વિઘ્નેશ ને અંખાજ. હમારૂં ૪
પ્રેમી જનને તો પ્રાણ સોંપીશું, દુરીજન છોને બળે દાઝી. હમારૂં ૫
દુરીજનથી રૂપિરાજને દાવો, સમજી તો સંત સગાજ. હમારૂં ૬

(ધીરજ વિષે—રાજ ધોળ.)

ધીરજ ધરને અરે અધીરા, ઈશ્વર દેશે અત્ર જોને; ખલક તણા છે
પ્રભુને ખટકો, માને સાચું મત્ર જોને. ૧ જન્મ્યા પહેલાં જગના નાથે,
ઉપાય શોધ્યા શુદ્ધ જોને; હાડ માંસના હૈયા મધ્યે, દૈવે સરભ્યું દુધ જોને.
૨ કોશંદામાં કીટ વસે છે, ઈશ્વર પુરે અહાર જોને; હાથીને મણુ કીડીને
કણુ, ચાર પાને ચાર જોને. ૩ મસીદ કેરા કેલ મિનારા, ઉપર ઉગ્યાં ઝાડ
જોને; પથરા ઉપર પાણી પામે, પરમેશ્વરનો પાડ જોને. ૪ અજગર સુતો
અરહ્ય મધ્યે, ડગલું નવદે દોટ જોને; વિશંભરનું ગિરદ વિચારો ખાવાની

શી ખોટ જોને. ૫ અનળ જનાવર રહે આકારો, મદહર ભરખે મોટા જોને; જગના માટે હરિએ જમાવ્યા, ગગને જળના ગોટા જોને. ૬ મરાળ કેરો ચારો મોતી, વખતે આપે વહાલો જોને; રૂપિરાજ કહે રામ ભરૂસો, રાખી મગને મહાલો જોને. ૭

છછછછછ

બાળક રૂવે બહાવા માટે, માતા સમજે ન મર્મ જોને; પ્રાણી કેરી મરણ પરખે, ધરણીધરનો ધર્મ જોને. ૧ ચાંચ બનાવી તેને ચિંતા, કાયર મન શીદ કરિયે જોને; પેટ ઘડયું તે પોપણુ કરશે, ફિકર તણને ફરિયે જોને. ૨ માણેક મોતી મોઢાં કીધાં, ધનથી સોંઘાં ધાન જોને; અમૃત જેવાં પાણી અમઠાં, દીનબંધુનાં દાન જોને. ૩ સુરજ આપે પ્રકાશ સહુને, દમડી ના પડે દેવી જોને; વગર બદામે વાય વાયરો, કેશવ કંઠણા કેવી જોને. ૪ સુર પાખીને સોમણુ નિત્યે, ખાવા બેઠયે ખીર જોને; દુધલ-ડાના દરિયા કાંઠે સરજ્યાં એનાં શરીર જોને. ૫ જનમ્યાં તેને જીવાડવાની, માવીતરને મમતા જોને; વિશ્વપિતા છે વિશ્વભરણ, શાથી ન ધરે શમતા જોને. ૬ અજબ દયા છે અલબેલાની, હૈયું રાખો હાથ જોને; રૂપિરાજ કહે પતીજ રાખો, બેલી બદ્રીનાથ જોને. ૭

છછછછછ

શું કરવા તું સુખને માટે, દે છે દોડા દોડ જોને; તારાં સુખ તો તુ જને શોધે, સુધ રહે તાણી સોડ જોને. ૧ માગ્યા વિના મળે મેહુલા, માગ્યે મળે તો માગી જોને; મ્હોત સરખું માગ્યે મળે, જીવડલા તું ભગી જોને. ૨ અવસર વિના ફળ નવ આવે, સો મણુ પાણી સોંચી જોને; પુત્ર વિના પારણિયું ખાલી, સો મણુ શાકર વેહેચી જોને. ૩ માગ્યા વિના સુખ ન મળે તો, સંકટ આવે શાથી જોને; બારણિયામાં સરવે બાંધત, હેમ ભરેલા હાથી જોને. ૪ જગમાં સર્વે પુત્ર ગુલાવત, વાંછણિ ન રહેત વનિતા જોને; લાલચ રાખે લાલ મળે તો, કોઈન દેખત દીનતા જોને. ૫ ભાગ્ય પ્રમાણે ભોગવવાનું એતે કયમ થાય અળગું જોને; કોટી ઉપાયે કેડ ન મહેલે, વજ્ર થઈને વળગ્યું જોને. ૬ હિંમત રાખી હરી ભણ હ્યો, બીજી આશા બાળ જોને; રૂપિરાજ કે સુખ દુખ રચના, ભાવ કરીને ભાળ જોને. ૭

છછછછછ

ધીરજ રાખે તેને ધન્ય છે, બને નહી બેભાન જોને; પાંડવ પાંચે વન પરવરિયા, દુખને દીધાં માન જોને. ૧ હરિશ્ચંદ્રની હરી સંગાયે, લગની કેવી લાગી જોને; અંત્યજ ઘેરે આપે વસિયા, ભવની ભાવટ ભાગી જોને. પ્રહેલાદળને પૂરણ પીડા, દૈત્યપતિયે દીધી જોને; સુખના જેવી સહન કરી તો, કેશવે રક્ષા કીધી જોને. ૩ શેર મળ્યું નહીં સુદામાને, તોપણ

આનંદ તેવો જોને; મોળી લાજુ વિદુરે માની, સૂતર જેવી શેવો જોને. ૪ મયુરધ્વજરાયે મસ્તકે મધ્યે, કરવત લીધું કોડે જોને; શાળાળશાહે સુત વધ્યો, ત્યાગી દીધા ટોડે જોને. ૫ રંતીદેવના રૂદીયા મધ્યે, ઝરણા કેરો યોગ જોને; માધવદાસે લીધો લાગી, રાજ થઈને રોગ જોને. ૬ દુખને દેખી હરિજન ન હરે, કરે ફિકરના ફાકા જોને; રૂપિરાજ કહે રણુવર ખંદા, કાળ તણા પણુ કાકા જોને. ૭

(પદ-રાગ ગરબી.)

ભમતાં વીત્યા ભવ કેટલાંરે, ગણુતાં પામે નહિ કોઈ પાર હો લાલ, દુખના સાગરમાં કોઈ દુખિયોરે, અગણિત દેરા તું આથક્યોરે, ચાળવી નાંખી ખાણ્યો ચ્યાર હો લાલ; દુખના સાગરમાં દુખિયોરે. ૧ કોટિક કલ્પની છે કલ્પનારે, મિથ્યા મોહ ભયો મનમાંહિ હો લાલ; દુઃખના. હજિયે હેત હરીથી ના કર્યુરે, અવળે મારગે શિદને ઉજાય હો લાલ દુઃખના. ૨ અગણિત દેરા તેં ઇંદ્રનીરે, ગાદી ભોગવી મૂઢ ગમાર હો લાલ; દુઃખના. તોય તરિયાનો તરસ્યો રહ્યોરે, ધરપત નાવી પડ્યો ધિ-ક્કાર હો લાલ. દુખના. ૩ કોટિક કેરા થયો કામનીરે, ત્યાં તો ભોગવિયા ભરતાર હો લાલ; દુઃખના; તોયે મોહ ટળ્યો નહિ માંસનોરે, ગરધવ જેવો તુંતો ગમાર હો લાલ. દુઃખના. ૪ ભવ ભોગવિયા ભુંડનારે, ત્યાં તો જણુતરનો નહિ ત્યાગ હો લાલ. દુઃખના. તોયે દીકરા કાળે દોડતારે, જેવો કુંભ તકાસે કાગ હો લાલ; દુઃખના. ૫ લાખો કેરા લાખેશરીરે, થઈને નાણાં રાખ્યાં ચોક હો લાલ; તોયે દમકાની દુગધા રહીરે, પૈશા માટે મહેલે ચોક હો લાલ; દુઃખના. ૬ જળ થળ જનમધર્યાતે જીવકારે, લેશ ન આવી તોયે લાજ હો લાલ; દુખના. ધરપત વાળે તો ધન્ય છેરે, રામ રટણુ કર કહે રૂપિરાજ હો લાલ; દુઃખના. ૭

(વિષયીને શિખામણુ વિષે-રાગ ગરબી.)

પછે નહીં મળે આવો જોગરે, અવસર આંચો છે; રૂદે વાધે છે વાસના રોગરે. અવસર આંચો છે, ૧ લલે પામ્યો તુંતો ભરતખંડરે, અવસર આંચો છે. દુર થઈ જાય જમનો દંડરે; અવસર. ૨ વળિ રૂકા દેશે મળ્યો વાસરે, અવસર. થાને દીનખંધુનો દાસરે, અવસર. ૩ નાથે નિરખવા દીધાં વળિ નેણુરે, અવસર. વદિ લેને તું સત્યનાં વેંણુરે; અવસર. ૪ વળિ દીધા છે હરીયે હાથરે, અવસર. હવે શોધી લે સંતનો સાથરે; અવસર. ૫ છતી દેહે તું થઈ જા સંતરે, અવસર. કેક ખાંધીને ભજ ભગવંતરે; અવસર. ૬ વેદ શાસ્ત્ર પુરે છે સાખરે, અવસર. રૂપિરા-

જની શિખામણુ રાખરે; અવસર. ૭

નથી જાણતો એકાદશીનું નામરે, રામ તને કેમ રીઝે. નથી ફૂંચે પરમાત્માનાં ધામરે; રામ તને. ૧ નથી હરિજન સંગાયે હેતરે, રામ તને. નથી કપટી સંગાયે કહેતરે. રામ તને. ૨ નથી દાસ તણી દયા દીનતાધરે; રામ તને. નથી ખોવાણી હજી ખેચરાધરે. રામ તને. ૩ નથી પાત્ર કે કપાત્રની પિછાણુરે, રામ તને. નથી વાગ્યાં વૈરાગનાં બાણુરે, રામ તને. ૪ નથી તપસ્યા કે સમરણુની ટેકરે, રામ તને. નથી પામ્યો વિચાર કે વિવેકરે, રામ તને. ૫ નથી સાંભળ્યું ગીતાજીનું જ્ઞાનરે, રામ તને. સમજાણી સતગુરૂની સાનરે, રામ તને. ૬ નથી સાંભળી પારાણ્ય દીન સાતરે, રામ તને. નથી બહાવી રૂપિરાજ કેરી વાતરે, રામ તને. ૭

(નવધા ભક્તિ વિષે-પદ, રાગ ધોળા.)

સંતો ભક્તિ શ્રવણ પહેલી સાશારે, એક ચિન્તેથી શ્રવણે આરાધારે. ૧ વીણાજંતરની સુણી વાણીરે, મૃગલાં તજે ચારો પાણીરે. ૨ મળે એકઠાં શબ્દનાં મોહારે, એક સુરતા અચળ ચિત્ત પ્રોયારે. ૩ એવા થયને સભા માંહે આવોરે, લોને આ ટાણે લાખેણો લહાવોરે. ૪ જેવાં ચિત્રેલાં ભીંતમાં ચિત્રરે, એવા થયને બેસો મારા મિત્રરે. ૫ પહેલી ભગતી તો પરિક્ષતે માણીરે, પીધી પ્રેમેથી શુકળની વાણીરે. ૬ રૂપિરાજની આવી છે રીતીરે, જાણી લો તો જગત જશે જીતીરે. ૭

ખીજ કીરતન ભગતીમાં બૂઝોરે, પ્રીતિ પ્રભુજને શબ્દેથી પૂજોરે. ૧ જેવી વીવાહમાં ખીલે જાનડિયોરે, જાણે ચિન્તામણી મણી જડિયોરે. ૨ એવા પ્રેમેથી હરિગુણ ગાઓરે, ફરી અવસર નહીં મળે આવોરે. ૩ નવ ધાસે જીભડલી તો જરીયેરે, આઠે પહોર મુખેથી ઉચરીયેરે. ૪ અવતાર ચરિત્ર ઉમંગેરે, ગાતાં શીખિયે સંતોને સંગેરે. ૫ ખીજ ભગતી તો નારદ બોલેરે, ગુહતાન થઈ દિલ ડોલેરે. ૬ રૂપિરાજ એવી રીતે રાચેરે, ગાતાં કીરતન નટવર નાચેરે. ૭

ત્રીજ સમરણુ ભગતી તો તારેરે, ભવસાગર પાર ઉતારેરે. ૧ નવ લાલે જીભડલી તો જરીયેરે, સાસેસાસ હરીને સમરિયેરે. ૨ નાભીથી બોલો કંઠ લગણિયારે, આવી ભગતીનાં હ્યુરે લામણીયારે. ૩ જેમ લાખો ક્રિયા કરે લોભીરે, તોયે સુરતા તો ધનપર થોભીરે. ૪ ચરે ગાવડલી વન ચારોરે, વીસરે નહિ વાછડો પ્યારોરે. ૫ એમ બેસતાં હરતાં ને ફરતાંરે, રહેલું સંતોને સમરણુ કરતાંરે. ૬ ત્રીજ ભગતી ત્રિલોચન

કેરીરે, રૂપિરાજ કે' અંતરે ઘેરીરે. ૭

ચોથી ભક્તી તો સતોતી સેવારે, ઘેર ખેડે ગંગાજીને રેવારે. ૧ હાથ કડણા કરી દીધા હરિયેરે, કોડે કોડે સેવા નિત્ય કરિયેરે. ૨ માન મૂકીને સેવા સાંભળોરે, રીઝે નંદકુંવર લટકાળોરે. ૩ બીજી ભગતી સુગમ સુખદાધરે, સેવા ભક્તી કઠણુ છે ભાધરે. ૪ અભિમાનીને પાસન આવેરે, ભલે નાચે કુદે ભલે ભલે ગાવેરે. ૫ સેવા ભગતી તો શવરીને સોધયેરે, હમારા હો તો રાખવી જોધયેરે. ૬ રૂપિરાજ કે' મોક્ષની દાતારે, સેવા ભક્તી કરે સુખ શાતારે. ૭

સતો પાંચમી અર્ચન ભક્તીરે, સાચા ભાવની જોધયે છે શક્તીરે. નંદલાલાને લાડ લડાવોરે, કુલ ચંદન થાળ ધરાવોરે. ૨ એના ભોગી તો અંબરિષ જેવારે, શુદ્ધ બુદ્ધિની પાંચમી સેવારે. ૩ છઠી ભક્તિ તો વંદન સાચીરે, પ્રભુ પાસે ગરૂડજીયે જાચીરે. હરિ કે હરિના જન જોઈનેરે, શીશ નામીયે હુંપદ ખોધનેરે. ૫ છઠી ભક્તિથી શોભે છે સૃષ્ટિરે, છઠી ભક્તિથી વરસે છે વૃષ્ટિરે. ૬ જે કોઈ સતોને ચરણે નમે છે રે, રૂપિરાજ કે, ગુરૂને ગમે છેરે. ૭

દાસ ભક્તી તો સાતમી દેખુરે, એના મૂલનું નહિ થાય લેખુરે. ૧ આતો ભક્તીની વાતો છે ઉડીરે, દાસ ભક્તીની સુક્તી છે હુંડીરે. ૨ જ્ઞાન હેમાળે મન જેનું ગળિયુંરે, દાસ ભક્તીનું પદ તેને મળિયુંરે. ૩ આમાં પોતાતાણું નવ ચાલેરે, મન આજ્ઞામાં નિત્ય મહાલેરે. ૪ દાસ ભક્તીના હનુમાન ભોગીરે, ત્રાસ ખેંચે ભલા જોગીરે. ૫ દાસ ભક્તીમાં ઓધવ હાથારે, જેને સુદલ ના નહી માયારે. ૬ ધન્ય આ ભક્તી જેણે જાણીરે, રૂપિરાજે વિશેષ વખાણીરે. ૭

સપ્તા ભક્તિ છે આઠમી સંતોરે, રિઝાવા ગિરધર ગુણવંતોરે. ૧ પ્રભુ ને કરો પ્રાણુથી પ્યારારે, એક નિમિષન મહેલિયે ન્યારારે. ૨ સપ્તા ભક્તિ તો અરજીનને સાધીરે, મટી આ જગકેરી ઉપાધીરે. ૩ નવમી ભક્તિ તો આત્મનિવેદનરે, કરો તો થાય સંશ્રુતિ છેદનરે. ૪ હરિ અર્પણ સરસવ માયારે. સુત દારા ને પોતાની કાચારે. ૫ નવમી ભક્તિ શીખ્યા બળરા-જારે, જેણે જગન કર્યા હતા ઝાઝારે. ૭ છેલ્લી ભક્તિ તો ભક્તિનું છોગુરે, ભલે જહિયું રૂપિરાજનું યોગુરે. ૭

બ્યાસ વાલ્મિકિ નારદ જેવારે, એતો નોંધે છે નવધાની સેવારે. ૧ વળી નવધા વાટ વસમીરે, પ્રેમલક્ષણા ભક્તિ છે દશમીરે. ૨ એતો ગો-પીએ રંગભેર રાખીરે, શુકદેવમુનિ એના સાખીરે. ૩ પ્રેમ લક્ષણમાં ભુટે પ્રાણીરે. એનું નવધા ભરે છે પાણીરે, ૪ પ્રેમ ભગતીના વીરલા ઉપાશીરે, એને આંગણે કોટિક કાશીરે. ૫ મોંઘાં પણ માહારા હરિજન માટેરે; કર્યા અર્પણ મેં પદ આઢેરે. ૬ ગાય શીખે મુણે નરનારીરે, રૂપિરાજ રીઝે ગીરધારીરે. ૭

(રાગ ગરબી)

ઓરા આવોને એકશૃંગીરે, સુનીરાજ મેવાસી; તમે સાચા માણ-સના સખીરે, સુનીરાજ મેવાસી. ૧ આપે ત્રેતામાં અવતાર લીધારે, સુની. વાસ સાબરને કાંકડે કીધારે; સુની. ૨ તપે કરી ત્રણ ભુવન ડોલાવ્યારે, સુની. આશીશ દેવા ગાયત્રિ માત આવ્યારે; સુની ૩ ઘણા વરસ લગી લોક પામ્યું છે કહીરે, સુની. આપે વરસાવી દેશમાં વૃષ્ટિરે; સુની. ૪ દશરથ પુત્ર વિના દુખીરે, સુની. ગુરૂ કહીયે જેના વાસિષ્ઠ રૂપીરે; સુની. ૫ તેણે તેડાવ્યા આપને ઉમંગેરે, સુની. પછે પધાર્યા રાજ રૂટે રંગેરે; સુની. ૬ સારી પેઠે રાયે સનમાન કીધુરે, સુની. ચરણ ધોઈ ચરણોદક પીધુરે; સુની. ૭ પછે જગન કરાવ્યો આપ જેવારે, સુની. આખી પૃથ્વીમાં કુણુ કરે એવારે; સુની. ૮ પછી મહેર કરી બોલ્યા સુની બાવારે, સુની. ચાર થાળે કુંવર જપ ચલાવારે; સુની. ૯ આપ વચનથી રામચંદ્ર આપ્યારે, સુની. સાથે વૈકુંઠની સૈન્યા લાવ્યારે; સુની. ૧૦ આપે બોળામાં રામને રમાડ્યારે; સુની. ઘણી વાર જગન્નાથને જમાડ્યારે; સુની. ૧૧ વળી બળીરાજ ઇંદ્ર થશે જ્યારેરે, સુની. સાત રૂખિયોના ભુપ થશે ત્યારેરે; સુની. ૧૨ ત્યાં સુધી અહિં આશ્રમ તમારોરે, સુની. કોક સંસકાર જાગીયો હમારોરે, સુની. ૧૩ ધ્યાન બહાલા તમારૂં ધરિયેરે, સુની. નિત ફિકરના ફાંકડા ભરિયેરે; સુની. ૧૪ જેવાં છોડકાં રજળે નમાયારે, સુની. એવાં હતાં તે બોળવે આયારે; સુની. ૧૫ હવે પિતા તમે ને તમે માતારે, સુની. તમે સગા સહોદર બ્રાતારે; સુની. ૧૬ તમે ગુણસાગર હમે ઘેઢારે, સુની. તમે મોટા યોગીને હમે મેઢારે, સુની. ૧૭ તમે તીખા તપેશરી ત્યાગીરે, સુની. હમે તો રાંકડાં રાગીરે; સુની. ૧૮ હમે પકડ્યો રાજનો પદ્મોરે, સુની. બેળ પહેર્યો તમારો ભદ્રોરે; સુની. ૧૯ બિરદ બાનાતું રાખવું પડશેરે, સુની. નકે સેવકને સંસાર નડશેરે; સુની. ૨૦ હવે પાળવાં પડશે અમનેરે, સુની. ભુખ્યાં તરશ્યાં પજવીશું તમનેરે; સુની. ૨૧ ભાણુ ઉગ્યે અંધારૂં

ન ભાગેરે, સુની. ત્યારે સુરજને શીદ પગે લાગેરે; સુની. ૨૨ કદપગાડ તળે દુઃખ પામે કાચારે, સુની. તારે શીદ એની શાધીયે છાચારે, સુની. ૨૩ ગાંડા બેલા પણુ છેયે તમારારે, સુની. કરો કાળજાં કોમળ હમારારે; સુની. ૨૪ દયા દાસડિયાં ઉપર ફીજેરે, સુની. અમે રાજને ભડૂં સે રહી-યેરે; સુની. ૨૫ કાલાવાલા કાને ધરી લેજેરે, સુની. દયા લાવીને દરશન દેજેરે; સુની. ૨૬ જોજો અરજ સંતાડતા છાનીરે, સુની. વચ્ચેછે રૂપિ-રાજની જમાનીરે; સુની. ૨૭

ઈતિ વિષયનું અંગ- પ્રકરણ બીજું સમાપ્ત.

અથ મુમુક્ષુનું અંગ.

પ્રકરણ ૩ જું.

(પદ-રાગ ગરબી.)

રામ ચરણ અનુરાગ્યા, જગમાં સોઈ જાગ્યા. ટેક. સંત સમાગમ સાંભળ શ્રવણે, વિરહના ભલકા વાગ્યા. જગમાં સોઈ જાગ્યા. ૧ મનુષ્ય જનમનો મહિમા પીછાણ્યો, ભવના ટંટા ભાગ્યા; જગમાં સોઈ જાગ્યા. ૨ ધન તન ધામ વિષય-રસ ઢોળ્યા, પ્રેમ પિયાલા માગ્યા. જગમાં. ૩ દુલ્લભ કહે હરિદાસને દેખી, લાગિ લાગિ ચરણે લાગ્યા; જગમાં. ૪

ભરપુર મોહે ભરેલા; નર એજ બિંધેલા. ટેક. તીર ભુમી પવિત્ર તળને, ફેગટ જ્યાં ત્યાં ફરેલા; નર. ૧ નારાયણની કથામાંથી નાઠા, ઠગના મંડળમાં ઠરેલા; નર. ૨ મેહેનત કરતાં તને ઉઠે તણુખા, ચોરીના માલ ચરેલા; નર. ૩ હરીજન છાંડી કહે દાસ દુલ્લભ, કપટીના સંગ કરેલા; નર.

લાલચમાં લપટાણા, નર એજ ઠગાણા; ટેક. કેધ ભરેલી અહોનિશ આંખ્યો, વહેમને હાથે વેચાણા; નર. ૧ કુશ્મ તો ગમે નહી કાને, અવળી કથામાં ઉભાણા; નર. ૨ હુંપદની જેના હૈયામાં હોળી, અજ્ઞાનમાં અવ-રાણા; નર. ૩ દુલ્લભદાસનો દેવ વીસારી, તુશ્નાને પુરે તણાતા; નર. ૪

જેણે ભજ્યા જહુરાયા, નર એજ કમાયા; ટેક. ભજન તણાં જેણે ભુવન ખનાવ્યાં, પુન્યના નાખ્યા પાયા. નર. ૧ ભરપુર એ સકળ પ્રમ ભાસે, શંસય સરવે સમાયા; નર. ૨ પાપનું નામ સુણી વળ્યા પાછા,

ધર્મના કામમાં ધ્યાયા; નર. ૩ દુર્લ્લભ કે' દિલ શુદ્ધ કરીને, ગોવિંદન
ગુણ ગાયા; નર. ૪

(રાગ ગરબી.)

વનમાં પહો માયા વળગેરે, સુખ રહું છે સમજણમાં; સંપત્તમ
લુહિ સળગેરે; સુખ. ૧ ગેર પહો બટો લગાડેરે, સુખ. પાઘડી નરકમ
પાડેરે, સુખ. ૨ ચંચળ પહો નરકે ચાલેરે, સુખ. જડ જમનો મારગ
અલેરે; સુખ. ૩ કોઈ પંડિત પાપી પુરારે, સુખ. કોઈ સુરખ છળમાં શુરારે
૪ કોઈ ધરખારી ઘોળારારે, સુખ. કોઈ ભેખ સરપના ભારારે, સુખ. ૫ કોઈ
લુપતિ જનને ભેટેરે. સુખ. કોઈ લીખારી જમપુરી વેટેરે; સુખ. ૬ રૂપિ
રાજ ગુરૂગમ રહેમીરે, સુખ. એ તો સંકટ ઉપર છેલ્લીરે; સુખ. ૭

અરે જીવ શું કરવા આપડે, પ્રભુની ગમગુરૂ વિના નહિ પડે; ટેક
ખોજ કરી નહી ખેવડીયાની, નવ ખેડો નાવડે; તુંખડું લેધને હાથે તરતાં
અરણુવ કેમ આવડે. પ્રભુની ૦ ૧ બહેતાળામાં તેજ બળે પહો, દરે
દીવા વડે, આંખયોનો આગળો હોય પહો, અંધારે આખડે. પ્રભુની ૦ :
શિષ્ય થયો નહી શીલાટનો તે, થોર વિના થાપડે; ઓપધ દે ઉસ્તાદ વિન
તો, શરીર આખું સડે. પ્રભુની ૦ ૩ અખાડામાં અભ્યાસ કર્યા વિના, નહ
એ મજી નીવડે; દાવ પેચમાં દીલ દીધા વિણ, લાતમલાતા લડે. પ્રભુની
૪ ગાન કળાના ગુરૂ મળ્યા વિના, તાળ ચુકે તાકડે; રાગ તણું, ઘર છે
રહેશે, ઉંટ રાગે આરડે. પ્રભુની ૦ ૫ વગર ભણ્યે વાદીની વિદ્યા, રોર
પગ રાફડે; મણી ખોળતાં ફણી મળે તો, ઉછળીને આભડે. પ્રભુની ૦ :
રૂપિરાજ ભણતાં રસનાયે, ચૌદે વિદ્યા ચડે; ગુરૂ વિના ભણી સર્વ ગયે
પણ, ભણકુંચી નવ જડે. પ્રભુની ૦ ૭

જ્ઞાનમાં ગુરૂ દયાથી ગળે, ભજનમાં તેની સુરતા ભળે. ટેક, આશ
કથાના ઘાટ ઉઠે પહો, વિચારી પાછા વળે; પરધનને પરનાર જેખતાં
ચિત્ત જરા નવ ચળે. ભજનમાં ૦ ૧ હરતાં ફરતાં હરેક કામે, રામ નાર
ધન રળે; કાયાતું ગુજરાન કરે પહો, તનની મમતા ટળે. ભજનમાં ૦ :
સંત તણી સુખદાઈ શીખામણ, સુરત ધરી સાંભળે; આતમ રૂપ તણે
નિત આનંદ, અંતરમાં ઉછળે. ભજનમાં ૦ ૩ હરિજન થઈ હેતે હરિજ
નને, માન સુકીને મળે; અંતરમાંથી ટળે અકડતા, લાવણ્યતાથી લળે
ભજનમાં ૦ ૪ લીલાં સૂઝાં સકળ લાકડાં, પાવકથી પરજળે; પ્રભુ પ્રતાપે
પાપ કરમનાં, બીજ બધાં ઈમ બળે. ભજનમાં ૦ ૫ ખેતીવાડી ખલક કં

પણ ખબર પડે છે ખરે; ઉદયમમાંથી ફળ આન્યાનું; કારણ કરમી કળે. ભજનમાં ૧ ગો.વંદ ગુણુતાણી ઘડીમાં, દોષ ભીતરના દળે; રૂપિરાજ રૂપિયો ફૂત રૂઢી, પ્રેમ થકી જો પળે. ભજનમાં ૭

(રંગ ધોળ.)

હરિગુણ ગાવામાં હુંસીલા, જગમાં હરીનારે જન; ખર શું ખાઈ જાણે ખીરને, મલકે ઉકરડે મન; પામર પ્રભુરસ તે શું પીએ. પામર હરિરસ તે શું પીએ. ૧ કાગ મોતીને શું કરે, મોતી ભરખે મરાળ; પાન બીડાં શ્યાં પાડાને, પાડો શોષે પરાળ. પામર ૨ અધ્યા આગળ શી આરસી, સમજે છાણા સમાન; બહેરા આગળ શું બોલવું, કેમ કરી ઉઘડશે કાન. પામર ૩ ભમરે ગેંગાને ભોળવી, બધા દેખાડયો બાગ; જોતાં વાડીનાં ઝાંડવાં, ભાળ્યો વિષ્ણો ભાગ. પામર ૪ શ્યાન ન સમજેરે સંપમાં, અગણિત દેતાં ઉપદેશ; નજરે ન્યાતીલા ન્યાળીને, દિલમાં દાખવશે દ્વેશ. પામર ૫ અન્નનાં ભોજન શાં ઉંટને, રીઝે આંખરને જોઈ; ઇતેહી વળગી અડાણમાં, પીશે પય છાંડી લોહી. પામર ૬ પુરૂષાતન ઇચ્છે પાવેયો, એકે ન મળે ઇલાજ; કાળી કાંબલ ને કીર્મજનો; રંગ ન લાગે રૂપિરાજ. ૭

૭૩ સંસ્કૃત-મંત્ર

કરશે કંચનનઃ થાળમાં, હુંગરી વાઘણ દુધ; ત્રાંબા પીતળમાં નહિ ટકે, સો વાર કરિયે શુદ્ધ. પ્રભુ રસ પ્રેમીજન પી શકે, હરિરસ હરિના જન. ૧ સોમવહ્ની સંસારમાં, પચરે બ્રહ્મણુનો પુત્ર; વમશે બીજ સહુ વર્ણુ તેને, શું થાય ધાર્યેથી સુત્ર. પ્રભુરસ ૨ ખારા જળનીરે માછલી, મીઠા જળમાં મરી જાય; ખારે કુતરે ખીર તો, ઉલકે ચોચાંતી થાય. પ્રભુરસ ૩ અફિણ કેરીરે ઇયલને, મળશે ગોળેથી મહોંત; જળરૂતુ પામીને જવાસા, સુકાય શાખા થકે સોત. પ્રભુરસ ૪ આખા જગનીરે આંખ્યોને, સુરજ ઉગ્યે સુખ થાય; ઉલકે જગતમાં અભાગીયાં, દિવસે કાંઈ ન દેખાય. પ્રભુરસ ૫ સેવે સાકરને શ્રીમંતો, કરવા સુંદર કાય; ખર જો કાંકરો ખાય તો, જીવનું જોખમ થાય. પ્રભુરસ ૬ મોંઘા સુખ-મલનાં મહોંઘિયાં, મહતાં બગડે પખાજ; દઈને આટલા દાખલા, રચના કીધી રૂપિરાજ. પ્રભુરસ ૭

પગડે સાચી જો પ્રીતી. ભેટ સહજે મગવંત; એવા પ્રેમી આ વિશ્વમાં સમજી જોવા સંગ. પાળો લક્ષણુ એ પ્રેમનાં; સમજો લક્ષણુ એ રોડનાં. ૧ ચાનક સ્નાની ની ચાહતા, વિવ સમ ધરતીનાં વાર; ચંદ્રમાં સુરતા ચંદોરતી, એથી ભરખે અંગાર. પરખો ૨ હરિચલ

પંખીના હૈયાનો, ભાળે લાકડાં ભાવ; મરતાં સુધી પણ નવ મહેલે, ન
ધરે પ્રથવી પર પાવ. પરખો ૩ દિલડું બંધાણું દીવામાં, પ્રેમી દેખે
પતંગ; રોક્યો તોયે પણ નવ રહે, અર્પે પોતાનું અંગ. પરખો ૪
શબ્દ વીણાનો સાંભળી, ટુટે તૃષ્ણાથી તાન; મોહ્યાં નાદમાં મરગદ્યાં, ભુલે
ચરવાનું ભાન. પરખો ૫ સતી પોતાના સ્વામીના, સાથે આળે શરીર;
શુરો દોડે સંગ્રામમાં, છેદે પોતાનું શિર. પરખો ૬ ભમરો કમળનો
ભોગીયો, પ્રેમે ખુબે છે પ્રાણ; રચના આવી રૂપિરાજની, એ પણ પ્રીતિ
એધાણ. પરખો ૭

નૈદિક બ્રહ્મચારી નારદજી, સનકાદિકને શુકદેવ; પામ્યા એવાની
પક્તિને; ઘેરે બેઠે ગંગેવ. સમજી તરિયા સંસારમાં બીજા બૂડ્યા સંસારમાં.
૧ સુદામાજીને સુંદરી, ઉપજ્યાં બાળક બે આઠ; જનકે રૈયતને
બળવી, રાખ્યો ઠકુરાઈનો ઠાઠ. સમજી ૨ વાડવ કુળના વસીષ્ઠજી,
વદતા વેદનો વાદ; અસુર કુળ માંહી ઉપજ્યા, પહેલા જુગમાં પ્રહલાદ.
સમજી ૩ સતી તારાને સતરૂપા, નિરજીણુ રૂપિયોની નાર; પુત્રી વેશ્યાની
પીંગળા, પહેંચી વૈકુંઠ પાર. સમજી ૪ સુવરણુ લંકા સોહામણી,
ભોગવી વિભિક્ષણુ ભુપ; વિદુર નિરધન વૈરાગીયા, સમજ્યા આતમ
સરૂપ. સમજી ૫ યોગી ભોગી જાતનો, નથી જડતો નિરધાર; સમજી
શુદ્ધિ સિદ્ધાંત એ, પાડે નિગમ પોકાર. સમજી ૬ શવરી કોળીના સા-
થમાં, સમજી ભગતીનો ભેદ; રીઝવ્યા રઘુવર રૂપિરાજ કે, જેને વરણું
વેદ. સમજી ૭

(રાગ ધોળ.)

પકવેયે પરમાતમા નથી છેટેરે, ભાગ્ય પ્રતાપે જો સદગુરૂ ભેટેરે.
૧ બીજે બીજા વાત સુકોને બાળીરે, હરતાં ને ફરતાં જપો વનમાળીરે.
૨ ત્રીજે ત્રિવિધિના તાપ બુઝાશેરે, સમરણુ જો થાય સાસ ઉસા-
સેરે. ૩ ચોથે તો ચિંતા ચોરાશીની ભાગેરે, તન ધનની લાલચ બ્યારે
ત્યાગેરે. ૪ પાંચમે પર્વત તણીને એઠેરે, કુંજરને જયમ લોકિયે કોઠેરે.
૫ છઠે તો સહેજમાં ઉકેલ એનોરે, જે નર ભાવ ભજન માંહિ ભીનોરે.
૬ સાતમે સાતમી ભુમિકા સહેલીરે, આનંદની જેના અતરે એહેલીરે.
૭ આઠમે આઠે છુટી જાય પકદારે, સદગુરૂ શબ્દના જો ખમે ગડદારે.
૮ નુમે તો નરને નારાયણુ નિચેરે, પ્રપંચ મહેલીને સંભારે પ્રીત્યેરે. ૯
દશમે દોહિલી ભક્તી છે દશમીરે, રાખજો આગળ ઘાંટી છે વસમીરે.
૧૦ એકાદશી વ્રત આવે છે દહાડીરે, તાખીયે મુજ કંબુજિનાં ઝાહીરે.

૧૧ બારશે બાર રક્ષનો સારરે, કહેણી ને રહેણીથી પામીયે પારરે.
૧૩ ચાદશે ચાદ વિદ્યા કેરું સત્યરે, આ તનથી જીકું આતમ તત્ત્વરે. ૧૪.
પુનમે પુન્યનાં ફળ સહુ પામેરે, જ્ઞાન વિના ભવરોગ ન વામેરે. ૧૫ પંદર
તિથિયોને વેદે પ્રમાણીરે, વાદ વિના રૂપિરાજની વાણીરે. ૧૬

(અજ્ઞાનમાં દુઃખ રહ્યું છે તે વિષે-રાગ ધોળ.)

સદા સુખિયા જગતમાં સંત, દુરીજન દુખિયારે; નાવે અકળામ-
ણનો અંત, સુરખમાં સુખિયારે. ૧ રૂવે રાત દિવસ સહુ રાંકે, લુખે મન
ભટકેરે; વડો પુર્વ જનમનો વાંકે, ખરેખરો ખટકેરે. ૨ તાલેવંતને
અતરે ત્રાસ, ધાંખતા છે ધનનીરે; રખે થૈ ભય નાણાનો નાશ, મહા
વ્યાધી મનનીરે. ૩ સવાસણને ધણીનો સંતાપ, હુકમ કરે હાળીરે,
વિધવાનાં પુરણ પાપ, ઉમર ઓશિયાળીરે. ૪ વણ પરણેલા મનમાં
મુંઝાય, ફોગટ જેવા ફરિયેરે; પરણેલા પુરણ પસ્તાય, હવે શું ફરિયેરે.
૫ ભોગ લાગ્યા તે લીધો ભોખ, બોલે એવું બાવારે; પડી રાખમાં રોખડ
રેખ, એથી થયા આવારે. ૬ જેને પ્રપંચ ઉપર છે પ્રીત, ગુરે એ તો
ઝાઝુરે; રૂપિરાજની સમજે રીત, તેને સુખ તાજુરે. ૭

૮

મહા દુઃખ ધરે મહિપાળ, વણા વેરી ગાજેરે; ઝેર દીધાની અંતરે
ઝાળ, દહાડી દિલ દાઝેરે. ૧ પુત્રવંતીઓ સુટે પેટ, છકી ગયા છેયારે;
કરૂં કયાં લગી તારી વેક, કાળા મોંના કૈયારે. ૨ જેની રહે છે કુંવારી કુખ,
એતો દોળે આંસુરે; દહાડી સંભારે દાણુ દુઃખ, જનમ ગયો ફાંસુરે. ૩
કુળવંત કરે કકળાટ, દેવા માંહિ હુલ્યારે; આઠ પહોર અખંડ ઉચાટ,
ભજન એથી ભુલ્યારે. ૪ ઓછા કુળવાળા અકળાય, વધી ગયા વાંદારે;
પ્રભુ સરજડયા શીદ આંહ, ન સરજડયા ઢાંદારે. ૬ જેને પ્રપંચ ઉપર
છે પ્રીત, દાણુ એતો દુખિયારે; રૂપિરાજની સમજે રીત, સદા એતો
સુખિયારે. ૭

૮

ડાહ્યાનાં દિલ દહાડી દુભાય, ભોગે થયા ડાહ્યારે; ઘડી જગ્યા નહીં
ઘર માંય, કર્યા લોકે ડાહ્યારે. ૧ સુરખા મનમાંહિ મુંઝાય, પશુ જેવા
પાક્યારે; ખુણે જઈને તિસાસા ખાય, ગુરી ગુરી થાક્યારે. ૨ ભણેલાંને
જડે નહિ ભેદ, ગયું સુખ છેટેરે; વાંચી વાંચી ઉથામ્યા વેદ, ભણ્યું બ્રહ્મ
ભેટેરે. ૩ દયાવંતને અંતરે દાઝ, દુખે ભરે ડગલુંરે; રાજ ભરતે તજ્યું
ખજું રાજ, તોરે થયા મૃગલુંરે. ૪ ભોગી થઈને સાધે વનભોગ, સિદ્ધિ-
ચોના વાઝુરે; વાધે અંતરે વાસના રોગ, વડું દુખ વાઝુરે. ૫ દેવલોકમાં

વળિયો ઢાટ, જરાયે ન જપિયારે; ઇંદ્રને આડે પહોર ઉચાટ, ત્રાસે જોઇ તપિયારે. ૬ જેને પ્રપંચ ઉપર છે પ્રીત, એને દુખ ઠરિયારે; રૂપિરાજની સમજે કીત, સુખે એનો ઠરિયારે. ૭

(રાગ ધુમાર,)

તજ તજરે મનવા તું જુડી આશ, આ તો જંઝુવાનાં પાણી ન મટે પ્યાસ. તજ તજરે. ટેક. કંઈકે વાર લોગવીયા તેં રાજલોગ, તોય રંચ મટયો નહિ લોભરોગ; કંઈકે વાર થયો શાહુકાર શેઠ, તોય પૈશાને માટે કુટે છે પેટ. તજ તજરે ૧ કંઈકે વાર લોગવિયા તેં નરકકુંડ, ત્યાંતો જમડે દીધો તને જુખ દંડ; તારે માથે ઉગ્યા દુખનારે કાભ, હજી જાણે છે લઉરે ઉંડાળે આભ. તજ તજરે ૨ કંઈકે વાર સુધી તેંતો ચ્યારે ખાણ, તોય ન મટી હજી તારી તાણાતાણ; ફટ ફટરે તેં તો કીધો અપાર ફેલ, હજી વળગે છે દિન દિન માયા મેલ. તજ તજરે ૩ ધુમાડાની સુંકીજેવી ઠાલી ઠમ, ગાંધેવ કેરી નગરી તો ખાલી ખમ; એમ સકળ જગત કેડું જુકું સુખ, અરેરે આતો દીસે છે દુખ. તજ તજરે ૪ દશ મોડી ગયો તું તો હરની દેશ, અલ્યા ભુલ્યો ભમે છે તું વેશ બેશ; જાણુલેદુ ખલક-માથી ગુરૂને ખોજ, પીલે રામકથા રસ રોજ રોજ. તજ તજરે ૫ ઉઠ આજસ મરડીને જાગ જાગ, રૂડો સંત સમાગમ માગ માગ; ખદરીપતીનું નામ બોલ બોલ, હૈયે ખંભાતી વાસ્યાં છે બોલ બોલ. તજ તજરે ૬ દ્રઢ અંતરમાં કર ધુનધુન, સુખે લેને ગપાટાની સુન સુન; રૂપિરાજની શીક્ષા તું રાખ રાખ, ભલાં સાજનાં વાક્ય ભાખ ભાખ. તજ તજરે ૭

૩૩૩૩૩૩

(દુષ્ણો સંગ તજવા વિશે.)

તજ તજરે મનવા તું દુષ્ટ સંગ, એનો સંગ ભજન માંહી પાડે ભંગ; તજ તજરે. ટેક. એક સાધુએ ભલેરો દીડો સાપ, દુધ પાધ પાધને ઉછેર્યો આપ; એક દહાડી તે નુગરાને ફાંચ્યો લાગ, નાવી મહેર નમેરો હસ્યોરે નાગ. તજ તજરે ૧ એક બ્રાહ્મણ શીખ્યો તો અમર મંત્ર, સુવા વાધ ઉપર જઈ કીધો તંત્ર; ઘુઘવાટો કરીને ઉઠ્યો સિંહ ઘોર, ખાઈ ગયોરે બ્રાહ્મણને હરામખોર. તજ તજરે ૨ એક ઉંદરને અંધે આવ્યું શીત, પાંખમાં ઘાલ્યો હશે કરીને પ્રીત; હુંફ વળતાં આવી દુશીઆરી કાંક, પછે પંખીરાજ કેરી કાપી પાંખ. તજ તજરે ૩ એક કલુખીએ આંગણે પાંખ્યો કાગ, રોજ રોજ સમાગમે ખાંધ્યો રાગ; એક દહાડી તે નુગરાને ફાંચ્યો લાગ, આંખ્યો ફેડીને ઉડી ગયોરે કાગ. તજ તજરે ૪ એક ગમમમાં એવો બન્યોજ ખેત્ર, પાયું સાંઢીયાને મણુ પાંચ તેલ; કરવા લાગ્યોરે હરાઈનાં કામ, થોડે થોડે ઉજડ કીધું એજ ગામ. તજ તજરે.

પ એક નારીયે પાળી બીલાડી પાસ, દુધ પાય અને પોને પીયે છાશ;
જયો વનિતાયે પુત્ર કેસરીયો વર્ણ, મનીબાધયે તો પુત્રનું કીધું મર્ણ.
તજ તજરે ૦ ૬ ત્રાસવાર તપાસીને જોઇયે તાલ, ત્યારે હાથમાં આવે
અમુદ્ય માલ; રૂપિરાજની રીતેથી રીજે રામ, નવ દુષ્ટનું લીજે પ્રભાતે
નામ. તજ તજરે. ૭

(ધરમના કામમાં લીલ ન કરવા વિષે.)

કર કરરે મનવા તું ધરમ કાજ, કાલ કરવાનું હોય તે કરને આજ;
કર. ટેક. વાયદે ચઢયે કેકનાં વંકયાં કામ, ધર્મી સુકીનેજલું ધરાને ધામ;
તેને માટે આવડલું શું લાવે તાન, જોને ભજન તાણું નિત ધાય જાન. કં ૦
૧ શેખશહીના સરખા વિચાર છાંડ, પ્રભુ સનસુખ ગલારે ભરવા માંડ;
દેવતાને દુર્લભ આ તો મનુષ્ય દેહ, તેં તો કાંઈ વિચાર કીધો ન તેહ. કં ૦
૨ મળ્યો મુરખને મણિ અમુદ્ય મુદ્ય, બાંધ્યો બકરીની કોટમાં પથરા
તુદ્ય; ઇમ ઉત્તમ કૂળ અવતાર સાર, પણ પરીક્ષા વીના ગોથાં ખાય
ગમાર. કં ૩ ગજરાજને ઘોળીયે બાંધ્યો ઘેર; પટ લાદવા માંડ્યા છે
ખરની પેર; એમ ઉંચે કુળે વાળ્યો આડો આંક, નથી આમાં વિધાત્રાનો
જરીયે વાંક. કં ૪ મળ્યું અમૃત તોય પીયે ન મુદ, બાસતો મળે તોય
ન પહેરે જૂદ; એમ અમુદ્ય અવસર એળે જાય, સહુ સંત પ્રસિદ્ધ
પુરણ ગાય. કં ૬ ઘાદ્યો મર્કટને ગળે મોતી હાર, તોડી નાંખીને નાડો
નગરની બહાર; એમ સંત સમાગમે લાજે અંધ, જમ બાંધી જશે
જકડી બંધ. કં ૬ ચુંપ રાખીને ચંડાળ ચેત ચેત, હરી સાથે કરી લેને
હેત હેત; તારા કાજે રૂપિરાજે તોડ્યો તાર, ચ્યારે વરણ ભજન વિના
છે ચમાર. કં ૭

(ભગવાનને પ્રસન્ન કરવાના સાધન વિષે.)

જપ જપરે મનવા અજપા જપ, બૂજે જપ થકી તારા ત્રણે તાપ,
ટેક. નવ આવે જીલકલીને જરીયે જોર, કામ કોષ બળી જાય ચાવા ચોર;
નવ જોઈએ બદામ કે સેના દામ, વળી અંતરમાં વરતે આરામ. જપ ૦
૧ રાખ હરતાં ને ફરતાં અખંડ તાર, સહેજે આવશે ભવદરિયાનો પાર;
રૂડી રાખ ચરી આતો છે રશાણુ, માન્ય વેણુ નકે મળશે મશાણુ. જપ ૦
૨ જીવહિંસા કેફે વળી જીહી વાત, દાડ માંસ ચોરી ને છીનાળી સાત;
તેને તજવા ઉપર તુતો રાખ તાન, ધાર ચારવાનાં હવે રાખી દયાન.
જપ ૩ પવિત્રાધ પ્રથમ દયા દુજી વાત, ત્રીજો પોત પોતાનોરે ધર્મ
તાત; ચોથી ભક્તિ છે નવધામાં લેળ ચિત્ત, શાસ્ત્ર તણે સાર છે ખચીત.

જપ૦ ૪ અગીયાર સાધન કેરું એક અંગ, શિષ્ય શિષ્ય થઈ સતગુરુ વિના કોઈ ન પાકે સત, એમ ગીતામાં કહી ગયા કમળાકંત. જપ. ૫ દુઠ્ઠી વાતમાં માન હજાર માલ, કરે આટલું તો હરી રીએ હાલ; સાધનનું નથી કાંઈ કામ, આમાં લાખ સાધન કેરાં આવ્યાં નામ. જપ૦ ૬ જેમ દરિયામાં નવસે નવાણુ ગંગ, જેમ ચિન્તામણી માંહી સર્વે નંગ; એમ ચાર અઠારનું તત્વ આજ, પરમારથ કહે પદ રૂપિરાજ.

(ભક્તિના મહિમા વિષે-ધનાશ્રી.)

ભક્તિ ભાળીને વહાલો મારોરીએછેરે વહેલો, નવગણે ભોગી ભોગી વળી ગાડો કે વહેલોરે, ભક્તી૦ ટેક. ધાવણા પણામાં ધ્રુવજીને મળિયા મોરારી, કુળજ કરૂંપી કરી વહાલે પટરાણી પ્યારીરે. ભક્તી૦ ૧ કૌરવે કરેલાં કુર વહાલો જમીયા ન જાણી, વિદુરની ભાજ વહાલો મારો આરોગ્યા વખાણીરે. ભક્તિ૦ ભલા ભલા ભોગીડે પ્રભુજીનાં મુખડાં ન ભાજ્યાં, પાંડવોને ઘેર પ્રભુજીએ વાસીદાં વાજ્યાંરે. ભક્તિ૦ ૩ ઉઘ્યા ઉઘ્યા આચારી કેરાં વહાલે પીધાં નહીરે પાણી, ખીચડલો ખાધો કરમાનો ચોડકાર આણીરે. ભક્તિ૦ ૪ ભરૂવાડાં ભેળા વહાલો મારો રંગેથી રમીયા, કાંગુવા સુદામા કેરા વહાલો ઝડપીને જમીયારે. ભક્તિ. ૫ સારી સારી સતિયે વહાલાજીનાં વારણાં ન લીધાં દુષ્ટ કર્મ વાળી ગુણકાને દરશન દીધારે. ભક્તિ૦ ૬ શવરીનાં બેરાં સીતાપતિ જમીયારે જાચી, રૂપિરાજ કહે છે પ્રેમેથી રાચીરે. ભક્તિ૦ ૭

ભક્તિના ભોગી દુનિયામાં વીરવારે, દેખું તિલક ને માળા વાળા તણું લાખે ન લેખુરે. ભક્તિ૦ ટેક. ધીરજ ધરશે કહો કુણુ જનકનારે જેવી, મહેલમાં લાગી લાલ તોયે કથા સુણી કેવીરે. ભ૦ ૧ સગાળશા શેઠે અતિથીની મરજી ના ઉઘાપી, ખાંડણીએ ખાંડયું કેલેયાનું મસ્તક કાપીરે. ભ૦ ૨ રાજ રતિદેવે અડતાળીશ ઉપોશણ કીધાં, અંત્યજને આખ્યાં જળ પાણુ પોને ન પીધારે. ભ૦ ૩ અસુરે અતીશે દુઃખ પ્રહલાદને દીધું; પાણુ ન વીસર્યા પ્રભુને તો કારજ સીધુરે. ભ૦ ૪ સુદામાના છેલા તણા ગયા ભુખે પગ ભાગી, શામળિયો સખા તોએ માયા સ્વપ્ને ન માગીરે. ભ૦ ૫ વસીટના સો પુત્ર વીધામીત્રેરે વીધાર્યા, ક્રોધ નવ કર્યો અવગુણ ઉરમાં ન ધાર્યારે. ભ૦ ૬ ભુપતિ બીલીક્ષણ શક્તિસ લેખારે રહીને, રૂપિરાજ કહે સ્વામી ભજ્યા દુખડાં સહીનેરે. ભ૦ ૭

ભગતી વીના તો સાધન એકે નહીરે સાચું, કરી વીના વ્યાધિ ન

મટે પડે વૈદુરે કાચુરે; ભગતી વીના. ટેક. ત્રણે રૂતુ માંહી તરૂતણી ત-
પશ્યા તપાસો, સંસાર છુટે મળે નહી વૈકુંઠ વાસોરે. ભગતી ૧ કતરાં
કરોડો મધુગરી ઘરોઘર માગે, માન ગયું મટી તોય દુઃખ ભવનાં ન
ભાગેરે. ભગતી ૨ જળ માંહી જીવે વારીચર હમેશાં વસીને; પવીત્રાઈ
પાળી તોય પ્રભુ મળ્યા નહી હસીનેરે. ભગતી ૩ ગુણકા ગાવા માંહી
કુણ કાઢોરે ખામી, રાગડા કર્યાથી રીઝે નહી સીતાનો સ્વામીરે. ભક્તિ ૦
૪ ઉધે શીરે આખો દહાડો વાગોળ જુલે, રામજી ન રીઝે એકલે તપે
બ્રમણ્યમાં ભુલેરે. ભક્તિ ૦ ૫ નોળીકર્મ નીત્યે કરે રહે ઉઘાડેરે અંગ,
બ્રહ્મચારી ભલો બહેલ તોય રીઝે ન શ્રીરંગરે. ભક્તિ ૦ ૬ વખાયો ભરીને
કંઠીયો રાખેરે વેપારી, રૂપીરાજ રીઝે નહી તોય કુંજખીહારીરે. ભક્તિ ૦ ૭

ભક્તિ વીના તો નર તારી કાયા છે નકામી, અવર ઉપાયે રીઝે નહી
અંતરભમીરે. ભક્તિ ૦ ટેક. હરી ને હરીજન સામાં ચરણાં ન ચાલ્યાં,
જાણી હયો સુળાડાં જેવાં એ તો ઝાડોનાં ફાલ્યાંરે. ભક્તિ ૦ ૧ પેટમાં ન
પહોંચી જ્યાં સુધી પ્રભુની પ્રસાદી, રાખોડી સરીખાં રૂડાં રૂડાં લોજનીયાં
રસાદીરે. ભક્તિ ૦ ૨ દામોદરજીનુ દીલડામાં ધર્મું નહીરે ધ્યાન, તેવા નર
તણી છાતી જાણો પથરા સમાનરે. ભક્તિ ૦ ૩ હાથ નવ જોડયા જ્યાં
સુધી સીતારામ સહામા, શળના સરીખા કર એ તો નક્કી છે નકામારે.
ભક્તિ ૦ ૪ જીભડી ન જપી જ્યાં સુધી પ્રભુજીનો જાપ, મોંઢકના જેવા
માનો કરો સુગમાંથી કાપરે. ભક્તિ ૦ ૫ કૃશ્ણજીનાં દરશન કરવા જેનાં
લોચનીયાં ન લોભે, એથી તો અધાયો ભલો નામ સુરદાસ શોભેરે.
ભક્તિ ૦ ૬ કથા નવ સુણે કાન એતો રાફલડારે કહીયે, રૂપીરાજ ભજન
વીના શીદ રોઝડાંશાં રહીયેરે. ૭

(સુસુક્ષ્મે વિચારવા વિષે-રાગ કાશી હોરી.)

જાણી જાણી મેંતો જાણીરે, આ તો દુનીયાં દીવાની. ટેક. પંડીત
કાજ વેરાગી પુરાણી, કુણ રાજ કુણ રાણીરે, આ તો દુનીયાં દીવાની. ૧
સુવા કેડે મનમાન્યા મોદક, જીવતાં પાય ન પાણીરે. આ તો ૨ હોળી
રમે ખુબ વાટે ને ઘાટે, વહુ બધે ગામે વખાણીરે. આ તો ૩ રામ બજે
તેને નણદીરે રગડે, ઝગડો આરંભે જોડાણીરે. આ તો ૪ લાજ મર્યાદા
તજ કરે લવરી, વેવાણીની ભલી વાણીરે. આ તો ૫ હરીગુણ ગાતાં
કરે સહુ હરકત, ધધો એ તો ધુળધાણીરે. આ તો ૬ શું સમજે રૂપી-
રાજની સમસ્યા, પાપીડાં પામર પ્રાણીરે. આ તો ૭

દુરિજનના અવશ્ય વિધે.

દુરિજનિયાં છોને દાઝેરે, હુંનો ન તજી હરીને. ટેક. વાણ વાકે થય
વેરીડાં વસમાં, લવરી કરં તાં ન લાજેરે. હુંતો ૧ પોતા જોવાં એ તો જાણે
છે પરને, ગાલ કુલાવિને ગાનેરે. હુંતો ૨ સુનિવત લેધયે તો સુરખ ગણે
છે, બોલવા જૈયે તો બાઝેરે. હુંતો ૩ સાચનો મારગ સમણે ન જાણે
બેડેલાં જીકને ઝાઝેરે. હુંતો ૪ શાણા થઈ વળી સમજાવવા આવે, ભજન
ભડાકેથી ભાજેરે. હુંતો ૫ નિર્લજ વાતમાં ધરપત નાવે, લાજે છે સંત
સમાજેરે. હું તો ૬ કુડું ધરણું તોય કુડું ગણે છે, દાવો બાંધ્યો રૂપિ
રાજેરે હુંતો ૭

દુરિજનિયાં દુઃખદાઈરે, પ્રભુ ભજતાં પજેળે. ટેક. પ્રહલાદજીને
બરાબર પૂછ્યા, નથી એ આજ નવાઈરે. પ્રભુ ૧ પાંડવને પરિપુરણ
પૂછ્યા, પાપી હતો પિત્રાઈરે. પ્રભુ ૨ ભુપ વિલીપણને માઈ પૂછ્યો
કળ્યા દલાલ કસાઈરે. પ્રભુ ૩ નાત બહાર મેહેલ્યા નરસી મહેતાને
એવી નાગરની ઉધાઈરે. પ્રભુ ૪ કપટી કઠોર રાણાજીયે કીધાં, મહ
દુઃખ્યાં મિરાંબાઈરે. પ્રભુ ૫ કુંજરને પગે બાંધ્યા કળીરને, રામ
ભજ્યાની દવાઈરે. પ્રભુ ૬ દુરિજનથી રૂપિરાજને દાવો, આવો અધરમ
ઉભાઈરે. પ્રભુ ૭

દુરીજનીયાં જખ મારેરે, હરીજન રાખોને હીંમત. ટેક. ધીરીયે તે
ધુળધાણી કરી દે, વીકૂલ ભજતાં વારેરે. હરી ૧ પાપી પોતાને પાપેરે
બળશે, અંતે હરામી તો હારેરે. હ ૨ પીતાનું વેણુ પ્રહલાદે ન પાળ્યું
વહાલીડો આવીયા વહારેરે. હ ૩ માતાનું વાયક ભરતે ન માન્યું, જાણુ
પણું હતું જ્યારેરે. હ ૪ સાચાનાં મુળ ઉડાં છેરે સતો, ત્રીકમ રીઝરે
ત્યારેરે. હ ૫ જીકનું ઠામ તો તરત જણાશે, ચાવું થશે દીન ચારેરે. હ
૬ રામ રીઝે રૂપિરાજને વચને, બળ જન તો બળે ખારેરે. હ ૭

(રાગ ગરબી)

ઓધા આવડકાં કુડ નતાં જાણ્યારે, છેતર્યાં છોગાળે; માવે મથુરામ
જઈ મુખ માણ્યારે. છેતર્યાં ૧ જને કીધાના વાયદા જીકારે. છેતર્યાં ૨
કેમ આવે પ્રભુ પડ્યા ભુકારે. છેતર્યાં ૩ ત્યાંની ભામનીયે લાવને મર
માવ્યારે. છેતર્યાં ૪ એજ કારણથી નાથજી નાગ્યારે. છેતર્યાં ૫ આવ
પીવાનું મળ્યું ખાંનેરે, છેતર્યાં ૬ છાશ લેશ મટી ત્યાં રહ્યા નીરાંતરે
છેતર્યાં ૭ નાથ કેમ થયા આવડ. નમેતરે, છેતર્યાં ૮ જૂમ કેમ કરી સુણે

થયા બહેરાયે, છેતર્યાં ૫ હીરાવેદ હતા હતી દયા હેયેરે, છેતર્યાં કરી નાંખ્યા કઠોર ત્યાંને છેયેરે, છેતર્યાં ૬ પ્રપંચી નારે આપ્યો પહાણો છેતર્યાં દાસ દુર્લભનો વાલ્યમો રીસાણારે. છેતર્યાં ૭

સખી દુખડલામાં ગયાં હુલીરે, કાનજી કેમ નાવે; ભાળી કુખજને ભાન ગયા ભુલીરે, અહીં હવે શીદ આવે. ૧ નથી જાતું કપટ કાંઈ કળ્યુરે, કાનજીં મામો માર્યાને રાજ બધું મળીયુરે, અહીંં ૨ સખી ભાળીયે તો ભવ દુઃખ-ભાજેરે, કાનજીં હવે લાકડીને કાંબળાથી લાજેરે, અહીંં ૩ આઠે પહોર જય આપણી ઉદાસીરે, કાનજીં આપણું ગંડુકાં ગામડાનાં વાસીરે, અહીંં ૪ શાથી રૂડું લાગ્યું મથુરામાં રહેવુંરે, કાનજીં સખી શેહેરના સુખમાં શું કહેવુંરે, અહીંં ૫ શામ એટલામાં શું થયા શહે-રીરે, કાનજીં ગરજ મટીને વેદ થયો વેરીરે, અહીંં ૬ દાસ દુર્લભના બહાલે મહેલ્યાં વહેતારે, કાનજીં સખી શરમ આવે છાપરામાં રહેતારે. અહીંં ૭

એવી રીતે વીણા બોલી રહી બીજરે, ગોપીયો ગુણ લ્યોને; તરત બોલી કચંડાકીમાં ત્રીજરે, ગોપીયો ગુણ લ્યોને. ૧ યોગ થોડો થયો તે ઠીક જાણેરે; ગોપીયોં નકર મારત કપાળમાં પહાણેરે, ગોપીયોં ૨ બળીરાયે બધી મેદની દીધીરે, ગોપીયોં પછે તાણી બાંધીને લાજ લીધીરે, ગોપીયોં ૩ એવી રાખજે પતીજ એની પાકીરે, ગોપીયોં રહું આપણને બાંધવાનું બાકીરે, ગોપીયોં ૪ આવી સુપનખા કુળ જોઈ ઉચુરે, ગોપીયોં કાન કાપીયો ને નાક કર્યું બુચુરે, ગોપીયોં ૫ હજી આપણું તો નાક મહેલ્યું આબુરે, ગોપીયોં આવા દાખલા તે કેટ-લાક દાખુરે, ગોપીયોં ૬ દાસ દુર્લભનો નાથ દગાવાળોરે, ગોપીયોં એ તો કપટી જનમનો કાળોરે, ગોપીયોં ૭

ઓધા હાડીયા ઉઠાડી અમે થાક્યાંરે, કાળજની કુળ જાણે; પંથ ન્યાળી ન્યાળીને નેણ પાક્યાંરે, કાળજની કુળ જાણે. ૧ ઓધા રોઈ રોઈ આંધળાં થઈશુરે, કાળજનીં કુળ દોરશે ને દુઃખ તેને કહીશુરે, કાળ-જનીં ૨ ચિત્ત ચોરીને નંદલાલ નાઠારે, કાળજનીં આવા નતા જાણ્યા કાળજના કાઠારે, કાળજનીં ૩ છાંય કુવા તણી કુવામાં સમાણીરે, કાળજનીં કીયા જન્મ તણી ઉઘડી કમાણીરે, કાળજનીં ૪ ખાલી જમનાનો ઘાટ ધાય ખાવારે, કાળજનીં બેસે ગભસૂકાં લાગીયે શું ગાવારે, કાળજનીં ૫ ગતી ધાયલની ધાયલને સુજેરે, કાળજનીં બીજું

અબલણું ને કેમ કરી બૂઝેરે, કાળજાનીં ૬ યોગા પાથરીયે લાંચ ખુબ
ખાઓરે, કાળજાનીં દાસ દુર્લભના બહાવમાનો લાવેરે, કાળજાનીં ૭

બદરીપતિ નાથને કર બેલી, મરી જાવું છે મીલકત મહેલી; બદરી-
પતિ નાથને કર બેલી. ટેક. કેના દીકરા ને કેની દારા, સગા અંતે તો
સરજનહારા, બદરીં ૧ એક આઠે બેડી મેં તો અંખી, પળ રહીને ઉઠી
ગયાં પંખી. બદરીં ૨ એક પર્વ ઉપર મળ્યા પંથી, ઘડી રહીને જીદાં
પડ્યાં ગ્રંથી. બદરીં ૩ સુતનું આંચું વંધ્યાને સપનું, કહો એ સુખ
ક્યાં લગી ખપનું. બદરીં ૪ એક સાપે ઉદરકાને સાહ્યો, એના પ્રાણનો
ક્યાં સુધી પાયો. બદરીં ૫ રૂડો રાગ શરીર રૂપાણું, એ તો વીજળીનું
અજવાણું. બદરીં ૬ રૂપિરાજ કે' વાલ્યમ રટવા, માંડ્ય જનમ મરણ
દુઃખ મટવા. ૭

બદરીપતિ નાથનું લેને બહાનું, ચોરાશીમાં પડે નહીં પાનું; બદરી-
પતિ નાથનું. ટેક. કંઈક ભવમાં વિકટ દુઃખ વેઠ્યાં, પાણુ મગવત ચરણ
ન ભેટ્યાં. બદરીં ૧ તેતો બળદ થઈ ગાડાં તાણી, ઘાંચીને ઘેર ખેંચતો
ઘાણી. બદરીં ૩ ભમતો વન હરણના ભવમાં, દાઝ્યો કંઈક વખત તું
તો દવમાં. બદરીં ૩ કંઈકવાર તરૂ થઈ કંચો, જીવડા તુંતો ક્યાંક ન
જાંચો. બદરીં ૪ ખરને ભવે શોધતો ખાંચો, તોય કાગડા ચોહોડતા
ચાંચો. બદરીં ૫ ફૂંચો સાંપ થઈ ઘેર ફાંસુ, તારાં ક્યાંય મટ્યાં નથી
આંસુ. બદરીં ૬ ભુંડા અંતરમાં ઘાટ ઉઠ્યા, રૂપિરાજકે' રામજી રૂઠ્યા. ૭

બદરીપતિ નાથની બહીક રાખો, ચિંતમાંહી પ્રભુરસ ચાખો. બદરીં
ટેક. જેના હુકમથી વાયરો હાલે, મરજાદ સુકી નવ મહાલે. બદરીં ૧
જેના કરથી અચળ રહ્યા દરીયા, સાતે સમજીને ટેકાણે ઠરિયા. બદરીં ૨
જેના ભય થકી સુરજ ભાસે, પ્રભુ ઇચ્છાએ તેજ પ્રકાશે. બદરીં ૩ જેના
હુકમથી સરજાય સૂદી, જેની ઇચ્છાથી વરસેછે વૃષ્ટી. બદરીં ૪ ધર્મ-
રાજ જેની બહીક ધારે, ધનસાફ તો અદલ ગિતારે. બદરીં ૫ હર હુક-
મથી સૃષ્ટિ હરેછે, ધરણીધર ધીરજ ધરેછે. બદરીં ૬ રૂપિરાજ વચન
દીલ રોપે, એ તો ચૌદ ભુવનમાંહી ઓપે. બદરીં ૭

બદરીપતિ નામ બોલે તો બસછે, મોંઘું સોનાના મેરૂથી મસ છે.
બદરી. ટેક. ત્રણ લોકમાં નહીં નામ તોલે, ઉપનીપદ બાવન બોલે. બદરીં
૧ કામધેનું દુઝણું કહીયે, હરી નામ એહેનું ધર હૈયે. બદરીં ૨ લાભ

ચિન્તામણી થકી લાધે, એવું કામ સરે નામ આરાધે. બદરી૦ ૩ જેવી કદપ તરૂતણી છાયા, વેદે નામના ગુણ બતાયા. બદરી૦ ૪ નથી વડાઈ નામની ન્હાની, ગાય કોટી કવી અને જ્ઞાની. બદરી૦ ૫ નામનું નથી બેસતું નાણું તને નહી મળેરે આવું ટાણું, બદરી૦ ૬ રૂપિરાજ કે' નાથજી રીઝે, લાજ મહેલી હરી નામ લીજે. બદરી૦ ૭

(મનના રૂપણા વિષે-રાગ ધોળા.)

નરતન નગરીમાં મનભાઈ રીસાઈને બેઠા, મોટે માનેથી મનાવું હો લાડણ્યા, આ શી આડાઈરે તારી મનકારે મારા. ૧ રામ ચરિત્ર કહો તો રમકડાં આણું, બે ગણાં બાજીયો મંડાવું હો લાડણ્યા, આ શી આડાઈરે તારી મનકારે મારા. ૨ તપશા નગરીના કહો તો કંદોઈ તેડાવું, પ્રેમનાં પકવાન પડાવું હો લાડણ્યા, આ શી આડાઈરે તારી મનકા મારા. ૩ થીરતા નગરીના કહો તો થાળ મંગાવું, ભાવતાં ભોજનીયાં પિરસાવું હો લાડણ્યા. ૪ ધીરજ નગરીનાં કહો તો ધૈતિયાં મંગાવું સમજણુનો ભભો શીવડાવું. હો લાડણ્યા. ૫ મોહ વેચીને કહે તો મોળીયાં મંગાવું, સુધર્મનાં છોગલાં ચોડાવું, હો લાડણ્યા. ૬ ક્રોમળતા કેરાં કહો તો કુડળ કરાવું, ભુક્તિની ચુનીયો જડાવું. હો લાડણ્યા. ૭ ઉચી સંગતની કહો તો ઉતરી કરાવું, પુન્યનો દુપીયો પહેરાવું. હો લાડણ્યા. ૮ મરજદા કેરી કહો તો માળા પહેરાવું, મોક્ષનો હીરલો મઢાવું. હો લાડણ્યા. ૯ બ્યાશીમી ભક્તિ કેરા બાજુ બનાવું, રટણાના રેશમે ગંડાવું. હો લાડણ્યા. ૧૦ પવિત્રાઈ કેરી કહો તો પુંચીયો પહેરાવું, બુદ્ધિના વેઠ બનાવું. હો લાડણ્યા. ૧૧ કપટ વેચીને કહો તો કંદોરો મંગાવું, ચૈતનનાં મ્હોરાં ચીતરાવું. હો લાડણ્યા. ૧૨ ત્યાગ કનકના કહો તો તોડા કરાવું, અશોકનાં અંગુડીયાં ઘડાવું. હો લાડણ્યા. ૧૩ શાન્તિ બનાતી કહો તો મોજડી શીવડાવું, ભક્ષપણને તારે ભરાવું; હો લાડણ્યા. ૧૪ જ્ઞાન સ્વરૂપી કહો તો ઘોડીલો મંગાવું, કરૂણાના ચોકમાં કુદાવું. હો લાડણ્યા. ૧૫ ધ્યાન સ્વરૂપી કહો તો છત્રી ધરાવું, વિવેકને માતીયે વધાવું હો લાડણ્યા. ૧૬ સતસંગ સોનાનો કહો તો તકીયો ભરાવું, નિશ્ચેની ગાદીયો નંખાવું હો લાડણ્યા. ૧૭ નહાપદ દેશેથી કહો તો હાથીડા મંગાવું, સુક્તિનો હોદો સુકાવું. હો લાડણ્યા. ૧૮ બાવન બબરે કહો તો કુલેકું ફેરવું, અનકદનાં વાળ વગડાવું હો લાડણ્યા. ૨૦ સુરતા નગરીની કહો તો સળીઓ તેડાવું, જ્ઞાનીનાં ગાણાં ગવરાવું હો લાડણ્યા. ૨૧ અધર્મ દાડેની આતસ બાજુ ઉડાડું, નીતિની નાયકા નચાવું. હો લાડણ્યા. ૨૨ ચારે વેદોની રૂડી ચોરી રચાવું, નાંજીની નારી પરણાવું. હો લાડણ્યા. ૨૩ બહોતેર બેઠકનો કહો તો બંગલો બનાવું, સુરજની સાથે

સુપાવું. હો લાડણા. ૨૪ છએ દોષોની કહો તો ગાદી સુપાવું, અદારે દફતર અપાવું. હો લાડણા. ૨૫ વિચાર વાડીમાં શીળતા પાણી છંયણું, યોગનાં ઝાડવાં રોપાવું. હો લાડણા. ૨૬ જેમ જેમ મનાવું તેમ તેમ ભેરે પડેછે, ફંદીને ઉડુકારીયું ફાવ્યું. હો લાડણા. ૨૭ મનો ઉસ્તાદ દાસ દુલ્હાભને મળીયો, સતગુરુએ સ્નાનમાં સમભાવ્યું. હો લાડણા. ૨૮

(રાગ ગરબી-મોક્ષ વિષે.)

સર્વે સગાં બદરીપતિને સંભારેરે, જેને નામે સફળ થશે જન્મારેરે; પુત્ર નામે ઉધર્યો અભમેળ પાપીરે, અરધે નામે ગુણિકાને સુકિત આપીરે. ૧ પ્રભુજીના નામ વડે તર્યા પહાણુરે, વડાલીડાનાં વેદ કરે છે વખાણુરે; એવો મહિમા નામ તણો છે અપારરે, સમજીલેજ્યો સર્વે સાધનનો સા-રરે. ૨ ગોવિંદજીએ કહી છે ગરૂડને વાણીરે, સુવા કેડે રૂવે જે રાગડા તાણીરે; છાતી કુટે મસ્તક લઈ પાહાણુરે, જાનારાનાં પુરણ શત્રુ એ જાણીરે. ૩ લેંટ પડે ને આંખે આવે આંસુરે, ફંદ કરીને સુવા ને રગડે ફંસુરે; મરનારાને પરલોક માંહે દુઃખ થાયરે, વૈતરણીમાં જમડા તાણી જાયરે. ૪ સગાં સંબંધી સ્વારથ સાડ રૂવેરે, જનારાનું સંકટ કોઈ ન ભુવેરે; મરનારાના કેડે જે રોવાણું થાયરે, લેંટ લાળના પડીયા ભરી જમ પાયરે. ૫ એવું સમજી રાગ તાણી નવ રોવુંરે, પ્રભુજીના ચરણમાં ચિ-તડું પ્રોવુંરે; હરીનું ગમતું ધારી ધીરજ મરો હૈયેરે. કુટુંબ મળીને કૃષ્ણનાં કીર્તન કહીયેરે. ૬ એથી થાશે મરનારાનો ઉદ્ધારરે, ધરીને નાવે આ ભવમાં અવતારરે; દુરીજન નિંદ્યા કરશે તો કરવા દેઈશુરે, લક્ષ્મીવરનું નામ અહોનિશ લેઈશું રે. ૭ ઉછીનું નાણું રાજી થઈ પાછું આપોરે, મરનારાને પરલોકે શીદને સંતાપોરે; પંથી મળિયાં પરબ ઉપર પીવા પાણીરે, એક ઘડીમાં પ્રિતની રીત વેરાણીરે. ૮ પંખીડાનું ટોણું બેડું તરૂ ડાળેરે, પલક રહીને ચાલ્યાં પોતાને માળેરે; સ્વમા કેરા પુત્રની ભુડી સગાઈરે, મુગજળ જેવી આ જગની મિત્રાઈરે. ૯ એવું સમજી અંતરે શોક ન આણુરે, બાજીગરની માયા મિથ્યા જાણુરે; સગાં સંબંધી લેગાં સંસ્કારીરે, મિથ્યા માયા કુણુ પુરૂષ કુણુ નારીરે. ૧૦ ભુડા જગની સગાઈ તે પણુ ભુડીરે, અમર કુણુ છેજાવું પલકમાં ઉડીરે; શામળીયાનું સગપણુ જગમાં સાચુરે, કોડ વશા છે કાયાનું કાચુરે. ૧૧ સમજી એવું સીતાપતીનું દ્યો શરણુરે, જેથી મટે મહાદુઃખ જનમ ને મરણુરે; શરણુંગતના બેલી છે શામ સુજાણુરે, કલેશ હરે ને તરત કરે કલ્યાણુરે. ૧૨ નમો દયાળું દેવ કલ્યાણુના દાતારે, પિતા પ્રભુજી મોહન માતાને આતારે; નગદ નાણું નારાયણુ છો અમારૂંરે વિશ્વ સમરંધી નામ ઉપર

લેઈ વાઝરે. ૧૩ અંતસમેના બદરીપતી છો બેલીરે, બિરદ વિચારી
 મોહન દેશો માં મહેલીરે; ઝુંડે ગ્રહ્યા કુંજરરાયને જ્યારેરે, અરજ સુણીને
 ચઢિયા ચતુરભુજ બહારેરે. ૧૪ સુધન્વાની તેલકઢા કરી ટાઢીરે, વૈશ્વ
 માટે દાનવ નાખ્યા વાઢીરે; મચ્છાડપે નાગનાં નોતરાં કીધારે, સાગર
 મથીયો વેદનાં કારજ સીધારે. ૧૫ વરાહરૂપે ધારી કાઢમાં ધરણીરે,
 અસુર માર્યો ધશ્વર અદભુત કરણીરે. ૧૬ નરસિંહ રૂપે સાધુ તણી કીધી
 સહાયરે, વામન રૂપે બાંધ્યો પ્રભુ બળિરાયરે; ક્ષત્રી હણિયા ફરશી લઈને
 હાથેરે, સ્ત્રીતાપતિયે વાંદર લીધા સાથેરે. ૧૭ પથરા તાર્યો બાંધી સા-
 ગરની પાજરે, રાવણ મારી દીધું વિભિષણને રાજરે; અખળારૂપે દેવા
 ને અમૃત આપ્યુંરે, કપટી દાનવે રાહુનું મસ્તક કાપ્યુંરે. ૧૮ વૈદ થઈને
 આયુર્વેદ વિસ્તાર્યોરે, કૃષ્ણ સ્વરૂપે અરુનીનો ભાર ઉતાર્યોરે; ઉદ્ધવ અર્જુન
 પ્રત્યે પ્રકાર્યું જ્ઞાનરે, જેથી મટે મોહ મમત અભિમાનરે. ૧૯ કપિરૂપે
 માતાનું અજ્ઞાન કાપ્યુંરે, પૃથુ સ્વરૂપે ધર્મનું થાપન થાપ્યુંરે; દત્તગૃહ
 જદુરાયને જ્ઞાન દીધુંરે, હંસ થઈને પાણી તણ પય પીધુંરે. ૨૦ હયગ્રીવ
 રૂપે દૈત્ય હણ્યો દીનાનાથેરે, સનકાદિક તો ચારે ફરે છે સાથેરે; બ્રહ્મચા-
 રીનો વેશ ધર્યો ભગવાનરે, નારદ રૂપે વેદાંતનું વાળ્યું વાનરે. ૨૧ વેદની
 શાખા વ્યાસ રૂપે વિસ્તારીરે, પરમહંસની દ્રઢતા ઝપ્પભદેવ ધારીરે; બુદ્ધ
 સરૂપે અસુરોનું પરાક્રમ બાળ્યુંરે, જગન સરૂપે પુત્ર પ્રમાણે જગ પાળ્યુંરે.
 ૨૨ નરનારાયણ રૂપ ધર્યું બહુ નામીરે, તપશા કરવા બેઠા ત્રિલોકના સ્વા-
 મીરે; ઉઘ અહાર ને સ્ત્રી એ ત્રણનો અભાવરે, સ્વામી એવો રાખો છો
 સહજ સ્વભાવરે. ૨૩ કળિભુગ અંતે કલકંડી થશે સુખકારીરે, શુરવીપ્રના
 શત્રુને દેશો સંહારીરે; જ્યારે જ્યારે અધર્મનું બળ જામેરે, પાપીહાનો પંથ
 પાધરો વામેરે. ૨૪ ત્યારે ત્યારે આપ ધરોછો અવતારરે, અધર્મ ટાળી
 સુધર્મ થાપોછો સારરે; વારી જાઉંરે બહાલીકા વૈકુંઠ વાસીરે, નમો નમોજી
 અલખ પુરૂષ અવિનાશીરે. ૨૫ નમો નમોજી હરિજનના હિતકારીરે,
 નમો નમોજી અવતારના અવતારીરે; નં ભુધર બ્રહ્મણ્ય દેવરે, નં સુરવર
 સુનીવર સેવ્યરે. ૨૬ નં વિશ્વંભર વિશ્વેશરે, નં શારંગપ્રાણી સુરેશરે;
 નં સદગુણના પ્રભુ સિંધુરે, નં દામોદર દીનબંધુરે. ૨૭ નં પાતલ-
 પાવન કારીરે, નં ગોવિંદ ગિરિવરધારીરે; નં અનંત લોચન ધશરે, નં
 જગજીવન જગદીશરે. ૨૮ નં અખિલ જગ આધારરે, નં કોટિભુવન
 કરનારરે; નં સતચિત આનંદરૂપરે, નં ભુધર ભક્તના ભુપરે. ૨૯ નં
 વિશ્વથી વેગળો વાસરે. નં પ્રેમીજનને છો પાસરે; નં પરબ્રહ્મ અક્ષર
 પારરે, નં ભાવનથી છો બહારરે. ૩૦ નં બળવંત બેલીછો બાપરે, નં
 ટાળી દો ભવના તાપરે; નં અહારમાં છો અગમ્યરે, નં સંત પ્રસંગે

સુગમ્યરે. ૩૧ નં દુરિજનથી છેા દુરરે, નં ઝીણામાં ઝીણા જરરે; નં મેરૂ થકી પણુ મોઢારે, નં ખળને તો લાગો છેા ખોઢારે. ૩૨ નં ધંધર અંતરજામીરે. નં શેષ મહેશના સ્વામીરે; નં અવગુણ કોટી અમારારે, નં સદગુણ સર્વે તમારારે. ૩૪ નં નાથ નિરંજન નિત્યેરે, નં પરખોછો અંતરની પ્રીતરે; નં વડાઈ આપની વિચારોરે, નં ત્રિકમ ભવજળ તારોરે. ૩૫ નં પુરણ કીધી ચોપાઈ-જે કો (આ પદ) ગાશેરે, પ્રભુ રામાનંદનો પ્રસન્ન થાશેરે.

(રાનીને ગુરૂ કરવા પણુ માયાનો ડાળ દેખીને રીઝવું નહીં તે વિષે-રાગ ધોળ.)

વીરા વસ્તુ વિચારીને બહોરિયે, પરિણામે પરમસુખ થાય; રૂપે નવ રીઝીયે. સાવધાન થઈ ગુણુ શોધીયે, જેથી પોતાનો અવગુણુ જાય. રૂપે નવ રીઝીયે. ૧ ઈંદ્રવરણાં કેસર જેવાં આપતાં, આખી જોતાં તો વિષ જેવી ચીજ; રૂપે. ધોળી ધરતી બેઠ ધોરી જોતયા. વાંચ્યા કેડે બોવાણું છે બીજ રૂપે ૨ દેખ્યું દુધ આકડિયાનું ઉજળું, પીતાં વાંત છુટી ગયા પ્રાણુ; રૂપે. શીળી છાયા બેઈ કયો સાથરો, મેણા ચઢિયો ને મળેયું મસાણુ રૂપે ૩ ઘણી મહેનતે ઉછેરી ઘોડલી, બાણી પચકલ્યાણીની જોડ; રૂપે. પરદેશી મળ્યા કોઈ પારણું, બોળી દેખાડી ચોરાશી ખોડ. રૂપે ૪ જાણ્યું સોનાની લાકી છે સાંકળી, આથી સરશે કાકે માટે અર્થ; રૂપે ૫ જીવ જેવી જાતન કરી જાળવી, તાવી જોતાં પિતળ થયું તર્ત. રૂપે ૬ અજાણ્યાં પંખી જઈ બેઠાં આકડે, કેરીયો બેઈ વાશિયાં વાસ; રૂપે. ચાર પખવાડિયે ભરી ચાંચડી તુર દેખીને પામીયાં વાસ. રૂપે ૭ ખપ હોય તો વિવેકીથી બોળીયે, પછી ગુરૂ વચનામૃત પીછે; રૂપે. વીરા લ્યુંરે વિવેકનાં વારણાં રૂપિરાજ કે રામજી રીઝે. રૂપે ૭

ડાળ દેખી વડાઈ ન દાખીએ, ગુણુ જોતાં પડી જાય ગમ; ભુલાશો નહિ ભરમથી. કેક દુગ્ગી કરે ધ્યાન ધુતવા, શીળ સતોપના લેઈ સમ. ભુલાશો નહિ ભરમથી. ૧ હંસ જાણી પુજ કરી હેતમાં, મહેલી આગળ મોતીની માળા; ભુલાશો. ધ્યાન મઠ્યે માછલડીની ધાંખના, ચટ વરતાણા અગલાના ચાળા. ભુલાશો ૨ જળ જાણ્યું ગંગાજના ઘાટનું શીશી પીધી કરીને સનેહ; ભુલાશો. એક પળમાં પડી ગયું પારણું, દાડ ચઢિયો અગડીયો છે દેહ. ભુલાશો ૩ લોંડી પીંપરમાં ભળી લોંડીયો, ઝીણી નજરે જુવેતો જણાય; ભુલાશો. પેટ ચદશે રગડશે એ રોગીને, બોળી બોચા વિના શીદ ખાય. ભુલાશો ૪ સારી સાકર બાણીને સંઘરી, દીલહરખું ને ડોલાવી ડોક; ભુલાશો ૫ ફાકી જોતાં ફટકડીનો ફાકડો, લાગી વરૂથી ને

હસીયા છે લોક. ભુલાશો ૫ હીરો જાણી જતન કર્યું હેતમાં, બહુ શોભીતો બીલોરી ખડાણો; ભુલાશો. ઝવેરી થેર લઈ ગયા જ્યાહરે, વાલ ત્રાંબાને સુલે વેચાણો. ભુલાશો ૬ ત્રણ વાર તપાસીયે તોલડી, ત્યારે નક્કી નિરાંતજ થાય; ભુલાશો ૭ રૂદે વચન રૂપિરાજનાં, તેને મળશે ત્રિલો-
વનરાય. ભુલાશો ૭

(કપટીના ગુરને યોગખવા વિષે.)

કણ ચરવા ટોળે મળ્યાં કોગલાં, ઝટ નાખી છે ઉપર જાળ; અધર-
મીનો આશરો. ઉડે તોય ઉડાય ન આપેથી, પાણી પહેલી ન બધાય પાળ
અધરમીનો આશરો. ૧ દુંગાનું વડાણુ દરિયાને કાંકડે, ભાવ દેખાડી ભલ-
પણુ ભાખે; અધરમીને આશરો. વચ્ચે લેઈ જઈ થોભાડે વડાણુને, હુંટી
લેઈને દરિયામાં નાખે. અધરમીનો આશરો. ૨ પશુઘાતીયે બોકડા પા-
ળીયા, સારા સાચવીયા ભાવસોત; અધ ૦ રાંચેડું ધારી બોકડાં રીંગીયાં,
ઈદને દિને મળિયું છે મ્હોત. અધ ૦ ૩ ફાંશિયા તાણું મંદર કુટડું, સારી
રીતે કર્યો સતકાર; અધ ૦ પ્રેમ દેખાડી ભોજન પીરસ્યાં, માંહી ખવરવ્યો
સોમલખાર. અધ ૦ ૪ વીણાજંતર લેઈ વન પારંથી, રૂડી રીતે આલાખ્યો
છે રાગ; અધ ૦ મોહ પામીને આવીયાં મૃગલાં, તીળે બાણે થયાં તન
ત્યાગ. અધ ૦ ૫ પહેર્યું કેદાર કંકણુ કોટયમાં, મનીબાઈને મળિયું છે
માન અધ ૦ ભરૂંસો દઈ ઉદર ભોળવ્યા, દેવા માંડ્યાં છે મ્હોતનાં દાન.
અધ ૦ ૬ ભટ્ટ પંડિત બાવાને ભોખમાં, કહેડ બાંધી ફરે કળિકાળ; અધ ૦
રૂપિરાજ કે' વાંચશે વિરલા, જેને જાળવશે જગપાળ. અધ ૦ ૭

(સતગુરને યોગખવા વિષે.)

નવ જા્ય ઝમકડીથી જામની, રવિ પ્રગટે રહે નહિ રાત; ગુરુ એવા
ગોતીયે. બોધ સુણતાં કરમ બળે બાપડાં, ઝટ બોવાય જીવની જાત; ગુરુ
એવા. ૧ પણ એકમાં પારસ પરખતાં, હથિયારનું થઈ જાય હેમ; ગુરુ.
માયા પકડો મટાડીને મેળવે, કમળાપતિ કુશળખેમ. ગુરુ. ૨ એક અગર-
ચંદનનેરે આશરે, તરૂં થઈ જાય ચંદન તુલ્ય; ગુરુ. એમ સતગુરુ શર-
ણેથી મહેજમાં, ભવ સંભવની ટળે ભુલ્ય. ગુરુ. ૩ આવી પાંખો ધંધળ
લાગી ઉડવા, સાચો મળીયો છે ભમરીનો સંગ; ગુરુ. બ્રહ્મમત્રે કરી પરિ-
બ્રહ્મને, યોગખાવીને આપે ઉમંગ. ગુરુ. ૪ મણિદીપ મંદિર માંહી મે-
લીયો, બારે માસમાં કદી ન છુટાય; ગુરુ. દીલમાં થાય જ્ઞાનનો દીવડો,
માયા અંધારૂં જોતામાં જાય. ગુરુ. ૫ એકવાર અમૃત ગળે ઉતરે, મર-
વાની મટી જાય બીક; ગુરુ. કાળ મર્મ હવે મને શું કરે, મારો નાથ ફરે

જે નજીક. ગુરૂ. ૬ ચહે બ્રહ્મ ખુમારીની ભાવના, ટળે લોકડીયા તણી
લાજ; ગુરૂ. દુર માયાનું મડળ દેખીયે, રૂટે વાસ કરે રૂપિરાજ. ગુરૂ. ૭

(રાગ કાશી-સુસુક્ષ્મે બાધ વિષે.)

ભજન કર ધીરજ ધારીરે, ભજન કર. ટેક. ધીરજ ધરી પ્રહેલાદ
પ્રથમથી, પ્રભુજીયે ચિન્તા કરી પરીરે; ભજન કર. ભજન કર ધીરજ. ૧
ધીરજ ધરી લુપાળ બીલિપણ, રઘુવર જઘ લીલા લહેર કરીરે; ભજન
કર. ભજન. ૨ ધીરજ ધરી રાજ ક્રુપદની દીકરી, અસુરોના હાથ થકી
ઉગરીરે; ભજન કર. ભજન. ૩ ધીરજ ધરી હરિશ્ચંદ્ર ધરાપતિ, ફરીને ઠામે
રહ્યાજ ઠરીરે; ભજન કર. ભજન. ધીરજ ધરી પૃથ્વીપતી પાંડવ,
ભંડાર સુખના લીધાજ ભરીરે. ભજન ૦ ૫ ધીરજ ધરી વળી વીપ્ર સુદામે,
હાથમાં આઠ્યો હીરો હરીજ હરીરે; ભજન કર. ભજન. ૬ ધીરજે રીઝે
રૂપિરાજ રઘુવર, ધીરજ ધરી તો તરી શવરીરે; ભજન કર. ભજન. ૭

ભજન કર સતગુરૂને શરણેરે ભજન કર. ટેક. સતગુરૂની સર્વોપરી
સમજણ, ભારત વેદ પુરાણ ભણેરે; ભજન કર. ભજન. ૧ સતગુરૂના
પરતાપે સહેજમાં, બોખડો પડિતરાજ બનેરે; ભજન કર. ૨ સતગુરૂનો
ઘડી એક સમાગમ, કોટિ જનમનાં પાપ હણેરે; ભજન કર. ભજન. ૩
સતગુરૂ દરશનથી પરસન છે, ત્રિલુવન નાયક દેવ ત્રણેરે; ભજન કર.
ભજન. ૪ ગુરૂ ગોવિંદ વચ્ચે નહિ અંતર; જ્ઞાન ગઢી ઘાંડમાંહી ચણેરે;
ભજન કર. ભજન. ૫ સતગુરૂનું શરણું દાતરડું, લાખ જનમનું પાપ
લણેરે. ભજન કર. ભજન. ૬ બલીહારી રૂપિરાજ ગુરૂપર, ગોવિંદને ગુરૂ
તુલ્ય ગણેરે; ભજન કર. ભજન. ૭

સુસુક્ષ્મે વિચારવા વિષે.

અણુસમજી બહુ સાધન આદરેરે, ત્યમ ત્યમ મનમાં વળગે મેલ
હો લાલ; મારગ ન્યારો છે મોક્ષનોરે. ટેક. ખેપ કરે પણ ત્યાંનો ત્યાં ફરેરે,
જેવો ઘાંચી કેરો બેલ હો લાલ; મારગ ન્યારો છે મોક્ષનોરે. ૧ વનમાં વાસ
કરે છે વાંદરાંરે, શરીરે વેડે તાપ ને શીત હો લાલ; મા. એ રીતે નર
વનમાં આથડેરે, કયમ કરી પ્રગટે પ્રભુથી પ્રીત હો લાલ. મારગ. ૨ રા-
સલ રોજ આળોટે રાખમારે, સમજણ નાવે નાવે સાન હો લાલ; મારગ
જળમાં વસે હજારો જીવડારે, ઘટમાં પ્રગટે નહીં કાંઈ જ્ઞાન હો લાલ.
મારગ. ૩ નારી વેષે ફરે બહુ ફાતકારે, હરીથી છેડું ગાઉ હજાર હો લાલ;
મારગ. નરનો વેષ ધરે કંઈક નારીયારે, એથી કયમ રીઝે કીરતાર હો

લાલ. મારગ. ૪ ચરણો હરિયે આખ્યા ચાલવારે, તીરથ કરવા તરવા ભાવ
હો લાલ; મારગ. ચુરખ ઉભા રહી દુખમાં મરેરે; નારાયણ તો મળિયો
નવ હો લાલ; મારગ. ૫ કિરિયા કરવા કર હરિયે કર્યારે; એકદ રાખે હાથ
અમણ હો લાલ; મારગ. ખરડી ગુદા રહે ખરની પેકેરે, ન પડે ધરની
ઓળખાણ હો લાલ. મારગ. ૬ હરિગુણ ગાવા જીમ હરિયે રચારે, મુનિ-
મત લેઈ ફરે કંઈક સુઠ હો લાલ; મારગ. રચના રૂઢે ધરો રૂપરાજનીરે,
આતો જ્ઞાન અર્થ છે ગુઠ હો લાલ. મારગ. ૭

મધુગરી ધ્યાન ધરોધર માગતારે, આખા કુળનો એજ અભ્યાસ હો
લાલ; વૈકુંઠ મારગ છે વેગળોરે. માનુનિ ત્યાગે છે મોરડારે, મરઘડાં ભગે
ખારે માસ હો લાલ, વૈકુંઠ મારગ છે વેગળોરે. ૧ દંડવત કરતાં દીકાં કાત-
રારે, બગલાં ધરે અડગ થઈ ધ્યાન હો લાલ; વૈકુંઠ. ગાડર બિન મુંડાવે
અંગનીરે, એથી શીદ ધરો અભિમાન હો લાલ, વૈકુંઠ. ૨ માકુવા તણા
મંડાણમારે રાત દિવસ પોકારે રામ હો લાલ. વૈકુંઠ, ગુણકા કરે રૂપાળાં
ગાવણારે, કુલીપાકે જવાનાં કામ હો લાલ. વૈકુંઠ. ૩ યોગી વેશે ભવેયા
યોગવેરે, ખળ થઈ અંગ લગાવે ખાખ હો લાલ. વૈકુંઠ ગંગા ન્હાવા
ભય છે ગંડીયારે, ઉધો અંતરનો અભિલાખ હો લાલ, વૈકુંઠ, ૪ કવિજન
ગીત બનાવે કારમારે, સુંદર સુર્તી ઘટે શિલાટ હો લાલ; વૈકુંઠ. ૫ કિત
પોથી વાંચે પેટનીરે, અંતરે રળવા તણા ઉચાટ હો લાલ, વૈકુંઠ. ૫ નાગાં
રંચ ફરે છે રાતમારે, ભાસે જાળકને સહુ બ્રહ્મ હો લાલ; વૈકુંઠ. વૃક્ષને
તપશ્યાને વૈરાગ્યછેરે, એથી કાંઈ બળે નહિ કર્મ હો લાલ, વૈકુંઠ. ૬ મનનો
ગુરૂ થયા વિના માનવીરે, રખડે રોજ સરીખો થઈ હો લાલ; વૈકુંઠ. રચના
રૂઢે ધરે રૂપરાજનીરે, તેને ભવની ભાવક ગઈ હો લાલ. વૈકુંઠ. ૭

મોક્ષદાતા સત પુરૂષનાં લક્ષણ વિષે.

સતગુરૂ ભેટે તો સહેજમારે, આવે ભવસાગરનો અંત હો લાલ;
સતગુરૂ લક્ષણ એ સાંભળોરે. શમણે આવે તે સહેજમારે, સમજણુ દેઈને
કરી દે સંત હો લાલ, સતગુરૂ લક્ષણ એ સાંભળોરે. ૧ પારસ હેમ કરી
દે પલકમારે, ટળી ભય એક લહરકે લોહ હો લાલ; સતગુરૂ. કોટિક
ભવની યાળે કુમતીરે, મટે મમતા માયા મોહ હો લાલ સતગુરૂ. ૨ પ્રભુ
સમરણમાં જેને પ્રેમ છે રે, ઇંદ્રીજીત અકોધી અકામ હો લાલ; સતગુરૂ.
ધર્મ સનાતન ઉપર ધારણારે, જેને લાલચ લોભ હરામ હો લાલ. સતગુરૂ
૩ જીવ ઇશ્વર ને માયા જુજીવારે, ચોખી રીતે સમજે ચોજ હો લાલ;
સતગુરૂ. ભક્તી કરી જાણુ તવ ભાતનીરે, બાળે હુંપદ કરે જોજ હો લાલ,

સતગુરુ. ૪ વરતી રહે સદા વૈરાગનીરે, પર ઊપકારી પરમ દયાળ હો
લાલ. સતગુરુ. ક્ષમા ખડગ ધીરજની લાલડીરે, વાઢે અજ્ઞાન ફોળ વિશાળ
હો લાલ; સતગુરુ. ૫ શિળગુણ સતવાદી સંતોપિયારે, અધરમ ટાળ્યા
ઉપર તાન હો લાલ; સતગુરુ. નિર્મળ નિરમાની નિસવાદીયારે, દીન ભેઈ
આપે અલયપદ દાન હો લાલ. સતગુરુ. ૬ જેને શોક હરખ સરખાં થ-
યારે, સરખાં આદર ને અપમાન હો લાલ; સતગુરુ. રચના રૂઢે ધરે રૂપિ-
રાજનીરે, તેને મળશે ગુરુગમ જ્ઞાન હો લાલ સતગુરુ ૭

(રાગ ગરબી.)

દુનિયાં રૂઢીને શુ' કરશે, પ્રભુ જેના બેલી; કોઈના માર્યા કેમ મરશે
પ્રભુ જેના બેલી. ટેક. લાખાગૃહમાં પુર્યા પાંડવને, કૌરવે લાલ્ય કરેલી
પ્રભુ. ૧ ચંદ્રલાસ કેરી વહારેરે ચઢિયા, વિપ રેડી વિપયા લખેલી. પ્રભુ.
ભસ્મંગદની ભવાનીને માટે, શામળીયે કીધી શેલી. પ્રભુ. ૩ શીતળ
જેવી સુધન્વાની કીધી, તેલ કઢા ઉકળેલી. પ્રભુ. ૪ અંબરીખને આપો
આપ ઉગાર્યા, દુર્વાસાને લહાય મેલી. પ્રભુ ૫ હરિશ્ચંદ્રરાયની હરકત
જાણી, બાજ સુધારેલી છેલી. પ્રભુ. ૬ દુરિજનિયાં રૂપિરાજને દુલે, તેમ
તેમ આનંદ હેલી. પ્રભુ. ૭

~*~*~*~*~

દુરિજનિયાં કેમ કરશે, અનાદિનાં અવળાં; માથા કુટી કુટી મરશે,
અનાદિનાં અવળાં. ટેક. સીતાને સંતાપી વનમાં વળાવ્યાં, કાર્યો એવાં એ
તો કરશે. અનાદિનાં ૧ જ્યારે ઉગે ત્યાં તો જરીયે ન વાવે, ખારેક ધર-
તીમાં ધરશે. અનાદિનાં. ૨ સંત અસંતની રીત ન સમજે, આડે ધડેથી
ઉચરશે. અનાદિનાં. ૩ સવળાઉપાયનો સંગ ન કરે, અવળો ઉપાય આદ-
રશે અનાદિનાં. ૪ તુચ્છમતિ પશુ પુછ વિનાનાં, હાપણમાં કુલ્યાં ફરશે.
અનાદિનાં. ૫ ગોવિંદ સરખા ગુરુને ન ગાંઠે, કેડેથી કીરતિયો કરશે.
અનાદિનાં. ૬ નાજ ગમે રૂપિરાજની નજરે, દૈત્યોની ઓધે ઉતરશે.
અનાદિનાં.

~*~*~*~*~

ચારે ભુગમારે ચાવા અધરમી અનાદિ, આગળાં ચાવા ચાવા
અધરમી. ટેક. પહેલા ભુગે હીરણ્યકંસ પાપી, ધરમીને ધાતારે ખાવા;
અધરમી. ૧ ત્રેતામાં રાવણે ત્રાસ પડાવ્યા દશરથને ઘેર દાવા. અધરમી.
૨ દ્વાપરમાં ક્રુર્યાં દૈત્યોનાં ટોળાં, સંતોને ત્રાસ પડાવા. અધરમી. ૩
દ્વાપર અંતે થયો દુર્યોધન પાંડવને ઝેર પાવા. અધરમી. ૪ કંસ શિશુ-
પાળ કૌરવ કેશી, લાગિયા ધરતી ધ્રુજાવા. અધરમી. ૫ કળભુગમ

પણ કૌરવ જેવા બહુ ફરે બાળુ ને બાવા. અધરમી ૦ ૬ ચારે જુગે રૂપિ-
રાજ તણા ચોર, અધરમને ઉપબવા. અધરમી. ૭

સંતના ત્રીસ લક્ષણ વિશે.

દયાવાન નિરમાન ગુણ દીનનારે, પવિત્રાઈદ્રિજીતને અકોધ; શુભ
લક્ષણથી ઓળખી દયો સંતનેરે. નિરલોભ શોકરહિત ને સતોખિયારે:
બળે હુંપદનાં મૂળ એવો ભોધ, શુભ લક્ષણથી ઓ. ૧ શશી બરાબર
શીતળ સ્વભાવનારે, ક્ષમા ગુણવંત પૃથ્વી પ્રમાણુ. શુભ લક્ષ. નિત્યનિ-
મિત્ત કર્મ કરે નિર્મળારે, મુખે પોતાનાં કરે ન વખાણુ. શુભ લક્ષણ. ૨
પુરી તાળી લાગી પાંચમા વૈરાગથીરે. પરધન જેને પથરા સમાન; શુભ.
પરનારી જેને પોતા કેરી ભાવડીરે, ગળે દેહાભિમાન એવું જ્ઞાન. શુભ. ૩
કામકાજમાં હરેક વાતચીતમારે, ધીરજ ધિંગી વિવેકને વિચાર. શુભ.
શ્રવણ કીરતન સમરણ ગુરુ સેવનારે, વળી અર્થન ભક્તીનો અધિકાર.
શુભ. ૪ છઠી વંદનને દાસભાવ સાતમીરે, સખા આઠમી છે ભક્તિ ખાં-
ડાધાર; શુભ. છેલ્લી આત્મનિવેદન તારે સર્વનેરે, સંત તરી જાય સહેજમાં
સંસાર. શુભ. ૫ ત્રીસ લક્ષણ સોહામણાં સંતનારે, એના સંત એતો હ-
રીના સમાન; શુભ ૦ એના દર્શનથી દોષ સઘળા ટળેરે, પુન્ય પ્રાગરાજ
ત્રિવેણીસે પાન. શુભ. ૬ એકલસંગી મહારાજના આશરેરે, એવા ફરે
આ સમે અનેક; શુભ. રૂપિરાજ કેરા સંતની એ રીત છેરે, ટાળે ચોરા-
શીનાં દુઃખ એવી ટેક. શુભ. ૭

(રાગ ગોડી.)

ધયો મહેલ જોને થઈ ગઈ ગોડી, ધયો મહેલ. ટેક. ચાર પહોર કરી
ચેટની ચિંતા, પંખીડાં વજ્યાં ચારો છોડીરે ધયો. ૧ નસીબે લખેલા થકી
અધિકું મળે નહી, દીન થઈ શીદ મરે દોડીરે. ધયો. ૨ મિલકત મહેલીને
બંધુરે જીવડા, સંગે તો નાવે એક કોડીરે. ધયો. ૩ ભગતી ભજન તણી
દિશા ભુલીને મૂરખ ગયો દીશ મોડીરે. ધયો. ૪ સંત સમાગમ કરરે

શુરો થઈ, આગસ રાખશે ઓડીરે. ધર્યો. ૫ લાન વિના તને ભવમાં
ભભાવે, આશા ને પ્રશ્નાની બેડીરે. ધર્યો. ૬ અંતરયાત્રી દાસ દુર્લ્લભના
સ્વામી, તેના ગુણ ગા તન તોડીરે. ધર્યો. ૭

દોહલી વેળાના બેલી દીનાનાથ દાતા. ટેક. જન મનરંજન નાથ
નિરંજન, સવસય ભંજન બ્રાતારે. દોહલી. ૧ જગમાં અસુર જેવા તને
છે તમારી સેવા, ભયો ભવ હેવા અથડાતારે. દોહલી. ૨ કેઈથી કળાતા
નથી ભણ્યાથી ભણાતા નથી, અસુરોથી ઓળખાતારે. દોહલી. ૪ હે
દીનખંધુ હે કેડણાના સિંધુ, ભક્તવત્સળ પિતુ માતારે. દોહલી. ૫ હે
ભવતારણુ અધમ ઉધારણુ, ધર્મના ધારણુ ધાતારે. દોહલી. ૬ અંતર-
યાત્રી દાસ દુર્લ્લભના સ્વામી, સેવકને કરો શાતારે. દોહલી. ૭

હરિ નારાયણ સગાછો હમારા. ટેક. સ્વારથીયો સંસાર સકળ છે,
માતા ને પિતા સુત દારારે; હરિ. ૧ ગરભ સમે પ્રભુ જ્ઞાન પ્રકાશ્યું, જઠ-
રાથી જળવનારાંરે. હરિ. ૨ પ્રાણપતી પુરૂષોત્તમ એક પળ, નેણાંથી નવ
રહો ન્યારારે. હરિ. ૩ તન મન ધન અર્પણુ છે તમને, પ્રાણથી પ્રીતમ
પ્યારારે. હરિ. ૪ સુખસાગર એક આપનું શરણું, બીજે તો સુખના
ઉધારારે, હરિ. ૫ શરણાંગત વત્સળ સત્યસિંધુ, ખળજનને બહુ ખારારે.
હરિ. ૬ દાસવત્સળ દુર્લ્લભના દીલની, પ્રીતડી પારખનારાંરે; હરિ. ૭

મને તો તમારો મોટો ભક્તો મોરારી. મને તો. ટેક. જનમ ધર્યો
મહોર રોળ જગાવો, પછે પ્રગટે દુધાધારીરે. મને તો. ૧ વિશ્વંભર બહાવા
ખિરદ તમારું, નામ બપર જાઉં વારીરે. મને તો. ૩ જળ પહાડ પવનનારે
પ્રાણી, સરવેને પોંખોછો સંભારીરે. મને તો. ૩ શરણાંગત કેરા છો બેલી.
સેવકને પોંખો છો સંભારીરે. મને તો. ૩ શરણાંગત કેરા છો બેલી, સેવ-
કને સુખકારીરે. મને તો. ૪ શવરી સુદામા વિદુરનારે બહાવા, અહતામાં
અહલ્યા ઉદ્ધારીરે. મને તો. ૫ અસુર સભામાંથી અમળા ઉગારી, લાજ-
ભેર પાંડવ નારીરે. મને તો. ૬ ગોડી સમે દુર્લ્લભનારે ગીરવા, પ્રહેલાદ
વિપત્તિ વીદારીરે. મને તો. ૭

(રાગ ધ્રુવ્ય.)

આવો સંતો ઉમંગે ધ્રુવ્ય આદરિયે, ધ્રુવ્ય આદરિયે ભવજળ તરિયે
આવો. ટેક. વિટલુગને પણ પંચ વિષય છે, એ સુખમાં શું પચી મરીયે.
આવો. ૧ વણુ મતીયાં દુનીયાંની વાદે, ફેગટ ફેરા ના ફરીયે. આવો. ૨
સંત સમાગમ દેવને દુર્લ્લભ, કોડે કોડે જરૂર કરીયે. આવો. ૩ ધ્રુવ્ય સમે

કગ લોક અધરમી, દોડી પડે દુઃખને દરીયે. આત્રો ૪ રૂંડું કરતાં કુડું ભલે
કહેતો, દુરિજનિયાં થકી થીદ દરીયે. આત્રો ૫ જોટલી વાર સંભારીયે
શ્યામને જોટલા આપણ સંભારીયે. આત્રો ૬ દેવ રીઝે દાસ દુર્લભ કેરો,
વાયક એવારે વાવરીયે. આત્રો. ૭

નંદલાલા અમે તો તારાં દાસડિયાં, નજબાલા અમે તો તારાં દાસ-
ડિયાં, હરિહરિની પુરો આસડિયાં. નંદલાલા. ટેક. જે સુખે નામ નહિ
પ્રભુ તાકું, એ સુખ ઉપર આસડિયાં. નંદલાલા. ૧ નામ પ્રતાપ થકી જમ
પાસે, કળિજીગ લે સુખે ઘાસડિયાં. નંદલાલા. ૨ રટન કરતાં વીને દિન
રજની, દિન દેન કરતાં માસડિયાં. નંદલાલા. ૩ નામ જીત્યાવે લેગાં થઈ
નુધરાં, તો અમને પડે ત્રાસડિયાં. નંદલાલા. ૪ પ્રેમને આધીન ગોપીના
પ્યારા, પ્રેમને વશ રમ્યા રાસડિયા. નંદલાલા. ૫ નવધામાં લાગી પુરણ
લગની, આડે પહોર એ અભ્યાસડિયાં. નંદલાલા, ૬ જનમો જનમ દાસ
દુર્લભ ભયે, વૈશ્વરમાં દેજ્યો વાસડિયાં. નંદલાલા. ૭

— ૩૩૩૩૩૩ —

રાખો રાખો શરણે હવે શામળિયા, હરિ હરિ શામળિયાજી છો બહુ
બળીયા; રાખો રાખો. ટેક. શેષ મહેશ વડા તુમ શરણે, શરણુ વિના કાળે
સહુ ગળિયા. રાખો. ૧ ધ્રુવ પ્રહ્લાદ જનક સનકદિક, શરણુ થકી સવળા
વળિયા. રાખો. ૨ પોતાના ભેરે માયા તરે પ્રાણી, શ્રવણે નથી કોઈ સાંભ-
ળિયા. રાખો. ૩ ગીધ કપી ગુણીકા ગજ ઉપર, ધન્ય પ્રભુજી અદળક
દળિયા. રાખો. અકળ સ્વરૂપ સકળ અવતારે, કુકમતિયે કદીન કળીયા.
રાખો. ૪ સહાય કરો શરણાગતની પ્રભુ, સુખથી દાખલા બહુ મળિયા.
રાખો. ૬ મહેર કરી દાસ દુર્લભને મોહન, પુરવના વચને પળિયા. રાખો.

— ૩૩૩૩૩૩ —

બોલો બોલો જય જય બદરીશ્વરની, બદરીશ્વરનીરે સુનીશ્વરની
બોલો બોલો. ટેક. જય જય મચ્છ કચ્છ જય નરહરી, જય જય ધરણીશ્વ-
રની બોલો. ૨ જય જહુનાથ જુહુ જય કલંકી, રૂપભ કપિલ રૂપીશ્વરની
બોલો. ૩ જય નારદ જય વ્યાસ વિશ્વારદ, જય મોહની મુક્તીશ્વરની.
બોલો. ૪ જય પૃથુરાજ જગન જગકર્તા, જય જય દત્ત યોગીશ્વરની.
બોલો. ૫ જય હયગ્રાવ જય હંસધનંતર, સનકાદિક શૃંગીશ્વરની. બોલો,
૬ કરજોડી જય જય કહે સુમખ, જય જય જય તપસીશ્વરની. બોલો. ૭

— ૩૩૩૩૩૩ —

(સંતના મહિમા વિષે-રાગ ધોળા.)

સંત કહપતરૂ શીતળ છાયા, બળતા જીવદલાના તાપ ભુજાયા;
આલખ નિરંજન આપે તિહાં આયા, તો વૈસજનો વાય વાયરોરે. ૨

સતસંગ નીર્મળ ગંગા શોહાવે, મધ્યમ નીરે તેમાં મળી જાવે, તે પાણી
ગંગા સ્વરૂપ કહાવે, તે બલીહારી સંતના બિરૂદનેરે. ૨ સતસંગ નૌત-
મ નાવ અમારે, આવી ચઢો કોઈ બિહું છે આરે; અધિનાં પાંચનાં પાર
ઉતારે, તે ભવ દરિયા તણા ભવ મટેરે. ૩ કામધેનુ મારાં સાધુડાં કહીયે,
સેવતાં સકળ મનોરથ લહીયે; જીવ મરી શિવ સ્થેજમાં થઈયે, તે શીઘ્ર
સિદ્ધિને શું કીજીએરે. અગર ચંદન મારા સાધુ ઉદાસી, વનકટી થઈ
જાય ચંદન ખાસી; ના જીવે મક્કા મથુરાં કે કાશી, તે એરંડ વાંસ
અભાગીયારે. ૪ સંત પારસમણી જગત સકળમાં, સાચેથી સેવા કે
સેવારે છળમાં; પરસતાં લોહ ટળી જાય પળમાં, તે કુંદન થઈ જાય
કારમુંરે. ૬ ભમરી ધયળ કેરી જાત ભુલાડે, આપ બરાબર કરીને ઉઠાડે;
અંતર આંખડી સંત ઉઘાડે, તે રચના જીવો રૂપિરાજનીરે. ૭

સંત શશીસમ શી રાજકારી, અમી ઝરતાં રહ્યા વાયક ધારી; શાંતિ
કરે ત્રણ તાપ નિવારી, તે આન દસાગર ઉલટેરે. ૧ સંત ધન્યવંતરે વૈદ
હમારા, મહા ભવરોગ મટાવણુહારા; ઔષધ અમૃત જ્ઞાની ધારા છો,
પરમારથ કરે પ્રેમસુંરે. ૨ સંત સૂરજસમ પુર્ણ પ્રકાશી, મોહ માયા મ-
હારાજની વિનાશી; હંસતણાં થાય હેડાં હુલાસી, તે ઘુવડ અધરમીને ગમ
નહીરે. ૩ સંત વડા સાહુકાર વેપારી, હીરા માણેકની દુકાનો હજારી;
સમજી ઘરાક સંસકારી, તે પેટી ઉઘાડી દે પલકમારે. ૪ સંત હરી કેરા
લાડીલા હંસા, મોતી ચુને ન ખપે મરછ મંસા; અળગો કરે દુધથી જળ
હંસા, તે બગલાં જીદાં પડે બોલતારે. ૫ સંત શુરા મારા ગોવિંદ ગડિયા,
બેભાન થયા પીને પ્રેમના પડિયા; અધરમના દળમાં જઈ અડીયા, તે
સોળમા શામંત શોભતારે. ૬ અંથ પંથ કેરી નોખતો ગાળે, પાખંડના
દળને કરે પરાળે, શાખાશ રંગ દીધો રૂપિરાળે, તે જીજુનારીને ધન
જાણીરે. ૭

સુધક નાયતા સંત અમારા, દામ વિના પરમારથ દ્વારા; પાપ પકળ
ઉતારણુહારા, તે નજર કરી દે નિર્મળીરે. ૧ સંત સમાગમ દુર્લભ જ-
ગમાં, રામ અમલ ચ દિયો રગરગમાં; પૃથ્વી તોડે એવું છે બળ અંગમાં,
તો દીડી દુભતાં કમકમેરે. ૨ ધન્ય ધન્ય સંત ફરે એજ ધરણી, સંતસેવે
એની ધન્ય ધન્ય કરણી; વદન હજારેથી ના શકે વરણી, તે એક મુખે શું
બચરે. ૩ ધન્ય ધન્ય ધર જેમાં વૈશ્ણવ વસતા, હરીજન બેસે ઉઠે નિત
હસતા; ગમાર લોક ફરે ધર ઘસતા, તે પાપી પોતાને પાપે બળેરે. ૪
નિર્મળ તીરથ જ્યાં સંત ન્હાયા, મોહન સંગ અવિચળ માયા; સંત વિ-

આમ કરે જેની છાયા, તે ધન્ય ધન્ય જગમાં એ ઝાડનેરે. ૧ જે કુળમાં પાક્યા સંત સાચા, વિશ્વનું નામ વટે જેની વાચા; તહાં કને તે જમ ખાય તમાચા, તે ઇકલંતર કુળ ઉધર્મીરે. ૬ હરે હરિ જપે સંત અમારા, ગંગ ખરાખર મુખની ધારા; પ્રાણ થકી રૂપિરાજને પ્યારા, તે લેલિયે ઉઠીને ભાવશુરે. ૭

ઈતિ મુમુક્ષુનું અંગ-પ્રકરણ ત્રીજું સમાપ્ત.

***

અથ. મુક્તનું અંગ.

પ્રકરણ ૪ થું.

નરતન વસંત વિષે-રાગ વસંત.

આનંદનો દરિયો ભલે ખાવ્યો, નરતન માસ વસંત; વાળં સકળ અનહદનારે વાળે, સાંભળે વિરલા સંત. આનંદનો ટેક. જરણાની આરી ને જ્ઞાન ગંગાજળે, સત્યનું શ્રીફળ લાવે; ક્ષમા વાડી માંહી અકોધ આંખો. નિર્ભયનો મોર મગાવો. આનંદ. ૧ ઉચી સંગત લાવો ઘડીનીરે ઉઘી, પ્રેમનું કુમકુમ કાઢો; સતગુરૂ શબ્દોની ફાંટયો ભરી, અખિલ ગુલાલ ઉડાડો. આનંદ. ૨ ચોખા વિચારના સુંદર ચોખા, બહાલાને ચાલો વધાવા; રહેણીની રંભાનો મંડપ રોપ્યો, સુરતની સખિયો નચાવા. આનંદ. ૩ અશોકનાં ફાં તોરણ એપે, સુધરમ સાથિયા શોભે; અંતરમહેકે નિરાશ અરગળ, ભક્ત ભમર તહાં લોભે. આનંદ. ૫ સેવના ફુલડેથી મંડપ છાંયો, ભુક્તિની ગુથી છે જળી; વૃત્તિયો આતુર થઈ વૃજનારિયો, વસંત ખેલે વનમાળી. આનંદ. ૫ નામ નારાયણ મીઠડા મેવા, ધ્યાનને થાળે ધરાવો; લોભ કપુરની આરતિ લાગે, કોધનો ધુપ કરાવો. આનંદ. ૬ ફળફળિ શેકીને ફગવા ખતાયા, જમીને વખાણ્યા છે બહાલે; પોસલિયે રૂપિરાજ પ્રસાદી, આતુર જનને આલે. આનંદ. ૭

***

નરતન ગોકુળ વિષે.

નરતન ગોકુળમાં ગિરધારી, ખેલ કરે જુઓ ખાસ; પુરણ બ્રહ્મ કરે પરિપુરણ, આહિર ભક્તની આશ. નરતન ટેક. પ્રથમ પાપમણી હણી પુતના, ચિંતાનું ઝેર ચુરીને; ટાળ્યો પછે તરણાવત ટટો, રાજ કીધા છે રૂપિને. નરતન. ૧ ભક્તિ જશોદાએ ખાંધ્યા છે ભુધર, પ્રેમને દામણે બહાલો; હુંપદ મમપદ આડ ઉખેડ્યાં, લીલા કરે નંદલાલો. નરતન. ૨ વાદ

વચ્છાસુરને વધ કીધો, શમતા કોટી ફેરે છાયે; મોહ બગાસુર મોહને
માયો, તપશ્ચાતળા તટ મોહે. નરતન. ૩ આળસ દેત્ય અંગાસુર આંબ્યા,
સાધન બાળક સહાયાં; એક ઘડી માંહી એ દેત્ય માયો, અલંકૃતિ
આયો. નરતન. ૪ ભણતર બ્રહ્માનો ગર્વ ગળ્યો છે, છોભા પડ્યા ગુણ-
સિંધુ; ધન્ય વૃદાવનમાં ચારે ધેનો, દયારૂપી દીનબંધુ. નરતન. ૫ ક-
રૂણા કુંવારકા વરત કરે છે, શીતળતા રત સારી; અલે કદંબે ચઢી અલ-
બેલો, નહાલ કરી મજનારી. નરતન. ૬ દુરીજન મેઘ ચઢ્યા દુખ દેવા,
ધ્યાન ગોવરધન ધાર્યો; રૂપીરાજ પ્રભુ ગોકુળ રાખ્યું, ઇંદ્રનો ગર્વ ઉતાર્યો.
નરતન. ૭

(રાગ આશાવરી—પ્રેમલક્ષણા ભક્તિ વિષે.)

જીવો મારા પ્રાણજીવન હુંતો વારીરે, તમપર બહાલીડા; જીવો મારા
ટેક. પ્રાણથી પ્યારા નેણાંના તારા, હૈડાનારે હાર મનહરનારા. જીવો. ૧
હસી હસી દિલ લીધાં હેરી, આ ચિત લીધાં હેરી; લાગ્યારે જગકેરાં સુખ
ઝેરી. જીવો. ૨ કોટી કલપ વીતે પણ દુર રહેતાં, એ દુખરે થાકે ફણીધર
કહેતાં. જીવો ૩ લણી લણી લ્યુંરે ભામણિયાં, કેઇ પેરેરે કીધાં છે આ
કામણીયાં. જીવો. ૪ નેણ કટારી મોહન મારી, ધાયલરે થઈછું હુંતો ગિરિ-
ધારી. જીવો. ૫ જોઇને જીવુંછું કશું કામ ન સુઝે, બીજુંરે કોઈ આમાં
શું બુઝે. જીવો. ૬ રાજ રૂપાળા દાસ દુર્લભના રસીયા, કૌતકરે વીના
બહાલા શું હસીયા. જીવો. ૭

બહાલીડા મને બહાલા રહેજ્યો, લાડીલા મને બહાલા રહેજ્યો; ચાત-
કરે ચહાય જેમ સ્વાતીને, બહાલીડા મને. ટેક. હરીચલ પંખીનું હેત લક-
ડમાં, તેવીરે પ્રીત હરીજન તડમાં. બહાલીડા. ૧ માંછલડીની જળ સંગે
માયા, ભુધરરે એવા મારે મન ભાયા. બહાલીડા. ૨ લોભી નરની ધનપર
લગની, પ્યારીરે લાગે એહેવી રજ પગની. બહાલીડા. ૩ મોહેરે મુણી
મણીધર ડોલે, દીલડારે ડોલો મારાં એ તોલે. બહાલીડા. ૪ કામીને જ્યમ
કામની પ્યારી, એહેવીરે અવિચર રહો યારી. બહાલીડા. ૫ પતંગને દીવ-
લડો પ્યારો, માધવરે એહેવો ભાવ રહો મારો. બહાલીડા. ૬ ચકોરને જ્યમ
ચંદ્રમા બહાલો, દીલમારે દુર્લભનારે મહાલો. બહાલીડા. ૭

રાગ ગરબી—પ્રેમલક્ષણા ભક્તિ વિષે.

લાગી લાગીરે મને લાગી લટકાળાજીની પુરણ લગની લાગી. ટેક.
આનંદનો દરીયો ઊભરાણો, ભાવટ ભવ કેરી ભાગી. લટકાળા. ૧ લાખ
ફેરા સમ ખાઇને લાલચ, ત્રણે ભુવનકેરી ત્યોગી. લટકાળા. ૨ સુંદર

શામના ચરણમાં સજની, આંડે પહોર અનુગામી. લટકાળા. ૪ નાકકંઠાં જેવી લાગે લજ્જમણી, નિર્લજ્જ દુનિયાં નામી. લટકાળા. ૫ હાથે કરીને મારે માથે હરીનું મેહેણું લીધું છે મેં તે માગી. કટકાળા. ૬ દુર્લભના દીલમાં પ્રભુ વસીયા, નિર્ભય મોખત વાગી. લટકાળા. ૭

તાણી તાણીરે લીધાં તાણી, મારે વહાલીડે ચી ડલાં લીધાં તાણી. ટેક. ઝેર થયાં જગનાં સહ મુખડાં, લાવણ્યમારે લોભાણી. મારે. ૧ લોક-ડીયાં તણી લાગે ન લાભું, ભાવતી બોલે બલે વાણી. મારે. ૨ શિર પર શેષ મહેશનો સ્વામી, ધીંગા ધણી વૃજદાણી. મારે. ૩ ચિન્તામણી અણ-ચિન્તવી વાધી, કીચારે ભવની કમાણી. મારે. ૪ પોસલીયે મેં તે અમૃત પીધાં, ભાવે તે કેમ હવે પાણી. મારે. ૫ દીલડાં પ્રોયાં છે માટે ડોહ દીવાની, જીવડલાં શું શકે જાણી. મારે. ૬ દુર્લભના દીલમાં પ્રભુ વસીયા, વાસણીયેરે વેંધાણી મારે. ૭

~~~~~

વારી વારી જાઉં વારી, મારા વહાલીડાના મુખડલા પર વારી. ટેક. એ મુખડે મુને એક પલકમાં, ભવજળ છુડતાં ડગારી. મારા. ૧ એ મુખડાના દરશન માટે, ત્યાગી થયા ત્રીપુરાસી. મારા. ૨ દેખતામાં થાઉં હરજે દીવાની, ઈંદ્રને જાણું લીખારી. મારા. ૩ વણ દીકે ઘેલીતુર ફેંકું છું, ધ્રુવું છું નેણે જળ ધારી. મારા. ૪ આરોગનું નથી આખદ જગમાં, નાહી ન જાણે કોઈ મારી. મારા. ૫ કોટીક વેદ બલે મરો કુટી, કોઈની ન લાગે આમાં કારી. મારા. ૬ દુર્લભના દિલમાં પ્રભુ વસિયા, મનના ચોર મોરારી. મારા. ૭

~~~~~

દાસી દાસીરે હું તે દાસી, મારા વહાલીડાની લખ દેરા હું તે દાસી. ટેક. અણતેડયા મારે આંગણે આવ્યા, કોટીક ગંગા કાશી. મારા વહાલી-ડાની. ૧ સેવા લીધી છે કરી શરનારે સાટાં. હરામીજનને તે હાંસી. મારા વહાલીડાની. ૨ સો શીર બોધ્યે તે એ સુધા, અલખેલો અવિનાશી. મારા વહાલીડાની. ૩ તેવીશ કોટીથી નેહ ટળી ગયો, ચિન્તા ભાગી ચોરાશી. મારા વહાલીડાની. ૪ નરક થકી મને નરસી લાગે, અજ્ઞાનીયાંની આશી. મારા વહાલીડાની. ૫ શ્રીમુખે કહી સહુ સાંભળતાં, મને ખવાસણુ ખાસી. મારા વહાલીડાની. ૬ દુર્લભના દીલમાં પ્રભુ વસિયા, વાલ્યમ અક્ષરવાસી. મારા વહાલીડાની. ૭

પ્રાર્થના.

(રાગ ગરબી.)

મારા સાચા સનેહીરે, બદરીપતિ બાપલીયા; મને ભારે ભરૂંશોરે, જખું તારા બાપલીયા. ૧ અંત વેળે તો અળગારે, સગાં સહુ સ્વારથીયાં; આજ હરીજન બહાદારે, પુરા પરમારથીયા. ૨ આવી અંત સમામારે, ઉગારો તો ઉગરીયે; નાથ મારીનો લજ્યારે, જનારી નથી જરીયે. ૩ મારા ધર્મ-ધુરંધરે, અનાથના નાથ અરે; પ્રભુ પતીત પાવનરે, નોંધારાં આધાર હરે. ૪ ગરૂ ગરીબ નીવાળરે, પ્રભુ મારા પ્રાણપતિ; અરે અંતરજામીરે, સુધારી છો મારી ભતિ. ૫ મરછ કરછ મનોહરે, વરાડ નૃસિંહ વિભુ; વેદ વ્યાપક વામનરે, ભૃગુકુળ ભાણુ પ્રભુ. ૬ અન્નેઠ્યા અધિપતિરે, સીતાપતી શોક હરો; વજરાજ વિહારીરે, સેવકની સહાય કરો. ૭ બળ બુદ્ધ કલંકીરે, દયા કરો દત્ત હરે; હરિ હંસા પૃથુ પ્રભુરે, કલ્યાણનાં કંત કરે. ૮ હરિ નારદ હયગ્રીવરે, વળી વદે વ્યાસ હરે; દાસવત્સળ દાતારે, હરો ભવ ત્રાસ હરે. ૯ નાભિરાજના નંદરે, દયા લાવી દ્રુપ્દી કરો; સરતી-સુત મોહનરે, કપિલજી કબી હરો. ૧૦ ધિગિહાલ ધનવંતરે, વિધીસુત ચાર વિભુ; દાસનું દુઃખ જાણીરે, બહારે ચઢો જજ પ્રભુ. ૧૧ પ્રહલાદની પીડારે, હણી તતકાળ હરી; તેલ કઢાઈ તાતીરે, સુધન્યાની ટાઢી કરી. ૧૨ રસિયા કાજ રાખીરે, પંચાળીનાં ચીર પુર્યાં; પોતાના જાણી પાંડવરે, હરી તમે દુઃખ હર્યાં. ૧૩ એક નામે અજમેળરે, ઉધારિયો એજ પળે; ગુણકા ગુણ ગાતારે, તરી ભવ તેજ પળે. ૧૪ વણુ આચારી વાંદરે, ગણ્યાં નિજ દાસડીયાં; ગિધ પંખીને ગોલોકરે, વસાવિયો વાસડિયાં. ૧૫ ગજરાજને ગોવિંદરે, ઝુંડે ગ્રહો જોહ સમે; હરિ બંધન હરવારે, ઉભયતા એહ સમે ૧૬ પાર વિનાના પાપીરે, તાર્યા પ્રભુ ટેક ધરી; દ્રઢ કાળજી માફરે, નચિંતો છું હું તો હરી. ૧૭ વિદ્યાસિને વાલમરે, દગો કરયે દોષ અડે; વત વાદતાં વિકલરે, કુવા માંહિ કોશ પડે. ૧૮ સતિ નારી લુપ્તાતારે, પતિ કેડે માપ ઘટે; શિષ્યનું સત્ય જાતારે, ગુરૂજનું માન મટે. ૧૯ સુરવૃક્ષને છાંયેરે, ખેડે જ્યારે દેહ બળે; ત્યારે કલપતરૂનીરે, વડાઈ તો વેગે ટળે. ૨૦ સિંહ ભરખ શિયાળેરે, લીધો ત્યારે સિંહશાનો; મોરલી સુણી મધુરીરે, ન ડોલે ભુજંગ શાનો. ૨૧ પતરાખો પ્રભુજરે, મારી આજ ભાવલિયા; નવ થઈએ નમેરારે, દયાળુ છો નાવલિયા. ૨૨ બહાલા કઠણ વેળામારે, સગું કોઈ કેનું નથી; નાથ છો નિરમાનીરે, આવ્યાં કેમ માન અતિ. ૨૩ દાસ પીડાતો દેખીરે, દીલે નવ લાવો દયા; ત્યારે ગીતામાં ગોવિંદરે, કપાનિધિ કેમ કહ્યા. ૨૪ મોટો નામનો મહિમારે, વખાણુ છે વેદ સદા; આપનું બિરૂદ એવુંરે, જુડી જાય કેમ કદા. ૨૫ હેકું નાખે ન હરિચલરે, અહર્યું

પગે એક વરા; મેં તો સેવ્યાં છે ચરણારે, ઉમંગે અનેક વરાં. ૨૬ ધુળ ચપટી લીજાયેરે, તાળી લેશે મુર્ખ મળી; બિરદ બાનાનુ જાશેરે, વિચારીને બે બે વળી. ૨૭ અરે અવગુણુ બેતારે, પ્રભુ કેમ પાલવશે; પેટમાં મારે પાટુરે, જનેતા તો જાળવશે. ૨૮ અચ્ચાં ન્યાળે નપખારે. મળે કયારે માવડલી: એમ બેઉછું જીવનરે, વળી વાટકલી. ૨૯ સંત લેઈ સંગાથેરે, પધારોને પ્રાણપતી; દિલ શુદ્ધથી દુલ્હનરે, ચહે તવ ચરણુ રતી. ૩૦

(રાગ કાફી—મનને શીખામણુ વિષે.)

મનડા કહ્યું માફરે, માની લેને મનડા કહ્યું માફરે ટેક. માની લેને કહ્યું માફ, ચોરાશીનું મટે બાફ; વારે ચારે તને ચાફરે. માની. ૧ માયામાં તું સુખ માને, ધ્રુજે છે હરીને ધ્યાને; સતસંગે લાજે શાનેરે. માની. ૨ ઝાંઝવાનાં પાણી બેઈ, પિવા દોડે પ્રિત પ્રાઈ; રખડી મરીશ રોધરે. માની. ૩ ચપળતા પડી ચુલે, જગમાં બેહાલ ઝુલે; ભર્મણામાં શિદ ભુલેરે. માની. ૪ વિષયોની ગમે વાતો, ગોવિંદાને નથી ગાનો; અવળાઈ ઘણી આનોરે. માની. ૫ બદરીપતીને બેલી, કરીલે કપટ મહેલી; સુધારીલે બાજી છેલ્લીરે. માની. ૬ રૂપિરાજ હરી રીઝે, કામ એવું કરી લીજે, પ્રભુરસ નીત પીજેરે. માની. ૭

મનનો વિશ્વાસ ન કરવો તે વિષે.

મનની ન કોઈ કરોરે પતિજ પાપી, મનની ન કોઈ કરોરે. ટેક. કોઈ ન પતિજ કરો, દિન દિન બાહુ ડરો; તો સહજે ભવ તરોરે. પતિજ. ૨ બાંધિયે તો નાવે બાંધે, લાપડું માયાને ધાંધે; કહ્યું છે પંચમ રક્ષેરે. પતિજ. ૩ ઋષભ પ્રભુએ પેખ્યું, મનને લાગાડી લેખ્યું; સિદ્ધિયો સ્હામું ન દેખ્યુરે. પતિજ. ૪ સુભરી રૂપિયે જાણી, મનની પતિજ આણી; તપ થયું ધુળધાણીરે. પતિજ. ૫ મનને ભરૂંસે રહ્યા, સિદ્ધને સાધક વહ્યા; પરાશર પડી ગયારે. પતિજ. ૬ રૂપિરાજ રીને એવી, મનની પતિજ કેવી; જુગારીની માયા જેવીરે. પતિજ. ૭

મનના અજબ ખ્યાલ વિષે.

મનુવો અખંડ કરેરે, અજબ ખ્યાલ મનુવો અખંડ કરેરે. ટેક. મનુવો અખંડ કરે, પળમાં પાખંડ ધરે; પળમાં બ્રહ્માંડ કરેરે. અજબ. ૧ પળમાં મજુર બને, પળમાં તો મુર બને; કાયરૂ ફૂર બનેરે. અજબ. ૨ પળમાં વાંદર જેવું, પળમાં ઉંદર જેવું; પળમાં તો ખર જેવુંરે. અજબ. ૩ પળમાં ભુપાળ બને, પળમાં ગોવાળ બને; પળમાં શિયાળ બનેરે. અ-

જળ. ૪ પળમાં તો કોધ રૂપ, પળમાં તો ચોધરૂપ; પળમાં વિરોધ રૂ-
પરે. અજળ. ૫ જુવે ન કુદામ કામ, કરે એનું ધારું કામ; હરામીની
ખહુ હામરે. અજળ. ૬ લોક વેદ તણી લાજ. માને નહિ દગાખાજ; રીસ
આણે રૂપિરાજરે. અજળ. ૭

મનને વશ કરવા વિધે.

ચપળ ચોર મનરે, જીતો સંતો ચપળ ચોર મનરે, કરો વશ ચપળ
ચોર મનરે. ટેક. જ્ઞાનની લગામ ધારો, સુમરણ દામ ધારો; વિપયા રાતખ
વારોરે, કરો. ૧ નપના તો તાજખીયા, વૈરાગને દોરે વણીયા; ચાખક
ગુરૂ ખણ્યારે. કરો. ૨ સંતસંગરેત માંહિ, ક્રમાજીના ખેત માંહિ; થકવો
કેરવી ત્યાંહિરે કરો. ૩ પવનનો થાંભ થાપો, ચોડાં સોડાં સીડી માપો;
મન જૂતડાને આપોરે. કરો. ૪ સન ગજ મતવાલો, જ્ઞાનનો અંકુશ આલો;
ભગતી ભજન ભાલોરે. કરો. ૫ કામ કોધ લોભ મોહ, ચારના ઉપર દ્રોહ;
ચરણે જંજીર લોહરે; કરો. ૬ શિખામણ દેહ છેજ્જી, દેશે માં ધીરજ
મહેલી; રૂપિરાજ રામ બેલીરે. કરો. ૭

(રાગ ગરબી-ધીરજ વિધે.)

ધન્ય સંતોનેરે ધીરજ રાખી ધરથી ન હગ્યા દુરિજનિયાંના ધરથી;
ધન્ય સંતોનેરે. ટેક. જ્ઞાન ભસે પણ જ્ઞાન સાચું ભસાય નહિ કુંજરથી;
ધન્ય. ૧ વાંદરાનાં દાંતિયાને વાટે, ન થાય તેવું નરથી; ધન્ય. ૨ પાંચ વર-
સના પ્રહેલાદજીની, છાતી કઠણ વજરથી; ધન્ય. ૩ હજાર વાને હરકત
પહેાંચી; પાંડવને પામરથી; ધન્ય. ૪ રોજ રગડગત વેડી વિભીષણ,
ઉછર્યા તે અવસરથી; ધન્ય. ૫ હરીશ્ચંદ્ર હેરાન થયા પણ, નવ તોડયું
નટવરથી; ધન્ય. ૬ રૂપિરાજ ખલિહારી બળને, તોડયું ગોરના ધરથી;
ધન્ય. ૭

વૈરાગ વિધે.

ધન્ય ગોપીચંદરે વૈરાગને જાઉં વારી, મમતા સર્વસ નાખી મારી;
ધન્ય ગોપીચંદર. ટેક. સહેજ વાતમાં તજ સોળસે, નવજોખનિયાં નારી;
ધન્ય. ૧ જેર થયા જરિયાની જામા, ટુટેલી કંથા ધારી; ધન્ય. ૨ સોના
તણા સુખ પાક તજ્યા વળી, પગમાં નહી પે મારી; ધન્ય. ૩ પડી મુકી
જુઓ એક પલકમાં જગજગ કનક કચારી; ધન્ય. ૪ કનક થાળ પકવાન
તજીને, વન વન અલેખ પોકારી; ધન્ય. ૫ સુખ સંપત સંસાર સાહેબી,
સ્વપને નવ સંભારી; ધન્ય. ૬ રૂપિરાજ રીઝીયા વૈરાગે, વાલ્યમ કુંજવિ-

હારી; ધન્ય ગોપીચંદરે વૈરાગને જાહે વારી. ૭

પ્રેમભક્તિ વિષે.

ધન્ય ગોપીજનરે પ્રેમપણે હદ વાળી, વશ કરી લીધા શ્રી વનમાળી;
ધન્ય ગોપીજન. ટેક. લોક કુદુંગની લાજ તજીને, બિરદરાખ્યું બિરદાળી;
ધન્ય. ૧ માત પિતા મૃત બંધવ મેહેલ્યાં, ખાવોદ ન શક્યા ખાળી; ધન્ય.
૨ વાંસલડીનો શબ્દ સુણુંતાં, તનની શુદ્ધી યાળી; ધન્ય. ૩ નફ્ટલોકની
હરકત ન ગણી, બરકત નાંખી બાળી; ધન્ય. ૪ લક્ષ્મીથી ઘણી મોટપ
લીધી, કુણુ બિચારી કાળી; ધન્ય. ૫ કોટિ ભુવનના કરતા સાથે, રાત
દીવસ રંગતાળી; ધન્ય. ૬ વાહ વાહ રૂપિરાજે વૃજની, ભક્તિ અલૌકિક
ભાળી. ધન્ય ગોપીજનરે. ૭

મુક્તના સમજણ વિષે.

ધન્ય મુક્તની સમજણ વિષે.

ધન્ય ધન્ય સમજણુરે જનકરાયની જાણું, વંદન કરીને નિત્ય વ-
ખાણું; ધન્ય ધન્ય સમજણુરે. ટેક. અખલત જોતાં દંદ્ર બરાબર, મોહ
તણે મુખ છાણું; ધન્ય. ૧ પીનાં હરીરસ હલેલી સળગી, દીલડું નવ
હલેળાણું; ધન્ય. ૨ એકાંતે છળવા આવી અપછરા. ચોગીનું મન જ-
ણાણું; ધન્ય. ૪ શુળી અને સિંહાસન સરખાં, લેટ બરાબર નાણું; ધન્ય.
વૈરાગના ઉપર હદ વાળી, ગાદીનું કામ ગણાણું; ધન્ય. ૬ રૂપીરાજ બલી-
હારી રાયને, હરદમ નામ જપાણું. ધન્ય. ૭

મુક્તના આનંદ વિષે.

ભલે શુકન થાયો સારા, આનંદ છેરે લોલ; મળો લાકડાંના ભારા,
આનંદ છેરે લોલ. ૧ ભલે નવે ગ્રહો રૂઠો, આનંદ ભલે દુષ્ણે મેહ ભુઠો,
આનંદ. ૩ ભલે પુષ્પ લેઈ પુજે, આનંદ. ભલે ધુળ નાખી ધ્રુજે, આનંદ.
૨ ગુણો ગુણિયલ કે ગાડો, આનંદ. ભલે ફાવે એમ ભાડો, આનંદ. ૫
મણી રોચુવો કે રંડી, આનંદ. ભલે પરખે પાખંડી, આનંદ. ૬ રૂપીરા-
જના રૂદીયે, આનંદ. બ્યાપી રહ્યો છે સદાચે, આનંદ. ૭

કોઈનો ખુટયો ન ખુટે, આનંદ છેરે લોલ; ચોર હાકમન ભુટે, આ-
નંદ. ૧ ભલે મળો હાથિ હોડો, આનંદ. ભલે બધીખાને બાંધો, આનંદ.
૨ ભલે રહું સદા ભોગી, આનંદ. ભલે રોજ રહું રોગી, આનંદ. ૩ ભલે
મળો ભુખી માણ, આનંદ. ભલે મળે રસોઈયો તાણ, આનંદ. ૪ ભલે
થિરે આન થાયે, આનંદ. ભલે અપમાન આપે, આનંદ ૫ બહેમ બળી

થયાં વાની, આનંદ. દ્રઢ કાળજી છે ધ્યાની, આનંદ. ૬ રૂપિરાજ રામ
રીએ, આનંદ. હવે કામ એજ કીજે, આનંદ. ૭

આ તે સાચું કે સ્વાયં આશુ થયુંરે લોહ; જગત જાણે છે ખપનું,
તે ક્યાં ગયુંરે લોહ. ૧ માયા મરેલી રી ભાળું, આ શું થયુંરે લોહ;
કામ કળિજીગનું કાળું, તે ક્યાં ગયુંરે લોહ. ૨ આખું જગત લાગે અવળું,
આ શું થયું સગાં કામ કરે સરળું, તે ક્યાં ગયું ૩ સુખ દુઃખ થયું
સરળું, આ શું થયું નેણાં ભરી લોક નિરળું, તે ક્યાં ગયું ૪ કાણું
લાગે છે દ્રિવાનું, આ શું થયું પાપ પુન્ય તાણું પાનું, તે ક્યાં ગયું ૫
જમણ લાગે વેઠ જેવું, આ શું થયું નરકચોરાશીનું દેવું, તે ક્યાં ગયું ૬
રૂપિરાજ રામ રાજી, આ શું થયું મન મેવાશી પાજી, તે ક્યાં ગયું ૭

હવે કુણ જાય કાશી, ચિંતા ટળીરે લોહ; મળ્યા વૈકુંઠવાસી, વેળા
વળીરે લોહ. ૧ શિદ વાત રાખું છાની, ચિંતાં મને વાત લીધી માની,
વેળાંર કેફ કારમી ચઢી છે, ચિંતાં ગાંઠ પ્રેમની પડી છે, વેળાંર અસલ
વાત ઓળખાણી, ચિંતાં કિયા જનમની કમાણી, વેળાં ૪ ખલક સર-
જનહાર ખોળ્યો, ચિંતાં હરખનો સમુદ્ર છોળ્યો, વેળાં ૫ જગત તર-
ખલાશું જાણું, ચિંતાં મોક્ષ જીવનાં હું માણું, વેળાં ૬ રૂપિરાજ રામ
રાજી, ચિંતાં દુરિજન બળે દાઝી, વેળાં ૭

~~~~~

રાગ કેદારી-દુરિજનના સંગનો ત્યાગ કરવા વિશે.

નહિ કંઈ નહિ કંઈ નહિ કંઈ. દુરિજનિયાંની સંગત નહિ કંઈ. ટેક.
વસ્તીમાં વસવાનો નહિ જોગ આવે, તો જંગલમાં ફરતો ફરું. દુરિજનિયાં.
૧ રાજદ સુણવે આવે શ્રવણોમાં ચસકા, તો ભાળી ભાળી નેણે જળ ભરું;
દુરિજનિયાં. ૨ પાસે બેઠા થકી વાસ પડે છે, તો અડવાથી ઉલકી મરું,
દુરિજનિયાં. ૩ સમરણ તાર તોડાવે છે સેહેજે, તો ધીરજ કેમ કરી ધરું;
દુરિજનિયાં. ૪ વાટે ને ઘાટે જતાં જતાં નિત્ય વળગે, તે જંગલનું જાણે
જાંખરું; દુરિજનિયાં. ૫ શુભીનું દુઃખ હજી કાંકે સાંકે, તો દુરિજનથી
હું તો ખહું કંઈ; દુરિજનિયાં. ૬ દુરિજનથી રૂપિરાજને દાવો, તો પાપીનું
સુખ થજો પડું; દુરિજનિયાં. ૭

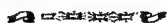
~~~~~

સંત સમાગમની ઇચ્છા વિશે.

જો મળે જો મળે જો મળે, રૂડો સંત સમાગમ જો મળે; ટેક. ત્રિ-
વિધી તાપ જુએ તેજ વેળા, તો શીતળતા અંગે દળે; રૂડો. ૧ રૂદિયા નગર-

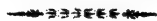

માથી સાવ ઉચાળે, તે અવગુણ સરવે ઉચળે; રૂડો. ૨ આતમ લક્ષ તણી અગનીમાં, તે મોહનાં મુળ બધાં બળે; રૂડો. ૩ સાગર માંહી બળે જેમ સરિતા, તે ભગવંતમાં વરતી બળે; રૂડો. ૪ ધર્મ સનાતનમાં થાય દ્રઢતા, તે વૈરાગની અવધી વળે; રૂડો. ૫ ભક્તિ વિના બીજું બાન રહે નહિ, તે જ્ઞાન હિમાળે મન ગળે; રૂડો. ૬ રૂપિરાજ વારી સાધુની સંગત, તે જીવદશા જીવની ટળે; રૂડો. ૭

ધર્મનું સ્થાપન કરવામાં શુરવીરપણા વિશે.

નહી ભડે નહી ભડે નહી ભડે, પાછાં પગલાં હવે હું તો નહી ભડે. ટેક. સમરણ બખતર પહેલે રીરીરે, તે અહંબ્રહ્મ મુખે ઉચડે; પાછાં પગલાં. ૧ તુળસી પાન મુખમાં લેઈ મુકું, તે પ્રથમથી ડાભ પાથડે; પાછાં પગલાં. ૨ સત શમશેર લખા કર ખાંડું, તે શીશ ઉતારીને સંચડે. પાછાં. ૪ કામ ક્રોધ મદ લોભ મળે, તે કાપી કાપી કટકા કડે; પાછાં. ૫ અધર્મ વાઘનો અંતજ આણું, તે હુંગસિંહને હુંડનો ફડે; પાછાં. ૬ રો-કાણુહાર રૂપિરાજને કુણુ છે, માડે કે પોતે હું મડે; પાછાં. ૭

દેહાભિમાન તજવા વિશે.

કુણુ કરે કુણુ કરે કુણુ કરે, ગંદી દેહનો અભિમાન કુણુ કરે. ટેક. પૃથ્વી પવન જળ અગની ગગનની, તે ગાંઠ પડી છે તે તો નરે; ગંદી દેહનો. ૧ લેંટ લાળ ગળફાનું ભરેલું તો બોણુ પાનાની પેડે ખરે; ગંદી દેહનો. ૨ પાચ પડ મળમુવને, તે રાત દિવસ ઝરતુંજ રે; ગંદી. ૩ હાહ પંજરપર ચામડું ચાળું, તે લોહી બધે ફરતું ફરે; ગંદી દેહનો. ૪ ન-ખથી શીખા મુધી નરક ભર્યું છે, તે દેખી જોતાં દિલડું કરે, ગંદી દેહનો. ૫ પાણીતણા પરપોટાની પેડે. રહેવાની ધીરજ કુણુ ધરે; ગંદી દેહનો. ૬ તનનો માલ રૂપિરાજે તપાસ્યો, તે કાપી કાપી મન થરથરે; ગંદી ૭

રાગ કાફી-માયાપર સ્થિતિ વિશે.

કાયરનું નહિ કામ, ન્યારો ભાધ પંથ અમારો; કાયરનું નહિ કામ. ટેક. પેટ કઠારી પહેરીને પહેલેથી, સંચરવું સંગ્રામ; ન્યારો ભાધ. ૧ ત્રણે ભુવનના મુખની તૃણા, હબાર વાર હરામ; ન્યારો. ૨ વિપથી જનને વેણુ અમારાં, દીધા જાણીયે કામ; ન્યારો. ૩ સ્નેહ સમાધી ધ્યાસ ઉધાસે, નાલીયે રટવું નામ; ન્યારો. ૪ અષ્ટસિદ્ધિ નવનીધિ લાગે, ગંડીચોર ગુલામ; ન્યારો. ૫ આ દુનિયામાં ડેરા દીધા, માયા પાર મુકામ; ન્યારો. ૬ રૂપિરાજ આનંદ રહે નિત, જાતાં તન ધન ધામ; ન્યારો. ૭

મરજીવા રસ માણેરે, જીવે તેને ભેદજડે નહિ; મરજીવા રસ માણે.
ટેક. અઢાર ભારમાં અમરખૂટી, ચેળી વીરજા બાણેરે; જીવે તેને. ૨
આંખે ધંધા કઠે કોયલી, જીખ્યો ઉઠે મરે બાણેરે; જીવે. ૨ મરણ ધારીને
મહા જળે જાય તે, અમુક્યાં મોતીડાં આણેરે; જીવે ૩ એરણ હોય તો
હીરો જાણીશે, પદ્માશે નહિ પહાણેરે; જીવે. ૪ દોર ઉપર નટ આંડે
ખેલે. મોજ મળે તે ટાણેરે; જીવે. ૫ તેજ ભરેલી ત્રાંસળી જળવી, સેહેર
તપાસ્યું એક શાણેરે; જીવે. ૬ રૂપિરાજ મતનો અમૃતરસ, ચખાય નહિ
રંક રાણેરે; જીવે. ૭

—*—*—*—*—

જીવને માયાનું આવરણ છે તે વિષે.

જીવ તાણું નહિ જોર, હિંડી શકે પંથે અમારે; જીવ તાણું નહિ જોર.
ટેક. હાંડવા જાય તો હરકત મોટી બર ધંધો વન ઘોર; હાંડી શકે. ૧ અતિ
વિકટ છે મારગ આડા, કુટુંબ પહાડ કઠોર; હાંડી શકે. ૨ ધન વિદ્યા મદ
ને વળી મમતા, આડા થુવરના ઓર; હાંડી ૩ દશે દિશામાં વાંટી વળ્યા
તે, ચાવશે ખાપરા ઘોર; હાંડી. ૪ મેઘ ઘટા જોધ નાચ્યા માંડે, કદળી
વનનાં મોર; હાંડી. ૫ શરદ પુનમની સુરતા સાંધે, ચાંદો જોધ ચકોર;
હાંડી. ૬ રૂપિરાજ જળકુકડી રાહે, ધીર ધરે નહિ ઢોર; હાંડી. ૭

—*—*—*—*—

જ્ઞાની પુરૂષનો આધ આસુરી જીવને ન લાગે તે વિષે.

ઓધકમાં નહિ બાધ, પાત્રમાં પાપ રહ્યું છે; ઓધકમાં નહિ બાધ.
ટેક. પારસ પરશે હેમ ન હોય તો; આયસનો અપરાધ. પાત્રમાં. ૧ પલળે
નહિ પાપાણુ કદાપી, ઉંડું નીર અગાધ પાત્રમાં. ૨ સરાવનારો કહોને શું
કરે, અવળચાંડીનું આધ. પાત્રમાં. ૩ દરપણમાં રવિ પુરણ ન દરશે,
દુણીની કયાં કહું દાદ. પાત્રમાં. ૪ સુરજ ઉગે સરવે દેખે, ઉલુક દે અપ-
વાદ. પાત્રમાં. દેવ જગામાં દારા દેખી મેલે છે મરજદ. પાત્રમાં. ૬ સર્વે
સુણે રૂપિરાજની રચના, સરખો ન લાહે સ્વાદ. પાત્રમાં. ૭

—*—*—*—*—

નામ સ્મરણના મહિમા વિષે.

નરનારાયણ નરનારાયણ જીભહાડી તું જપરે, ચંચળતા ચતુરાઈ
ચરણમાં અરપરે નરનારાયણ, ટેક. નરનારાયણ નરનારાયણ નામ મંત્ર
મોટો, ભવજળા દરિયાવ નાવ જીગલ નામ જોટો. નરં ૧ નરનારાયણ
નરનારાયણ જાપ એજ જાદુ, વેરી વશ થાયે કામ કોધ ને વિવાદુ નરં ૨
નરનારાયણ નરનારાયણ નામે તોપ ઝોળો, તોડે અજ્ઞાન કોટ ટળે મોહ
ટાળો. નરં ૩ નરનારાયણ નરનારાયણ નામ બડી ખૂટી, જન્મ મરણ
જખર રોગ તરત જાય ટુટી. નરં ૪ નરનારાયણ નરનારાયણ નામ શુકન

સારા, અગણીત અવયોગ યોગ ના નહે નકારા. નર૦ ૫ નરનારાયણુ નરનારાયણુ નામ મોટી સિદ્ધિ, નરક તુલ્ય અવર સકળ રિદ્ધિ નિદ્ધિ. નર૦ ૬ નરનારાયણુ નરનારાયણુ નામ મોટી માળ, રૂપિરાજ કહે નિવાર-જનાર વિધરાજ. નર૦ ૭

સરસ્વતી

મહી મુક્તની સ્મરણુ ભક્તિ વિધે.

નરનારાયણુ નરનારાયણુ જપરે કરમાળા, ચપળતાની ચાક્ર બદલ મહેલ ખીજ ચાળા. નરનારાયણુ. ટેક. નરનારાયણુ નરનારાયણુ બોલ મારી નાલી, વ્રખ ચોરાશી લેંટ તુલ્ય દુર થાય કાલી. નર૦૧ નરનારાયણુ નરનારાયણુ સમર મારી છાતી, હરદમે હજારવાર ગ્રીવા રહેને ગાતી. નર૦ ૨ નરનારાયણુ નરનારાયણુ બોલ નાક મારા, ત્રિવેણીની તીર માંહી પાકને ચોકારા. નર૦ ૩ નરનારાયણુ નરનારાયણુ નામ બોલ નેણા, કોટી ભમર શબ્દ તુલ્ય કાન સુણુ વેણા. નર૦ ૪ નરનારાયણુ નરનારાયણુ ઉચર નવસે નાડી, રગરગમાં ભજન રંગ પાસ દેને પાડી. નર૦ ૫ નરનારાયણુ નરનારાયણુ નામ બોલ મનરે, નખથી શિખા સહેત તુંનો નામ બોલ તનરે; નર૦ ૬ આઠ પહોર આજ ઉઘમ વીર હાંક વાગી, રૂપિરાજ રોમ રોમ નામ ધુન્ય લાગી. નર૦ ૭

(રાગ ગરબી—દિલની રામાયણુ.)

દિલમાં દેખીલ્યોરે દેખીલ્યોરે, રઘુ સાથજનો ખુબ રંગ ખીલ્યોરે; દિલમાં. ટેક. હારે ગંગ સરણુ તો શાન્તવૃત્ત શુરી, નિત્ય ન્હય તેના દોષ થાય દુરી; હારે ગ્રેમ કોટમાં અજ્યે. ધા પુરીરે. દિલમાં. ૧ હારે પર-માન્થ તો દશરથ પિતા, માત કૌશલ્યા હરિગુ ગુ ગાતાં; હારે શુદ્ધિ તો જાણુજો સી પારે. દિલમાં. ૨ રહીરે બ્રહ્મ હવેલીમાં રામ રામ હીરો, જપ અજપા ધનુષ્ય બાણુ ધીરો; હારે વડો વિવેકી લક્ષ્મણુ વીરોરે. દિલમાં ૩ હારે શુદ્ધ ધર્મ ધારજો વસિષ્ઠ સ્વામી, જ્ઞાનરૂપ ભરત મોક્ષ પંથ ગા-મી; હારે રાગ રૈયતની વેદના વામીરે. દિલમાં. ૪ હારે યોગ જંગલમાં જીવ દયા ઝાડી, ચિત્રકોટ ચિત્ત પાવ પુન્ય પહાડી; હારે દિનોનાથ કરે ખેલ માંહી દહાડીરે. દિલમાં ૫ હારે સત્ય સુગ્રીવ હનુમાન હાંમે કુદે, વિદ્યા વાંદરની શ્રેણ થઈ ઉડે; હારે રોસે રાક્ષસનાં કાપીયાં છે રૂઢેરે. દિલ માં. ૬ હારે નળ નીલ નિગમ છે સિદ્ધાંત સારા, ભવસાગરની પાજ બાંધ-નારા; હારે રૂપિરાજ રામ સવેળે ઉતાર્યોરે. દિલમાં. ૭

હારે દિલમાં દેખીલ્યોરે દેખીલ્યો, રામ રાવણુનો ખુબ રંગ ખીલ્યો-

રે. દિલમાં. ટેક. હારે લોભ સાગરમાં માયાપુરી લંકા, કપટ કોટ ઉપર
વાળે દોષ લંકા; હારે વચ્ચે વસિયા છે મોહ વીર વંકારે. ૧ હારે કામ
રાવણુ તો નિત્ય રહ્યો કેપી, લોક વેદતણી લાજ બધી લોપી; હારે એવી
અનીતિની ક્રોજ બુદ્ધી આપીરે. દિલમાં. ૨ હારે ક્ષમા રાણીમદોદરી છે
ખાસી, શીખ દીધામાં ગઈ જીભ ઘાસી; હારે તોએ જોયું નહિ સુરખ
તપાસીરે. દિલમાં. ૩ હારે ક્રોધ કુંભકરણુ લાઇ જુઓ કેવો, તકે વૃષ્ણની
સોડ તાણે તેવો; હારે આહકાર ઇંદ્રજીત સુત એવોરે. દિલમાં. ૪ હારે
ફેલ દેવળ થંભા પાપની ફરકે, અજસ ચોઘડીઆં અવસર ના ચુકે; હારે
મિથ્યા કચેરી સુરખતા ન ચુકેરે. દિલમાં. ૫ હારે શીશ દશે દિશ સુકુટ
મચ્છરના, અભિમાન છત્ર પ્રાણુ દુભે પરના; હારે શોક સિંહાસન ચોર-
ગુણુ ચરનારે. દિલમાં. ૬ હારે કારભારી અજ્ઞાન કરે કામું, એવું રાવણુનું
રાજ્ય છે નકામું; હારે રૂપિરાજ રામ જુઓ એના રહાસુરે. દિલમાં. ૭

હારે દિલમાં દેખીલ્યોરે દેખીલ્યો, રામ રાવણુનો સંગ્રામ ખીલ્યોરે.
દિલમાં. ટેક. હારે પ્રથમ અંગદ વૈરાગ ગયા આપે, જેવા ઉંદરાને બીવ-
રાવ્યા સાપેરે; એવું કરી આવ્યા રામને પ્રતાપેરે. દિલમાં. ૧ હારે દેવી
ફોજ ચઢી દિનાનાથ કેરી, કપટ કાંગરા તમામ લીધા ઘેરી; હારે શુરા
શોકમાં સુકાય શેરી શેરીરે. દિલમાં. ૨ હારે ઇંદ્રજીતે મારી અનાચાર,
ખરછી, વાગી લક્ષ્મણને તરત છાતી સરશી; હારે તેની મૂર્છા થઈ ઘણીક
નરસીરે. દિલમાં. ૩ હારે અમર દીવા સતસંગનો ઉપાડી, લાવ્યો વીર
જેની અંજની છે માડી; હારે તરત લક્ષ્મણની મૂર્છા મટાડીરે. દિલમાં.
૪ હારે જાપ અજપાનાં બાણ છુટયાં બ્યારે, કુંભકરણુ ઇંદ્રજીત સુવા
ત્યારે; હારે પછી કુણુ ચઢે રાવણુની બહારેરે. દિલમાં. ૫ હારે રાવણુ મા-
રીને લંકા લુટી લીધી, દાસ હતો તેને રાજગાદી દીધી; હારે સીતા ભે-
ટીયાં ને લીલાલહેર કીધીરે. દિલમાં. ૬ હારે બહાલો વૈમાને ખેસી ઘેર આ-
વ્યા, સીતા સહિત વળી સખા સંગે લાવ્યા; હારે રૂપિરાજે ભાવ મોતીડે
વધાવ્યારે. દિલમાં. ૭

—*~*~*~*~*

દીક્ષના તીર્થ વિષે.

હારે દિલમાં દેખીલ્યોરે દેખીલ્યો, સકળ તીર્થનો ખૂબ સંઘ ખીલ્યોરે.
દિલમાં. ટેક. હારે જ્ઞાન ગંગાજળ કૃપણુ કથા કાશી, યોગ જગન્નાથ અવધ
સંત આશી; હારે કુરૂક્ષેત્ર કોમળ ચિત્ત વિદ્યાસીરે. દિલમાં. ૧ હારે અવ-
તીપુરી આચારસિંધુ સેવા, ધીરજ ધરણીધર દાન દેવી દેવા; હારે રામ
રામ વાણી રેવારે. દિલમાં. ૨ હારે દયા દ્વારામતિ ખંડિનાથ બહેનું, પુરી
સુદામાની શાન્તિ પુન્ય જ્ઞાનું; હારે સુનિવૃત્ત શહેર મથુરાં હું માનુંરે.

દિલમાં. ૩ હારે ત્રીજ તપસાં તો જાણવી ત્રિવેણી, સેતબંધુ રામનાથ રૂડી રહેણી; હારે મહિસાગર તો ક્ષમા મોક્ષ દેણીરે. દિલમાં. ૪ હારે પ્રભુ આશરો પ્રયાગરાજ પરખો, નદિ સરસ્વતિ નમૃતાને નીરખો; હારે આ-ભુરાજ તો અકોધ મેરૂ સરખોરે. દિલમાં. ૫ હારે ગુરૂ શિક્ષા તો ગોમ-તીનો આરો, ધર્મ ધારણા તો સાશ્વતિ ધારો; હારે સુવિચાર ગિરનાર પહાડ પ્યારોરે. દિલમાં. ૬ હારે વીધિ ત્રિવેક સતોષ વિખણુ સ્વામી, નિલકંઠજી વૈરાગ નિબકામી; હારે રૂપિરાજે ખોળી બેસું નથી ખામીરે. દિલમાં. ૭

(રાગ ગરબી—પ્રેમલક્ષણુ ભક્તિ વિધે.)

હારે દેખો સખી ડોહરીયો, કાલીદીને કાંઠે ઉસોરે. ટેક. પ્રાણજીવન રૂડું પહેરું પીતાંબર, હારે મોર મુગટ મનોહર ધરીયો. કાં ૧ વાંસળી વગાડે ને મોહ પમાડે, હારે જુઓ ચાળો જાદુડાનો ભરીયો. કાં ૨ લીને વાને પણ મલો શોભે છે, હારે પેલો ગુંજનો હાર દેઇયે કરીયો. કાં ૩ વઢનારી નારીયો તો કહે છે વઢકારો, હારે મને લાગે છે હાપણુ દરિયો. કાં ૪ માંકડાં લઇને કાલે માંખણુ માગવા, હારે ફળિયામાં ઘેર ઘેર ફરીયો. કાં ૫ ફેકવાર આંગણે નચાડું નાનકડો, હારે પેલો કાનકુંવર કેસરીયો. કાં ૬ રંગીલો નાથ રૂપિરાજ કહે રૂપાળો, હારે એતો આપણે અવતરીયો. કાં ૭

હારે કાળજની વાત કોને કહીયે, ગોવાળીયે વહેલાં કીધારે. ટેક. ચિત્તલડાં ચોરીયાંને કાળજડાં કોરીયાં, હારે એને વિભેજે રોધરોધ રહીયે. ગોવાળીયે. ૧ વગર વાંકે શીદ કીધાં વસીકણું, હારે છોગાંવાળે જસોદાને છેયે. ગોવાળીયે. ૨ વાંસે ફરીયે તો કરે લોકડાં વજરત, ઘેર હુમા જામી જાય હેયે. ગોવાળીયે. ૩ ઉઘલડી નાવે ન ભાવે ભોજનીયાં, હારે નથી ખાકી રાખ્યું નીરદૈયે. ગોવાળીયે. ૪ આંધળાં ભીંત કરી નાખ્યાં આહીરડે, હારે સખી આઝુ કહેતાં વન જઇયે. ગોવાળીયે. ૫ દુધલડે પેટ સખી ભરીરે દયાળનાં, હારે એનાં કામણુ વાળે તો ગુણુ પ્રહીયે. ગોવાળીયે. ૬ રંગીલો નાથ રૂપિરાજ કહે રૂપાળો, હારે એને ન્યાળી ન્યાળીને ન્યાલ થઇયે. ગોવાળીયે. ૭

હારે બહાલીડે વાંસળી વગાડી, અથાગ નાદ આ તે કેવારે. ટેક. વાહ વાહ વાંસ ધન્ય ધન્ય તારી વાંસળી, હારે તેં લાખેણી મોહની લગાડી. અથાગ ધેનુઓના મુખમાં ધર્યાં રહ્યાં તરખલાં, હારે નાગ ડોલે નવે કુળ દહાડી. અથાગ ૨ આંચળ મુખે ને થયાં ખગાકાર વાછડાં, હારે

માથે કુપળીયો જમુનાની ઝાડી. અથાગ ૩ જમુનાનાં નીર થીર થઈ ગયાં જાણીયે. હારે મોહ પામ્યાં જમુનાં મારી માડી અથાગ ૪ પીઠ પીઠ બંધ થયાં મોહ્યાં પંખીડલાં, હારે કેનો આશરો ને મોહ શકે કાઢી. અ ૫ વાંસળીનો નાદ સુણી ઉતરી સમાધી, હારે મહાદેવજીએ આંખડી ઉઘાડી. અથાગ ૬ રંગીલોનાથ રૂપિરાજ કહે રૂપાળો, હારે જાઉં વાર-ણીયે વધો એની વાડી. અ ૭

હારે કામણીયાં કારમાં કરેલાં, વેચાણ કરી કીધાં બહાલેરે. ટેક. લ-ટકા ઉપર વારી જાઉં નંદલાલને, હારે અંતર ખીચવા જરૂર આવેલાં વેચાણ. ૧ વેણાં વેણાં ઉપર વારી વારી જાઉં વારણે, હારે ભેદ ઉડો ને ભાવનાં ભરેલાં. વેચાણ. ૨ નેણાં નેહે ભરેલ જાહુની જાળમાં, હારે જાણે રામબાણ વીંધવા ધરેલાં. વેચાણ ૩ મેરલીમાં મોહિની ને મુગટમાં મો-હિની, હારે ઠગી લેવા નાચકડાં કરેલાં. વેચાણ. ૪ ખનનારી ખની ગઈ સૈરો શું બોલીયે, હારે અન્ન ધરતું બગાડી ઉછરેલાં. વેચાણ. ૫ મુખડે ન જાય કહ્યું હેલું ન લાય રહ્યું, હારે લોક કહે છે માથાનાં ફરેલાં. વેચાણ. ૬ રંગીલે નાથે રૂપિરાજ કહે રૂપાળો, હારે હોહ પાડીને ચી. હાં હરેલાં. વેચાણ. ૭

(રાગ ગરબી—જ્ઞાનનાં વીસ લક્ષણ.)

વીસ લક્ષણ ગીરવા જ્ઞાનનાં હો સંતોરે, માણેડ વચન ભગવાનનાં ગુણવંતોરે; અધ્યાયે ગીતાને તેરમે હો સંતોરે, જનને ધન્ય તેમાં જે રમે ગુણવંતોરે. ૧ વખાણ પોતાનાં ^૧ રીહરો હો સંતોરે, નવ હું કરી પોતે ધરો ગુણવંતોરે; જાણી નવ હરવા જંતુને હો સંતોરે, શેવો સાચા ગુરૂ સંતને ગુણવંતોરે; ભુખ તરસ સહનની ભાવના હો સંતોરે. એ સાધુ ચંદન આવના ગુણવંતોરે; વાણી પણ સરવ સ્વભાવની હો સંતોરે, રાખવી પવિત્રાઈ પાવની ગુણવંતોરે. ૨ વૈતલો ધીરજ ધરીયે હો સંતોરે, સ્મરણનો લક્ષ વધારીયે ગુણવંતોરે; નિત સંત સમાગમ કીજીએ હો સંતોરે ધરમાં પડણા થઈ રીજીયે ગુણવંતોરે. ૩ દુરિજનની સલાથી દુર રહો હો સંતોરે, સત શાસ્ત્ર વિષે ભરપુર રહો ગુણવંતોરે; હુંપદ નાહ કુળ મમલ

નહિ હો સતોરે, તન વશ સુખ દુઃખ સમતા સહિ ગુણવતોરે. ૫ ભવ
 દુખ સાંભળી ત્રાણીયે હો સતોરે, હું દેહ નહિ અવિનાશી એ ગુણવતોરે;
 વીશ લક્ષણ ભેનાં લીજીયે હો સતોરે, તો જ્ઞાન સુધારસ પીજીયે ગુણ. ૬
 એ જ્ઞાની ગોવિંદ રૂપે છે હો સતોરે, અત્યંતીક મોક્ષ અનુપ છે ગુણ-
 વતોરે; જગ મધ્યે દેવન જાણીયું હો સતોરે, રૂપિરાજે જ્ઞાન વખાણીયું
 ગુણવતોરે. ૭

(રાગ ધોળ-અર્ધાંકનંદ વિગે.)

અતિ ઉત્તમ આતમ જ્ઞાન, દશા જેને આવેરે; માટે દેહનાણું અભિ-
 માન, ફરી નવ ફાવેરે. ૧ વળી સંત સમાગમ નિત, રૂઢો કરી જાણેરે;
 છેજી મંકિતમાં પુરણુ પ્રિત, મહા સુખ માણેરે. ૨ મન માંડી સંતોષ
 સગાય, લગી રીતે ભાવેરે; એનો કરી ઉદાસી ન થાય, અક્ષય સુખ આ-
 વેરે. ૩ ચાર લક્ષણમાં જેનું ચિત્ત, તેના તાપ ટળીયારે; એ તો વ્રણે ગુ-
 જીથી અતન, મહા પટે મળીયારે. ૪ તજે આપોયું આડે પહોળું, અંતરે
 ઉમગેરે; હરવળે હરની હોર, રહે રૂટે રંગેરે. ૫ બાહ કં રાગી વૈરાગી,
 વૃત્ત વચ્ચાસીરે; લગની જેને આ રીતે લાગી, એને નિત કાર્યારે. ૬
 રૂપરાગની સમજે રીત, મતમત મહેતારે; એના ઉપર પુરણુ પ્રિત,
 બદ્રિપત બેઠીરે. ૭

(રાગ ધોળ.)

સખી આજ સોનાનો સૂરજ શોભી રહ્યો. સખી આજ હૈડાનો હરખ
 ન જાય કહ્યો. ૧ સખી આજ સોનાને કુકડે છામ કરો, સખી આજ કેસર
 કંકુની ગાર કરો. સખી આજ મંગળ ગીત મહાં મણીયે. ૨ સખી આજ
 મોતીડે મંગળ ચોક પુરો, સખી આજ સુંદળો દેવલીયો સમરો. ૪
 સખી આજ વગડા તછર્સ વાજલીયાં, સખી પુતપે તાવ મરો મલીયાં
 ૫ સખી આજ બહારના સ્થામાં વધા માણીયાં, સખી આજ ભાવનાં લીજીયે
 ભામણીયાં. ૬ સખી આજ સો દીવે સોનાની દીવડડો, સખી આજ
 જીવો રૂપિરાજ જીભલડો. ૭

ધન્ય ભાગ્ય આનંદસાગર દોળે ચડયો. ધન્ય ભાગ્ય પાપીડાને રૂટે
 ત્રાસ પડયો. ૧ ધન્ય ભાગ્ય સંત સમા જેને આંગણીયે, ધન્ય ભાગ્ય

પ્રેમનાં જળ આવે પાંખણીયે. ૨ ધન્ય ભાગ્ય કુધલડે ધુઓ પાવલીયા, ધન્ય ભાગ્ય વૈષ્ણવને દોળો વાવલીયા. ૩ ધન્ય ભાગ્ય સંત ચરણરજ શીશ ચઢી, ધન્ય ભાગ્ય જોતામાં ભક્તિની ભુક્તિ જઢી. ૪ ધન્ય ભાગ્ય ગાતાવાતા આવે સંત ઘરે, ધન્ય ભાગ્ય જય જય જય હરિ કૃષ્ણ કરે. ધન્ય ભાગ્ય વાય ટાઢા શાન્તિના વાવલીયા, ધન્ય ભાગ્ય ટાળે ચોરાના તાવલીયા. ધન્ય ભાગ્ય ધુન્ય મચી જેને ખારણીયે, ધન્ય ભાગ્ય જયરે રૂપિરાજ તોરણીયે. ૭

રૂપિરાજ સંત સભા શુરવીર અતિ, રૂપિરાજ ધીગટ મલ્લ છે ધીર મતિ. ૧ રૂપિરાજ જરણમાં ખડગ ભલાં ઝળકે, રૂપિરાજ ધીરજ હાલડીયો ચળકે. ૨ રૂપિરાજ સંત બાણાવળી ખુબ બન્યા, રૂપિરાજ બ્રહ્મવિદ્યા કેરા મંત્ર મહુયા. ૩ રૂપિરાજ વેન્યની તોપ અવાજ ઉઠે, રૂપિરાજ કળિભુગ વેગળો માથું કુટે. ૪ રૂપિરાજ માયા બિચારીના ભોગ મળ્યા, રૂપિરાજ અવગુણ દેશ તણ ઉચ્છળ્યા, રૂપિરાજ સંત સુરામારા સામંત છે, રૂપિરાજ રણુજીત સર્વ સલામત છે. ૬ રૂપિરાજ શરણે આવે તેની સહાય કરે, રૂપિરાજ હરામી વેગળાં હાય કરે. ૭

રંગરેલ રામ સભા ધન્ય રાતડલી, રંગરેલ ધન્યરે ધન્ય આ વાત-હલી. ૧ રંગરેલ મોતીડે વરશ્યારે મેવલીયા, રંગરેલ દરશને આવોરે દેવલીયા. ૨ રંગરેલ રામ સભા મારે ખુબ રંગે, રંગરેલ સુકિત સદાવત આંહી મળે. ૩ રંગરેલ અડસક તીરથ આંહી મળ્યાં, રંગરેલ પરીયાનાં પુન્યતો આજ ફળ્યાં. ૪ રંગરેલ આનંદના આજ ઓઘ વળ્યા, રંગરેલ આંગણે આવી મહંત મળ્યા. ૫ રંગરેલ હરખ ચમકે ઉભરાય હૈયે, રંગરેલ એક જીભે કેટલુંક કહીયે. ૬ રંગરેલ મલકે રૂપિરાજ સુખકલું, રંગરેલ સદાય રહો આવું સુખકલું. ૭

(રાગ ધોળ-સાધુતાના ગુણ વિષે.)

નિર્મળ સુંદર સંતોનાં નેણાં, નિર્મળ વૈરાગનાં ભર્યાં વેણાં; સુરખ લોકડીયાં તણાં મહેલાં, તો સાંભળતાં થાય સખીયારે. ૧ કૃષ્ણ રીઝાવણ પાવન કહેણી, રામ રીઝાવણ સુંદર રહેણી; સંશય શોકની ઉપર છીણી, તો બ્રહ્મવિદ્યા કેરા ભુમીયારે. ૨ આપોપું ટાળી બાળી જગ આશ, દયાળુ ગંભીર દાસના દાસ; ત્રણ ગુણ પર અજળ તમાસા, વેદ અહોનીશ બહાલી, ભક્તિ વિના પળ એક ન ખાલી; મહા દશા આવી ગઈ મત-વાલી, તો ઓળખનારાજ ઓળખેરે કદરજની પેર હુંપદ કાપું, વૃજ વનિતા સમ વહાલોયું વ્યાપું; આત્મનિવેદન સરવસ આપું; તો બળ-

રાય સરખા બની રહ્યારે. ૫ સાધુ અહોનીશ સાધન સાધે, એક મને
ભગવંત આરાધે; બહાલપણું સતસંગમાં વાધે, તો આનંદની છોળ ઉછ-
ળેરે, ૬ વિષયવાસના તો વૈરણ બાણે, કામ ક્રોધ કેરો અંતજ આણે; કામ
મોક્ષ પદારથ જીવતાં માણે, તો રૂડા લાગે રૂપિરાજનેરે. ૭

કૃતિ મુક્તવું અંગ-પ્રકરણ ચોથું સમાપ્ત.

સમાપ્ત.

ફક્ત જુજ નકલો સીલી છે.

સચિત્ર !

સચિત્ર !!

શ્રીવિષ્ણુ પુરાણ.

લેખક—મણિલાલ છમારામ ભટ્ટ.

૨મ શ્રદ્ધાળુ અને ભાવિક વૈષ્ણવ ભાઈઓને નેમજ નહ.

ભણવાની જિજ્ઞાસાવાળા મધુઓને

ખાસ અમુલ્ય લાભ.

જગતની નિયામક, સંવર્ધક અને પોષક મહાન્ શક્તિ શ્રીવિષ્ણુ ભગવાનની પરમ ભક્તિ ભાવથી હૃદયમાં ધારણ કરનાર આપણા હિન્દુ-ભાઈઓને “ વિષ્ણુ પુરાણ ” ની નવી પીછાન કંવાની છેજ નહિ. છતાં આ નવા જમાનામાં અનેક રીતે નિરીક્ષણ કરનાર અનેક વિદ્યાર્થીઓને પણ સંતોષ આપે અને આપણી પુરાણી ઉંડી ધાર્મિક ભાવનાઓને પણ પેષે તેવી રીતના “ વિષ્ણુ પુરાણના ” નવ અવતારની જરૂર ચારે તરફથી સ્વીકારતી જોઈ જુજરાતના એક માનનીય સાક્ષરના હસ્તે તેનું ભાષાંતર તૈયાર કરાવી સાત સુંદર ચિત્રો અને સોનેરી બાઇન્ડિંગ હેમી આઠ પેજ ૩૫૦ પેજની દળદાર આવૃત્તિ બહાર પાડવામાં આવી છે તેની ઘણી ખરી નકલો ટુંક સમયમાં ખપી ગઈ છે. માત્ર જુજ નકલો અમારી પાસે સીલીકમાં છે, છતાં કૌંમલ માત્ર રૂ. ૨-૫-૦ માં ઘેર બેઠે પહોંચાડવામાં આવે છે, જેથી અમુલ્ય તકનો લાભ લેવા અમારા મુજ્જ વાંચકો ચુકશે નહિ.

મળવાનું ઠેકાણું

ચુકસેક્લર હરગોવિનદાસ હરજીવનદાસ.

૨૬૩૦, પાનકેર નાકા-અમદાવાદ.

તાકીદે મંગલો!

તાકીદે મંગલો!

શ્રીજી નકલો સીલકે છે.

ધર્મનો મહાન્ વિશાળ ગ્રન્થ

ભાગવત.

વિવિધ ટીકાને અનુસાર

સુંદર ૧૭ ચિત્રો સહિત

શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની કીર્તિ, ઉચ્ચતા અવતારોની અસંખ્યક
ઘટનાઓ પવિત્ર પ્રમહોક્તિનો પ્રવાહ, ઉત્તમ ઉપદેશનો ગાગરમાળ
અને સર્વ શાસ્ત્રોનું દોહન કરીને શોધી કાઢેલો અગામી સુધારસ
શ્રી વ્યાસ ભગવાને શ્રીભગવાનનાં શિરોમણી શાસ્ત્ર ભાગવતમાં પીર
સેલો છે. એ સુધારસ પીતાં કોઈ મરણનું નથી, નેનું સુધાપાત કર
નાર માયાના બંધનમાં બંધાતા નથી. શ્રી ભાગવતનો મહિમા એટલો
બધો જગજહાર છે કે તેને માટે કંઈ વિશેષ કાવ્યનું ને મારના કંઠા
ચીતરવા જેવું છે. કેમકે બાહ્ય વૃદ્ધ લઘુતા તેના માહાત્મ્યથી સા
રતે ભળીતાજ છે. કીંમત રૂ. ૪-૮-૦ પોસ્ટેજ જુદુ.

મંગલાનું કેકાળું:-

હરગોવિન્દદાસ હરજોવન્દદાસ બુકસેલ:

૨૧૩૦, પાનગેર તાકા-અમદાવાદ.

